

Briuselis, 2018 m. lapkričio 16 d.
(OR. en)

14025/18

Tarpinstitucinė byla:
2016/0375(COD)

CODEC 1932
CLIMA 204
ENER 367
PE 156

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl energetikos sąjungos valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 94/22/EB, Direktyva 98/70/EB, Direktyva 2009/31/EB, Reglamentas (EB) Nr. 663/2009, Reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Direktyva 2009/73/EB, Tarybos direktyva 2009/119/EB, Direktyva 2010/31/ES, Direktyva 2012/27/ES, Direktyva 2013/30/ES ir Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2018 m. lapkričio 12–15 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Vadovaujantis SESV 294 straipsnio nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių¹, įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų pasitarimai siekiant dėl šio dokumento susitarti per pirmąjį svarstymą, tokiu būdu išvengiant antrojo svarstymo ir taikinimo procedūros.

Šiame kontekste pranešėjai Michèle RIVASI (Verts/ALE, FR) ir Jacopas DALUNDE (Verts/ALE, SE) Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu pateikė vieną kompromisinį pasiūlymo dėl reglamento pakeitimą (324 pakeitimas). Dėl šio pakeitimo buvo susitarta pirmiau minėtų neoficialių pasitarimų metu. Kitų pakeitimų pateikta nebuvo.

¹ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2018 m. lapkričio 13 d. plenariniame posėdyje minėtas kompromisinis pasiūlymo dėl reglamento pakeitimas (324 pakeitimas) buvo priimtas. Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje².

Parlamento pozicija atspindi tai, dėl ko anksčiau susitarė institucijos. Todėl Taryba turėtų galėti patvirtinti Parlamento poziciją.

Tada aktas būtų priimtas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją.

² Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

Europos Parlamentas

2014-2019

PRIIMTI TEKSTAI

Negalutinė redakcija

P8_TA-PROV(2018)0443

Energetikos sąjungos valdymas *I**

2018 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl energetikos sąjungos valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 94/22/EB, Direktyva 98/70/EB, Direktyva 2009/31/EB, Reglamentas (EB) Nr. 663/2009, Reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Direktyva 2009/73/EB, Tarybos direktyva 2009/119/EB, Direktyva 2010/31/ES, Direktyva 2012/27/ES, Direktyva 2013/30/ES ir Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (COM(2016)0759 – C8-0497/2016 – 2016/0375(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2016)0759),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 192 straipsnio 1 dalį ir į 194 straipsnio 2 dalį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0497/2016),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 26 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,
- atsižvelgdamas į 2017 m. liepos 13 d. Regionų komiteto nuomonę⁴,
- atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 69f straipsnio 4 dalį, ir į 2018 m. birželio 29 d. laišku Tarybos atstovo priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,

³ OL C 246, 2017 7 28, p. 34.

⁴ OL C 342, 2017 10 12, p. 111.

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į bendrus Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą bei Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonę (A8-0402/2017),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją⁵;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁵ Ši pozicija pakeičia 2018 m. sausio 17 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P8_TA(2018)0011).

Europos Parlamento pozicija, priimta 2018 m. lapkričio 13 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/... dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 94/22/EB, Direktyva 98/70/EB, Direktyva 2009/31/EB, Reglamentas (EB) Nr. 663/2009, Reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Direktyva 2009/73/EB, Tarybos direktyva 2009/119/EB, Direktyva 2010/31/ES, Direktyva 2012/27/ES, Direktyva 2013/30/ES ir Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį ir 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁶,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁷,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁸,

kadangi:

- (1) šiame reglamente nustatomas teisinis pagrindas, reikalingas patikimam, ***įtraukiam, ekonomiškai efektyviam, skaidriam ir nuspėjamam*** energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymui (toliau – valdymo mechanizmas), kuriuo užtikrinama, kad Sąjunga ir jos valstybės narės, dėdamos viena kitą papildančias, darnias ir plataus užmojo pastangas, įgyvendintų ***2030 m. ir ilgalaikius*** energetikos sąjungos tikslus ir uždavinius, ***vadovaujantis 2015 m. Paryžiaus susitarimu dėl klimato kaitos, priimtu per 21-ąją Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) šalių konferenciją (toliau – Paryžiaus susitarimas)***, ir padaroma, kad ***administracinės procedūros nebūtų pernelyg sudėtingos***;
- (2) energetikos sąjunga turėtų apimti penkis aspektus: energetinį saugumą, energijos vidaus rinką, energijos vartojimo efektyvumą, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir mokslinius tyrimus, inovacijas ir konkurencingumą;

⁶ OL C 246, 2017 7 28, p. 34.

⁷ OL C 342, 2017 10 12, p. 111.

⁸ 2018 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento pozicija.

- (3) atsparios energetikos sąjungos, kurios esmę sudaro plataus užmojo klimato politika, tikslas – užtikrinti, kad Sąjungos vartotojams, įskaitant namų ūkius ir įmones, energija būtų įperkama ir tiekama laikantis saugios, tvarios ir konkurencingos energetikos principų, **ir skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas pritraukiant investicijų**, o tam reikia iš esmės pertvarkyti Europos energetikos sistemą. **Toks pertvarkymas taip pat yra glaudžiai susijęs su poreikiu išsaugoti, apsaugoti ir pagerinti aplinkos kokybę ir skatinti apdairų ir racionalų gamtos išteklių naudojimą, visų pirma skatinant efektyviai vartoti energiją ir ją taupyti ir plėtojant naujų ir atsinaujinančiųjų išteklių formų energetiką.** Tą tikslą galima pasiekti tik taikant suderintas priemones: Sąjungos, **regioniniu**, nacionaliniu **ir vietos** lygmenimis derinant teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimamus aktus;
- (4) **sukūrus visapusiškai veikiančią ir atsparią energetikos sąjungą, Sąjunga taptų pirmaujančiu regionu inovacijų, investicijų, ekonomikos augimo ir socialinio bei ekonominio vystymosi srityse ir parodytų gerą pavyzdį, kaip plataus užmojo siekiai švelninti klimato kaitą yra glaudžiai susiejami su priemonėmis, kuriomis siekiama skatinti inovacijas, investicijas ir ekonomikos augimą;**

- (5) rengdama šį reglamentą, Komisija parengė ir patvirtino kelias energetikos sektoriaus politikos iniciatyvas, visų pirma susijusias su atsinaujinančiųjų išteklių energija, energijos vartojimo efektyvumu, *įskaitant pastatų energinį naudingumą*, ir rinkos modeliu. Tos iniciatyvos sudaro priemonių rinkinį, kurio bendra tema – principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, Sąjungos pirmavimas pasaulyje atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje ir sąžininga politika vartotojų atžvilgiu, *be kita ko, kovojant su energijos nepriteklumi ir skatinant sąžiningą konkurenciją vidaus rinkoje*;
- (6) savo 2014 m. spalio 23 ir 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba *pritarė* Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos *strategijai*, kuri grindžiama keturiais pagrindiniais *Sąjungos lygmens* tikslais: tikslu visuose ekonomikos sektoriuose išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti bent 40 %, *orientaciniu tikslu* energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent 27 % (*šis tikslas turi būti peržiūrėtas iki 2020 m.*, siekiant efektyvumą padidinti 30 %), tikslu užtikrinti, kad bent 27 % Sąjungoje suvartojamos energijos sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija, ir tikslu sujungti bent 15 % elektros energijos tinklų. Europos Vadovų Taryba nurodė, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas yra privalomas Sąjungos lygmeniu ir bus pasiektas valstybių narių įnašais, vadovaujantis poreikiu kolektyviai pasiekti Sąjungos tikslą. *Naujoje Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB⁹ redakcijoje nustatytas naujas privalomas Sąjungos 2030 m. tikslas bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, įskaitant nuostatą dėl peržiūros iki 2023 m., siekiant padidinti Sąjungos lygmens tikslą. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES¹⁰ pakeitimuose nustatytas Sąjungos lygmens tikslas iki 2030 m. bent 32,5 % pagerinti energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant nuostatą dėl peržiūros, siekiant padidinti Sąjungos lygmens tikslus*;

⁹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

¹⁰ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

- (7) privalomas tikslas iki 2030 m. Sąjungos viduje visų ekonomikos sektorių išmetamą ŠESD kiekį sumažinti bent 40 %, palyginti su 1990 m., buvo oficialiai patvirtintas per 2015 m. kovo 6 d. Aplinkos tarybos posėdį kaip tikslas, kurio Sąjunga ir jos valstybės narės siekia imdamosi numatomų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų, kad būtų įgyvendintas Paryžiaus susitarimas. Paryžiaus susitarimą Sąjunga ratifikavo 2016 m. spalio 5 d.¹¹ ir jis įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d. Juo pakeičiamas požiūris, kurio laikytasi pagal 1997 m. Kioto protokolą; tą protokolą Sąjunga patvirtino Tarybos sprendimu 2002/358/EB¹², ir jis po 2020 m. nebebus taikomas. Reikėtų atitinkamai atnaujinti Sąjungos išmetamo ir šalinamo teršalų kiekio stebėjimo ir ataskaitų teikimo sistemą;
- (8) *Paryžiaus susitarimu padidinti pasauliniai klimato kaitos švelninimo užmojai ir nustatomas ilgalaikis tikslas, vadovaujantis tikslu užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas riboti temperatūros padidėjimą 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;*

¹¹ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

¹² 2002 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas 2002/358/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo patvirtinimo Europos bendrijos vardu ir bendro jame numatytų įsipareigojimų vykdymo (OL L 130, 2002 05 15, p. 1).

- (9) *siekiant Paryžiaus susitarime nustatytų su temperatūra susijusių tikslų, Sąjunga turėtų siekti, kad kuo anksčiau būtų užtikrintas iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo teršalų kiekio ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio balansas, o vėliau atitinkamais atvejais būtų pašalinama daugiau teršalų negu išmetama;*
- (10) *klimato sistemoje bendra ŠESD koncentracija atmosferoje priklauso nuo bendro per tam tikrą laiką dėl žmogaus veiklos išmetamo teršalų kiekio. Komisija turėtų išnagrinėti įvairius Sąjungos įnašo, siekiant įvykdyti ilgalaikius uždavinius, scenarijus, be kita ko, scenarijų, pagal kurį Sąjungoje iki 2050 m. būtų pasiekta, kad nebebūtų išmetama ŠESD, o po 2050 m. – pašalinama daugiau teršalų negu išmetama, ir tų scenarijų poveikį likusiam pasauliniam ir Sąjungos anglies dioksido biudžetui.*

Komisija turėtų parengti analizę, skirtą Sąjungos ilgalaikiai strategijai dėl Sąjungos įnašo siekiant Paryžiaus susitarimo įsipareigojimų išlaikyti vidutinę temperatūrą pasaulyje pakilimą gerokai žemiau 2 °C virš ikipramoninio lygio ir dėti pastangas apriboti šį temperatūros pakilimą 1,5 °C virš ikipramoninio lygio, įskaitant skirtingus scenarijus, be kita ko, scenarijų, pagal kurį Sąjungoje iki 2050 m. būtų pasiekta, kad nebebūtų išmetama ŠESD, o po 2050 m. – pašalinama daugiau teršalų negu išmetama, ir jų poveikį pasauliniam ir Sąjungos anglies dioksido biudžetui;

- (11) *nors Sąjunga įsipareigojo iki 2030 m. pasiekti plataus užmojo tikslus sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, klimato kaitos grėsmė yra pasaulinio masto problema. Todėl Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų bendradarbiauti su savo tarptautiniais partneriais, siekdamas užtikrinti, kad visos šalys siektų plataus užmojo tikslų, atitinkančių ilgalaikius Paryžiaus susitarimo tikslus;*
- (12) 2014 m. spalio 23 ir 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba taip pat susitarė, kad turėtų būti sukurtas patikimas ir skaidrus valdymo mechanizmas, kuris nesudarytų bereikalingos administracinės naštos, *suteiktų valstybėms narėms pakankamai lankstumo galimybių* ir padėtų užtikrinti, kad Sąjunga pasiektų savo energetikos politikos tikslus, visapusiškai gerbiant *valstybių narių* laisvę nustatyti savo energijos rūšių derinį. Ji pabrėžė, kad toks valdymo mechanizmas turėtų būti grindžiamas esamais komponentais, pvz., nacionalinėmis klimato programomis, nacionaliniais atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo planais, taip pat būtinybe racionalizuoti ir suderinti atskirus planavimo ir ataskaitų teikimo aspektus. Ji taip pat sutarė sustiprinti vartotojų vaidmenį ir teises, padidinti skaidrumą ir nuspėjamumą investuotojams, *inter alia*, sistemingai stebint pagrindinius rodiklius, kad energija būtų įperkama ir tiekama laikantis saugios, tvarios ir konkurencingos energetikos principų, ir sudaryti palankesnes sąlygas koordinuoti nacionalinę *klimato ir* energetikos politiką ir skatinti regioninį valstybių narių bendradarbiavimą;

- (13) 2015 m. vasario 25 d. komunikate dėl atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategijos Komisija nurodo, jog, siekiant užtikrinti, kad visais su energetika susijusiais Sąjungos, regionų, valstybių ir vietos lygmens veiksmais būtų prisidedama prie energetikos sąjungos uždavinių įgyvendinimo, reikalingas integruotas valdymo mechanizmas: taip praplečiama 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijoje nustatyta valdymo taikymo sritis – į ją įtraukiami visi penki energetikos sąjungos aspektai;
- (14) 2015 m. lapkričio 18 d. komunikate dėl energetikos sąjungos padėties Komisija taip pat nurodė, kad integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai, apimantys visus penkis energetikos sąjungos aspektus, yra būtina strategiškesnio energetikos ir klimato politikos planavimo priemonė. Į tą komunikatą įtrauktos valstybėms narėms skirtos Komisijos gairės dėl integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų yra pagrindas, kuriuo remdamosi valstybės narės galėjo pradėti rengti 2021–2030 m. laikotarpio nacionalinius planus, ir jose nustatyti pagrindiniai valdymo mechanizmo ramsčiai. Be to, komunikate nurodyta, kad toks valdymas turėtų būti įtvirtintas teisės aktais;

- (15) 2015 m. lapkričio 26 d. išvadose dėl energetikos sąjungos valdymo sistemos Taryba pripažino, kad energetikos sąjungos valdymas bus esminė efektyvaus ir veiksmingo energetikos sąjungos kūrimo ir jos uždavinių įgyvendinimo priemonė. Taryba pabrėžė, kad valdymo mechanizmas turėtų būti grindžiamas klimato ir energetikos politikos įgyvendinimo strateginio planavimo ir ataskaitų teikimo integravimo ir subjektų, kurie Sąjungos, regionų ir valstybių lygmenimis atsakingi už energetikos ir klimato politiką, veiksmų koordinavimo principais. Taryba taip pat pabrėžė, kad valdymo mechanizmas turėtų padėti užtikrinti sutartų 2030 m. energetikos ir klimato tikslų įgyvendinimą ir stebėti bendrą Sąjungos pažangą penkiais energetikos sąjungos aspektais įgyvendinant politikos uždavinius;
- (16) 2015 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucijoje „Europos energetikos sąjungos kūrimas“ raginama, kad energetikos sąjungos valdymo mechanizmas būtų plataus užmojo, patikimas, skaidrus, demokratiškas ir visapusiškai įtraukiantis Europos Parlamentą ir užtikrintų 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslų įgyvendinimą;

- (17) *Europos Vadovų Taryba ne kartą pabrėžė, jog būtina skubiai imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas minimalus 10 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslas. 2014 m. spalio 23 ir 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad Komisija, padedama valstybių narių, imsis skubių priemonių, kad kuo skubiau ir ne vėliau kaip 2020 m. būtų pasiektas minimalus 10 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslas, bent tų valstybių narių, kurios dar nepasiekė minimalaus integracijos į energijos vidaus rinką lygio, atžvilgiu. 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos komunikate dėl Europos energetikos tinklų stiprinimo įvertinta pažanga siekiant 10 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslo ir pasiūlyta būdų, kaip įgyvendinti 15 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslą 2030 m.;*

- (18) todėl pagrindinis valdymo mechanizmo uždavinys turėtų būti sudaryti sąlygas įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius ir, visų pirma, pasiekti 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslus, ***susijusius su išmetamo ŠESD kiekio mažinimu, atsinaujinančiųjų išteklių energija ir energijos vartojimo efektyvumu. Tie uždaviniai ir tikslai grindžiami Sąjungos energetikos politika ir poreikiu išsaugoti, apsaugoti ir pagerinti aplinkos kokybę ir skatinti apdairų ir racionalų gamtos išteklių naudojimą, kaip numatyta ES Sutartyse. Nė vienas iš tų neatsiejamai susijusių uždavinių negali būti laikomas antraeiliu kito atžvilgiu.*** Taigi šis reglamentas susijęs su sektorių teisės aktais, kuriais įgyvendinami 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai. Valstybėms narėms reikalinga galimybė lanksčiai rinktis politikos priemones, kurios geriausiai atitinka jų nacionalinius energijos rūšių derinius ir prioritetus, tačiau tas lankstumas turėtų būti suderinamas su tolesne rinkos integracija, didesne konkurencija, klimato ir energetikos politikos uždavinių įgyvendinimu ir laipsnišku perėjimu prie ***darnios*** mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos;

- (19) kad būtų užtikrintas *socialiniu požiūriu priimtinas ir teisingas* perėjimas prie *darnios* mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, reikia, kad keistųsi investicijų, *tiesk viešųjų, tiesk privačiųjų*, tendencijos ir visose politikos srityse būtų taikomos paskatos, *nepamirštant piliečių ir regionų, kuriems perėjimas prie* mažo anglies dioksido kiekio technologijų *ekonomikos galėtų turėti neigiamų padarinių*. Norint sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, reikia didinti Europos ekonomikos efektyvumą ir inovatyvumą, ir šiais veiksmais visų pirma turėtų būti siekiama *kurti tvarias darbo vietas, be kita ko, aukštųjų technologijų sektoriuose, ir gerinti oro kokybę ir visuomenės sveikatą*;
- (20) *atsižvelgiant į Paryžiaus susitarime nustatytus tarptautinius įsipareigojimus, valstybės narės turėtų teikti ataskaitas apie veiksmus, kurių imasi siekdamos atsisakyti energijos subsidijų, visų pirma, iškastiniam kurui. Teikdamos ataskaitas, valstybės narės gali remtis esamomis tarptautiniu mastu naudojamomis iškastinio kuro subsidijų apibrėžtimis*;

- (21) kadangi ŠESD ir oro teršalai daugiausia išmetami iš įprastų šaltinių, įgyvendinant politiką, kuria siekiama mažinti ŠESD kiekį, galima sykiu užtikrinti geresnę *visuomenės sveikatą ir* oro kokybę, *ypač miestų teritorijose*, ir ši nauda galėtų atsverti artimiausiu laikotarpiu patiriamas ŠESD mažinimo sąnaudas. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284¹³ teikiami duomenys yra svarbi informacija, kuria remiantis vedama ŠESD apskaita ir rengiami nacionaliniai planai, todėl reikėtų pripažinti, jog svarbu, kad pagal Direktyvą (ES) 2016/2284 teikiami ir į ŠESD apskaitą įtraukiami duomenys būtų nuoseklūs;
- (22) įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 525/2013¹⁴ įgyta patirtis parodė, kad reikia užtikrinti ataskaitų teikimo pagal tą reglamentą ir kitas teisinės priemonės, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EC¹⁵, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 166/2006¹⁶, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1099/2008¹⁷ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 517/2014¹⁸, sinergiją ir derėjimą. Norint užtikrinti teikiamų išmetamo teršalų kiekio ataskaitų kokybę, labai svarbu, kad teikiant išmetamo ŠESD kiekio ataskaitas būtų naudojami nuoseklūs duomenys;

¹³ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

¹⁴ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

¹⁵ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

¹⁶ 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB (OL L 33, 2006 2 4, p. 1).

¹⁷ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

¹⁸ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 842/2006 (OL L 150, 2014 5 20, p. 195).

- (23) atsižvelgiant į Komisijos tvirtą įsipareigojimą užtikrinti geresnį reglamentavimą, ***nuosekliai laikantis mokslinių tyrimų, inovacijų ir investicijų skatinimo politikos***, valdymo mechanizmas turėtų padėti gerokai sumažinti valstybės narėms, ***atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams***, Komisijai ir kitoms Sąjungos institucijoms tenkančią administracinę naštą ***ir administracinių procedūrų sudėtingumą***. Ji taip pat turėtų padėti užtikrinti Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis įgyvendinamos politikos ir priemonių derėjimą ir tinkamumą, siekiant, pertvarkius energetikos sistemą, pereiti prie ***darnios ir mažai ŠESD*** į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos;
- (24) energetikos sąjungos ***tikslai ir*** uždaviniai turėtų būti įgyvendinami derinant Sąjungos iniciatyvas ir integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustatytą darnią nacionalinę politiką. Naudingos, pokyčius nacionaliniu lygmeniu paskatinusios priemonės – Sąjungos sektorių teisės aktuose nustatyti su energetika ir klimatu susiję planavimo reikalavimai. Kadangi jie buvo nustatyti skirtingu metu, atsirado dubliavimosi ir nepakankamai dėmesio skirta skirtingų politikos sričių sinergijai ir sąveikai, ***o nuo to nukentėjo ekonominis efektyvumas***. Todėl šiuo metu klimato ir energetikos srityse atskirai atliekama planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo veikla turėtų būti kuo labiau racionalizuota ir integruota;

- (25) integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turėtų apimti dešimties metų laikotarpius ir juose turėtų būti pateikiama esamos energetikos sistemos ir politikos apžvalga. Šiuose analize grįstiniuose planuose turėtų būti nustatyti su kiekvienu iš penkių energetikos sąjungos aspektų susiję nacionaliniai uždaviniai ir atitinkama politika bei priemonės tiems uždaviniams įgyvendinti. Integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, apimančiuose pirmąjį 2021–2030 m. laikotarpį, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos vartojimo efektyvumo ir elektros energijos tinklų sujungimo tikslams. Valstybės narės turėtų siekti užtikrinti, kad integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai derėtų su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais ir padėtų jų siekti. *Savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose valstybės narės gali remtis esamomis nacionalinėmis strategijomis arba planais. Pirmam integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektui ir galutiniam planui parengti nustatomas skirtingas terminas, palyginti su tais terminais, kurie bus nustatyti vėlesniems planams, siekiant suteikti valstybėms narėms pakankamai laiko jų pirmiems planams parengti po to, kai bus priimtas šis reglamentas. Vis dėlto, valstybės narės raginamos pateikti savo pirmus nacionalinių integruotų energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus kuo anksčiau 2018 m., kad pakaktų laiko tinkamai pasirengti, visų pirma ruošiantis skatinamajam dialogui, kuris bus surengtas 2018 m. pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (angl. UNFCCC) šalių konferencijos Sprendimą 1/CP.21;*

- (26) *savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose valstybės narės turėtų įvertinti, kiek namų ūkių patiria energijos nepriteklį, atsižvelgiant į būtinas vidaus energetines paslaugas, kurių reikia, kad atitinkamomis nacionalinėmis sąlygomis būtų užtikrintas būtiniausias pragyvenimo lygis, esamą socialinę politiką ir kitų atitinkamų kryptių politiką, taip pat Komisijos orientacines gaires dėl svarbių rodiklių (įskaitant geografinį pasiskirstymą), grindžiamų bendru požiūriu į energijos nepriteklį. Jei valstybė narė nustato, kad joje yra daug energijos nepriteklį patiriančių namų ūkių, ji į savo planą turėtų įtraukti nacionalinę orientacinę energijos nepritekliaus mažinimo tikslą;*
- (27) siekiant užtikrinti, kad visi integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai būtų pakankamai išsamūs ir būtų galima lengviau juos palyginti bei apibendrinti jų duomenis, turėtų būti nustatytas privalomas integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų šablonas, sykiu užtikrinant pakankamai lankstumo galimybių valstybėms narėms, kad nacionaliniuose planuose pateikiama informacija atspindėtų nacionalinius prioritetus ir ypatumus;

- (28) įgyvendinant energetikos ir klimato politiką ir priemones daromas poveikis aplinkai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visuomenė galėtų veiksmingai dalyvauti ankstyvame etape ir su ja būtų konsultuojamasi rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kai taikytina, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB¹⁹ ir 1998 m. birželio 25 d. Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (toliau – UNECE) konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija) nuostatas. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad į integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų plano rengimą būtų įtraukti socialiniai partneriai, ***ir siekti, kad joms vykdant savo pareigas, susijusias su viešosiomis konsultacijomis, taikomos administracinės procedūros nebūtų pernelyg sudėtingos;***
- (29) ***vykdydamos viešąsias konsultacijas ir vadovaudamosi Orhuso konvencija, valstybės narės turėtų siekti užtikrinti lygiateisį dalyvavimą, kad visuomenė būtų informuojama pranešimais visuomenei ar kitomis atitinkamomis priemonėmis, pvz., elektroninėje erdvėje, kad visuomenė galėtų susipažinti su visais atitinkamais dokumentais ir kad būtų taikoma praktinė su visuomenės dalyvavimu susijusi tvarka;***

¹⁹ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

- (30) *kiekviena valstybė narė turėtų įvesti nuolatinį daugiapakopį dialogą energetikos klausimais, suburiantį vietos valdžios institucijas, pilietinės visuomenės organizacijas, verslo bendruomenę, investuotojus ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, kad jie galėtų aptarti įvairias numatytas energetikos ir klimato politikos galimybes. Vykdam tą dialogą, turėtų būti galima aptarti valstybės narės integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, taip pat jos ilgalaikę strategiją. Dialogas gali vykti pasinaudojant bet kokia nacionaline struktūra, pvz., interneto svetaine, viešųjų konsultacijų platforma ar kita interaktyvia komunikacijos priemone;*
- (31) kad būtų užtikrintas veiksmingas energetikos sąjungos uždavinių įgyvendinimas *ekonomiškai optimaliu būdu*, labai svarbus regioninis bendradarbiavimas. ***Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas tokiam valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimui.*** Valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė teikti pastabas dėl dar nebaigtų rengti kitų valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, kad būtų išvengta nederėjimo ir galimo neigiamo poveikio kitoms valstybėms narėms ir būtų užtikrintas kolektyvinis bendrų uždavinių įgyvendinimas. Regioninis bendradarbiavimas rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, priimant galutinius planus ir juos įgyvendinant turėtų būti esminis veiksnys, skatinantis gerinti priemonių veiksmingumą ir efektyvumą ir didinti rinkos integraciją ir energetinį saugumą;

- (32) *bendradarbiaudamos pagal šį reglamentą, valstybės narės turėtų atsižvelgti į esamus regioninio bendradarbiavimo forumus, tokius kaip Baltijos energijos rinkos jungčių planas (BEMIP), Vidurio ir Pietryčių Europos dujų tinklų sujungiamumo (CESEC) iniciatyva, Vidurio ir Vakarų regiono energijos rinka (CWREM), Šiaurės jūrų šalių jėgainių tinklo jūroje iniciatyva (NSCOGI), Penkiašalis energetikos forumas, grupė Pietų ir Vakarų Europos tinklų jungiamųjų linijų klausimais ir Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių partnerystė. Valstybės narės raginamos numatyti bendradarbiavimą su Energijos bendrijos pasirašiusiomis šalimis, trečiosiomis valstybėmis, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, ir, kai taikytina, su kitomis atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis. Be to, Komisija, siekdama skatinti rinkos integraciją, ekonomiškai efektyvią politiką, veiksmingą bendradarbiavimą, partnerystes ir konsultacijas, gali nustatyti tolesnes regioninio bendradarbiavimo galimybes, apimančias vieną ar daugiau iš penkių energetikos sąjungos aspektų pagal šį reglamentą ir ilgalaikę viziją, paremtą esamomis rinkos sąlygomis;*
- (33) *Komisija gali pradėti diskusijas su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis, siekdama išnagrinėti galimybes joms taikyti šiame reglamente nustatytas nuostatas, visų pirma tas, kurios susijusios su regioniniu bendradarbiavimu;*

- (34) siekiant užtikrinti nacionalinės politikos ir priemonių skaidrumą bei nuspėjamumą ir taip užtikrinti tikrumą *dėl investicijų*, integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turėtų būti stabilūs. Tačiau, kad valstybės narės turėtų galimybę prisitaikyti prie reikšmingai pasikeitusių aplinkybių, nacionaliniai planai kartą per dešimties metų laikotarpį, kurį jie apima, turėtų būti atnaujinti. 2021–2030 m. laikotarpio planus valstybės narės turėtų atnaujinti ne vėliau kaip 2024 m. **birželio 30 d.** Uždaviniai, tikslai ir įnašai turėtų būti keičiami tik siekiant atsižvelgti į didesnį visuminio užmojo, visų pirma susijusio su 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslais, mastą. Atnaujindamos planus, valstybės narės turėtų stengtis sušvelninti bet kokią neigiamą poveikį aplinkai, kuris paaiškėja rengiant integruotas ataskaitas;
- (35) siekiant prisidėti prie ekonomikos pertvarkos, darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir platesnių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, taip pat pradėti tinkamai ir ekonomiškai efektyviai įgyvendinti Paryžiaus susitarime nustatytą ilgalaikį tikslą, labai svarbios yra ilgalaikės stabilios išmetamo ŠESD kiekio mažinimo strategijos. Be to, Paryžiaus susitarimo šalys raginamos iki 2020 m. pateikti savo ilgalaikes, į amžiaus vidurį orientuotas vystymosi išmetant mažai ŠESD strategijas. ***Atsižvelgdama į tai, 2018 m. kovo 22 d. Europos Vadovų Taryba paprašė Komisijos iki 2019 m. pirmo ketvirčio pateikti pasiūlymą dėl ilgalaikės Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo strategijos, vadovaujantis Paryžiaus susitarimu ir atsižvelgiant į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus;***

- (36) *valstybės narės turėtų parengti ilgalaikes strategijas, numatydamos veiksmus bent 30 metų, kurie padėtų įgyvendinti valstybių narių įsipareigojimus, atitinkančius UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą, ir atsižvelgdamos į Paryžiaus susitarimo tikslą užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad jis neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir ilgalaikio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir absorbentais pašalinamo kiekio didinimo visuose sektoriuose siekius, atsižvelgiant į Sąjungos tikslą. Valstybės narės turėtų rengti savo ilgalaikes strategijas atvirai ir skaidriai, taip pat turėtų užtikrinti veiksmingas galimybes visuomenei dalyvauti jų rengimo procese. Jų integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai ir ilgalaikės strategijos turėtų derėti tarpusavyje;*
- (37) *žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius labai priklauso nuo klimato kaitos ir ji jam daro didelį neigiamą poveikį. Šis sektorius taip pat turi didžiulį potencialą užtikrinti ilgalaikę naudą klimatui ir labai prisidėti prie ilgalaikių Sąjungos ir tarptautinių klimato politikos tikslų įgyvendinimo. Jis prie klimato kaitos švelninimo gali prisidėti keliais būdais, visų pirma mažindamas teršalų kiekį ir išlaikydamas bei plėsdamas absorbentus ir anglies sandėlius, taip pat teikdamas biologines medžiagas, kuriomis galima pakeisti iškastinį kurą arba anglingas medžiagas. Labai svarbios ilgalaikės strategijos, pagrindžiančios tvarias investicijas, kuriomis siekiama didinti efektyvią anglies dioksido sekvestraciją, darnų išteklių valdymą ir ilgalaikį anglies absorbentų stabilumą ir prisitaikymą;*

- (38) *plėtojant tolesnes energetikos tinklų jungtis svarbu visapusiškai įvertinti sąnaudas ir naudą, įskaitant visą techninį, socialinį ir ekonominį poveikį ir poveikį aplinkai, kaip reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 347/2013²⁰, ir atsižvelgti į teigiamą jungčių išorinį poveikį, pvz., atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą, tiekimo saugumą ir didesnę konkurenciją vidaus rinkoje;*
- (39) kaip ir planavimo reikalavimai, daugelis Sąjungos energetikos ir klimato sektorių teisės aktuose nustatytų ataskaitų teikimo reikalavimų yra naudingi skatinant pokyčius nacionaliniu lygmeniu *ir papildo rinkos reformas*, tačiau jie buvo nustatyti skirtingu metu, todėl atsirado dubliavimosi ir *neekonomiškumo*, taip pat nepakankamai dėmesio skirta skirtingų politikos sričių, pvz., išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, efektyvaus energijos vartojimo efektyvumo ir rinkos integracijos, sinergijai ir sąveikai. Siekiant tinkamai suderinti poreikį užtikrinti deramą tolesnį integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų įgyvendinimą ir poreikį sumažinti *administracinių procedūrų sudėtingumą*, valstybės narės turėtų kas dvejus metus rengti planų įgyvendinimo pažangos ir kitų energetikos sistemos pokyčių ataskaitas. Tačiau kai kurias ataskaitas, visų pirma tas, kurios teikiamos laikantis UNFCCC ir Sąjungos teisės aktuose nustatytų klimato srities ataskaitų teikimo reikalavimų, vis dar reikėtų teikti kasmet;

²⁰ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

- (40) į valstybių narių integruotas nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas turėtų būti įtraukti integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų šablone nustatyti elementai. Atsižvelgiant į techninį integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų pobūdį ir tai, kad pirmosios pažangos ataskaitos turi būti pateiktos **2023 m.**, turėtų būti priimti įgyvendinimo aktai, kuriuose nustatomas išsamus tų ataskaitų šablonas. Pažangos ataskaitos turėtų būti rengiamos siekiant užtikrinti skaidrumą Sąjungos, kitų valstybių narių, *regionų ir vietos valdžios institucijų*, rinkos dalyvių, įskaitant vartotojus, *kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir plačiosios visuomenės* atžvilgiu. Jos turėtų apimti visus penkis energetikos sąjungos aspektus, o pirmojo laikotarpio ataskaitoje daug dėmesio taip pat turėtų būti skirta sritims, kuriose nustatyti 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslai;

- (41) pagal UNFCCC reikalaujama, kad Sąjunga ir jos valstybės narės, naudodamos palyginamą metodiką, dėl kurios susitarė šalių konferencija, sudarytų, reguliariai atnaujintų, skelbtų ir šalių konferencijai pateiktų iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio nacionalinės apskaitos ataskaitas. ŠESD apskaita yra labai svarbi, siekiant sudaryti sąlygas stebėti priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo įgyvendinimą ir įvertinti, kaip laikomasi klimato srities teisės aktų, visų pirma ***Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/842²¹*** ir ***Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/841²²***;

²¹ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

²² 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

- (42) UNFCCC šalių konferencijos sprendime Nr. 1/CP.16 reikalaujama, kad būtų nustatytos nacionalinės priemonės, skirtos iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamam ir absorbentais pašalinamam visų ŠESD kiekiui apskaičiuoti. Šiuo reglamentu turėtų būti sudarytos sąlygos nustatyti tas nacionalines priemones;
- (43) Reglamento (ES) Nr. 525/2013 įgyvendinimo patirtis parodė, kaip svarbu, kad informacija būtų skaidri, tiksli, nuosekli, išsami ir palyginama. Atsižvelgiant į tą patirtį, šiuo reglamentu reikėtų užtikrinti, kad valstybės narės *naudotų patikimus ir nuoseklius visų penkių aspektų duomenis ir prielaidas, viešai skelbtų išsamią informaciją, susijusią su prielaidomis, parametrais ir metodikomis, kuriais buvo naudotasi rengiant galutinius scenarijus ir prognozes, atsižvelgdamos į statistinių skaičiavimų apribojimus, neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktą duomenų apsaugos taisyklėms, ir* teiktų ataskaitas apie savo politiką, priemones ir prognozes kaip pagrindinę pažangos ataskaitų dalį. Tose ataskaitose pateikiama informacija turėtų būti esminis įrodymas, kad įsipareigojimai pagal **Reglamentą (ES) 2018/842** vykdomi laiku. Siekiant toliau didinti informacijos, kuri būtina priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo pažangai sekti, patikimumą, labai turėtų padėti Sąjungos ir valstybių narių lygmens sistemų naudojimas ir nuolatinis tobulinimas, taip pat geresnės ataskaitų teikimo gairės;

- (44) šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad valstybės narės teiktų prisitaikymo prie klimato kaitos ir finansinės, technologinės ir pajėgumų stiprinimo paramos teikimo besivystančioms šalims ataskaitas – taip būtų palengvintas Sąjungos įsipareigojimų pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą vykdymas. Be to, informacija apie nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus – visų pirma prisitaikymo prie tokio neigiamo klimato kaitos poveikio, kuris susijęs su Sąjungos energijos tiekimo saugumu, pvz., aušinamojo vandens elektrinėms ir biomasės energijai gaminti turėjimas – ir informacija apie paramą, susijusi su energetikos sąjungos išorės aspektu, yra svarbi rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus;
- (45) *Paryžiaus susitarime dar kartą patvirtinama, kad jo šalys veiksmų klimato kaitos problemai spręsti imasi gerbdamos, skatindamos ir atsižvelgdamos į savo atitinkamus įsipareigojimus užtikrinti žmogaus teises ir lyčių lygybę. Todėl valstybės narės turėtų tinkamai integruoti žmogaus teisių ir lyčių lygybės aspektus į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir ilgalaikes strategijas. Savo kas dvejus metus teikiamose pažangos ataskaitose jos turėtų informuoti, kaip įgyvendinant jų integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus prisidedama prie žmogaus teisių ir lyčių lygybės propagavimo;*

- (46) siekiant sumažinti valstybėms narėms ir Komisijai tenkančią administracinę naštą, Komisija turėtų sukurti internetinę platformą (elektroninę platformą), kuri palengvintų komunikaciją, skatintų bendradarbiavimą *ir sudarytų palankesnes sąlygas visuomenei susipažinti su informacija*. Tai *turėtų padėti pateikti ataskaitas* laiku ir padėti užtikrinti didesnę nacionalinių ataskaitų teikimo skaidrumą. Elektroninė platforma turėtų papildyti esamas, pvz., Europos aplinkos agentūros, Eurostato ir Jungtinių tyrimų centro, naudojamas ataskaitų teikimo procedūras, duomenų bazines ir elektronines priemones ir patirtį, įgytą taikant Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą, turėtų būti jomis grindžiama ir jomis naudotis;
- (47) *Komisija turėtų užtikrinti, kad nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai būtų viešai prieinami internete. Elektroninę platformą, kai tik ji pradės veikti, Komisija turėtų naudoti tam, kad joje būtų skelbiami ir viešai prieinami galutiniai integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai, atnaujinti planai, ilgalaikės strategijos ir kita atitinkama valstybių narių pateikta ataskaitų informacija. Kol elektroninė platforma neparengta, Komisija naudosis savo interneto svetainėmis, kad sudarytų sąlygas visuomenei internetu susipažinti su galutiniais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais;*

- (48) vykdamt nacionalinius planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus Komisijai teiktini valstybių narių duomenys ir informacija neturėtų dubliuoti duomenų ir statistikos, kurie pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009²³ tuo pačiu formatu, kokiu jie teikiami vykdamt šiame reglamente nustatytus planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus, jau pateikti Eurostatui, jeigu tas pačias jų vertes vis dar galima gauti iš Komisijos (Eurostato). Integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pateikti duomenys ir prognozės turėtų būti pagrįsti ir derėti su Eurostato duomenimis (jei jie turimi ir tinka laiko atžvilgiu) ir metodais, naudojamais pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 teikiant Europos statistinius duomenis;
- (49) siekiant kolektyviai įvykdyti energetikos sąjungos strategijos uždavinius, ***visų pirma sukurti visapusiškai veikiančią ir atsparią energetikos sąjungą***, svarbu, kad Komisija įvertintų ***integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus***, integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir, remdamasi pažangos ataskaitomis, jų įgyvendinimą. Pirmuoju dešimties metų laikotarpiu visų pirma turi būti siekiama Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslų ir užtikrinti nacionaliniai įnašai siekiant šių tikslų. Toks vertinimas turėtų būti atliekamas kas dvejus metus, o kasmet jį atlikti reikėtų tik tada, kai būtina, ir jo suvestinė turėtų būti pateikiama Komisijos rengiamose energetikos sąjungos būklės ataskaitose;

²³ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

- (50) *deramai paisydamis Komisijos teisės į iniciatyvą, įprastos teisėkūros procedūros ir institucinės galių pusiausvyros, Europos Parlamentas ir Taryba kasmet turėtų aptarti pasiektą energetikos sąjungos pažangą visais energetikos ir klimato politikos aspektais;*
- (51) *Komisija turėtų įvertinti bendrą integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų politikos ir priemonių poveikį Sąjungos klimato ir energetikos politikos priemonių veikimui, visų pirma išnagrinėti papildomų Sąjungos politikos ir priemonių poreikį, atsižvelgdama į būtinybę didinti išmetamo ŠESD kiekio mažinimo apimtį ir pašalinamą ŠESD kiekį Sąjungoje pagal Paryžiaus susitarimo įsipareigojimus;*
- (52) *aviacija daro didelį poveikį pasaulio klimatui, nes išmetamas CO₂ ir kiti teršalai, įskaitant išmetamus azoto oksidus, ir aktyvuojami mechanizmai, pvz., dažnesnis plunksninių debesų susidarymas. Atsižvelgiant į sparčiai gilėjančias mokslines to poveikio žinias, Reglamente (ES) Nr. 525/2013 jau numatytas atnaujintas aviacijos poveikio pasaulio klimatui, kurį daro ne išmetamas CO₂, vertinimas. Šiuo atveju naudojamas modeliavimas turėtų būti pritaikomas atsižvelgiant į mokslo pažangą. Remdamasi savo atliktais tokio poveikio vertinimais, Komisija **ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d. turėtų pateikti atnaujintą aviacijos poveikio, kurį daro ne išmetamas CO₂, analizę ir, jei tikslinga, prie jos pridėti pasiūlymą, kaip būtų geriausia tą poveikį mažinti;***

- (53) *pagal dabartines UNFCCC ataskaitų dėl ŠESD teikimo gaires išmetamo metano kiekio apskaičiavimas ir ataskaitų teikimas grindžiamas visuotinio atšilimo potencialu (VAP), susijusiu su 100 metų perspektyva. Atsižvelgiant į tai, kad metanas gali labai didinti visuotinį atšilimą ir atmosferoje išlieka palyginti trumpai, todėl daro didelį poveikį klimatui trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu, Komisija turėtų išnagrinėti poveikį, kurį turėtų politika ir priemonės, įgyvendinamos siekiant sumažinti trumpalaikį ir vidutinio laikotarpio trukmės išmetamų metano teršalų poveikį Sąjungos išmetamam ŠESD kiekiui. Komisija turėtų išnagrinėti politikos galimybes sparčiai spręsti išmetamų metano teršalų problemą ir turėtų pateikti Sąjungos strateginį metano planą kaip integruotą Sąjungos ilgalaikę strategiją;*

- (54) kad būtų užtikrintas valstybių narių ir Sąjungos įgyvendinamos politikos ir energetikos sąjungos uždavinių derėjimas, turėtų nuolat vykti Komisijos ir valstybių narių dialogas, ***taip pat, jei tikslinga, valstybių narių tarpusavio dialogas***. Atitinkamai Komisija turėtų teikti valstybėms narėms rekomendacijas, įskaitant rekomendacijas dėl integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų užmojo lygio, pateiktų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų politikos ir priemonių tolesnio įgyvendinimo ir kitos nacionalinės politikos ir priemonių, kurios svarbios kuriant energetikos sąjungą. ***Nors rekomendacijos nėra privalomos, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 288 straipsnyje, valstybės narės vis dėlto turėtų deramai atsižvelgti į tokias rekomendacijas ir vėlesnėse pažangos ataskaitose paaiškinti, kaip tai buvo padaryta. Komisijos atliekamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos vertinimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais. Jei Komisija teiks rekomendaciją dėl valstybės narės nacionalinio plano projekto, ji turėtų tai padaryti kuo greičiau, atsižvelgdama į tai, kad, viena vertus, Komisija turės susumuoti tam tikrus kiekybinius suplanuotus visų valstybių narių įnašus, kad įvertintų užmojų Sąjungos lygmeniu, ir kad, antra vertus, reikia suteikti pakankamai laiko atitinkamai valstybei narei, kad ji deramai atsižvelgtų į Komisijos rekomendacijas prieš priimdama galutinį savo nacionalinį planą ir būtų išvengta rizikos, kad valstybės narės nacionalinis planas bus teikiamas pavėluotai;***

(55) *ekonomiškai efektyvi atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtra yra vienas iš pagrindinių objektyvių kriterijų vertinant valstybių narių įnašus. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtos sąnaudų struktūra yra sudėtinga ir valstybėse narėse labai skiriasi. Ji apima ne tik paramos schemų sąnaudas, bet ir, inter alia, įrenginių prijungimo, atsarginių sistemų, sistemos saugumo užtikrinimo sąnaudas ir sąnaudas, kurios patiriamos siekiant laikytis aplinkosaugos reikalavimų. Taigi, lyginant valstybes nares pagal tą kriterijų, turėtų būti įtrauktos visos su plėtra susijusios sąnaudos nepriklausomai nuo to, kas jas padengia – valstybė narė, galutiniai vartotojai ar projektų plėtotojai. Komisijos rekomendacijos dėl valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos užmojų turėtų būti pagrįstos šiame reglamente nustatyta formule, grindžiama objektyviais kriterijais. Taigi, valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos užmojų vertinimas turėtų parodyti atitinkamas valstybių narių įdėtas pastangas, sykiu atsižvelgiant į svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai. Vertinimas taip pat turėtų apimti duomenis iš nepriklausomų kiekybinių ar kokybinių duomenų šaltinių;*

- (56) jei integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose arba atnaujintuose planuose nustatyto užmojo lygio nepakaktų, kad būtų kolektyviai įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai ir, visų pirma, būtų pirmuoju laikotarpiu pasiekti 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslai, Komisija turėtų imtis Sąjungos lygmens priemonių kolektyviniam tų uždavinių ir tikslų įgyvendinimui užtikrinti (ir taip panaikinti bet kokių užmojų atotrūkį). Jei siekiant įgyvendinti tuos uždavinius ir tikslus Sąjungos daromos pažangos neužtektų, Komisija turėtų ne tik teikti rekomendacijas, bet ir **pasiūlyti** Sąjungos lygmens priemonių **ir naudotis savo įgaliojimais** arba papildomų priemonių turėtų imtis valstybės narės, siekiant užtikrinti šių uždavinių ir tikslų įgyvendinimą (ir taip panaikinti rezultatų atotrūkį). Imantis tokių priemonių turėtų būti atsižvelgiama **ir į ankstyvas pastangas, kurias** valstybės narės **dėjo siekiant** atsinaujinančiųjų išteklių energijos 2030 m. **tikslo, 2020 m. arba anksčiau užtikrinusios didesnę energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių procentinę dalį, nei numatyta pagal jų nacionalinį privalomą tikslą, padariusios ankstyvą pažangą siekiant nacionalinio privalomo 2020 m. tikslo arba įgyvendinusios savo įnašą siekiant Sąjungos privalomo tikslo užtikrinti, kad 2030 m. bent 32 % energijos sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija**. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje tokios priemonės gali apimti ir valstybių narių **savanoriškus** finansinius įnašus į Komisijos administruojamą **Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą**, kuriuo naudojantis būtų prisidedama prie **ekonomiškai efektyviausių** atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų visoje Sąjungoje, **taip sudarant valstybėms narėms galimybę prisidėti prie Sąjungos tikslo pasiekimo mažiausiomis galimomis sąnaudomis**. Nustatant laikotarpio nuo 2021 m. bazinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, reikėtų remtis valstybių narių 2020 m. nacionaliniais atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslais, **kuriais turėtų būti vadovaujamasi visą laikotarpį**. Energijos vartojimo efektyvumo srityje papildomomis priemonėmis visų pirma gali būti siekiama gerinti gaminių, pastatų ir transporto sektoriaus energijos vartojimo efektyvumą;

- (57) *nustatydamos 2021–2030 m. nacionalinę orientacinę trajektoriją valstybės narės atspirties tašku turėtų laikyti savo 2020 m. nacionalinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2018/...²⁴⁺ I priede, nebent valstybė narė savanoriškai nuspręstų nusistatyti aukštesnį atspirties tašką. Be to, jos turėtų nustatyti šio laikotarpio privalomą bazinę procentinę dalį, kurią turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija, kuri numatyta ir Direktyvoje (ES) 2018/...⁺. Atitinkamai to laikotarpio kiekvienos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, turėtų būti ne mažesnė nei jos bazinė procentinė dalis;*
- (58) *jei valstybė narė, vertinant vienu metų laikotarpį, neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, ji per vienus metus imasi papildomų priemonių, kad panaikintų atotrūkį nuo bazinės procentinės dalies scenarijaus. Jei valstybė narė veiksmingai ėmėsi tokių būtinų priemonių ir įvykdė įpareigojimą panaikinti atotrūkį, turėtų būti laikoma, kad ji laikėsi privalomų bazinės procentinės dalies scenarijaus reikalavimų ir reikalavimų pagal šį reglamentą ir Direktyvą (ES) 2018/...⁺ nuo laikotarpio, per kurį atotrūkis susidarė, pradžios;*

²⁴ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/ ... (OL L ...).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 (atsinaujinančiųjų išteklių energija) pavadinimą, numerį ir OL nuorodą.

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- (59) *siekiant užtikrinti, kad valstybės narės ir Komisija galėtų vykdyti tinkamą stebėseną ir imtis ankstyvų taisomųjų veiksmų, ir siekiant išvengti naudojimosi kitų pasiekimais efekto, pagal visų valstybių narių orientacines trajektorijas (ir atitinkamai Sąjungos orientacinę trajektoriją) 2022 m., 2025 m. ir 2027 m. turėtų būti pasiektos bent minimalios užtikrintos bendro atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo padidėjimo, numatyto 2030 metams, procentinės dalys, kaip išdėstyta šiame reglamente. Tai, ar šie atskaitos taškai pasiekti, 2022 m., 2025 m. ir 2027 m. Komisija įvertins remdamasi, inter alia, valstybių narių integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis, kurias valstybės narės turėtų pateikti. Savo atskaitos taško nepasiekusios valstybės narės turėtų kitoje pažangos ataskaitoje paaiškinti, kaip panaikins atotrūkį. Jei nepasiekti Sąjungos orientaciniai atskaitos taškai, valstybės narės, kurios nepasiekė savo atskaitos taško, turėtų pašalinti atotrūkį įgyvendindamos papildomas priemones;*
- (60) Sąjunga ir valstybės narės turėtų dėti visas pastangas, kad pateiktų naujausią informaciją apie savo išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį. Šis reglamentas turėtų suteikti galimybę tokius įverčius parengti per kuo trumpesnę laiką, naudojantis statistine ir kita informacija, pvz., tam tikrais atvejais – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 377/2014²⁵ įsteigtos programos „Copernicus“ ir kitų palydovinių sistemų pateiktais duomenimis, renkama iš kosmoso;

²⁵ 2014 m. balandžio 3 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 377/2014, kuriuo nustatoma programa „Copernicus“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 911/2010 (OL L 122, 2014 4 24, p. 44).

- (61) pagal **Reglamentą (ES) 2018/842** turėtų būti toliau laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB²⁶ nustatyto požiūrio taikyti metinį įsipareigojimų ciklą. Pagal tą požiūrį, kad būtų galima įvertinti atitiktį ir prireikus taikyti taisomąsias priemones, reikia išsamiai peržiūrėti valstybių narių ŠESD apskaitą. Sąjungos lygmeniu atlikti valstybių narių ŠESD apskaitos peržiūrą būtina siekiant užtikrinti patikimą, nuoseklų, skaidrų ir laiku atliekamą atitikties **Reglamentui (ES) 2018/842** vertinimą;
- (62) valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti glaudų bendradarbiavimą visais klausimais, susijusiais su energetikos sąjungos įgyvendinimu, **o Europos Parlamentas turėtų aktyviai įsitraukti į su šiuo reglamentu susijusių klausimų nagrinėjimą**. Komisija turėtų atitinkamai padėti valstybėms narėms įgyvendinti šį reglamentą, visų pirma padėti parengti **integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų** planus ir sustiprinti su tuo susijusius pajėgumus, **be kita ko, panaudodama Komisijos turimų modeliavimo pajėgumų vidinius išteklius ir, kai taikytina, išorės ekspertų žinias**;
- (63) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose būtų atsižvelgiama į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdant Europos semestrą;

²⁶ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL L 140, 2009 6 5, p. 136).

- (64) *valstybės narės turėtų taikyti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, o tai reiškia, kad, prieš atliekant bet kokį planavimą energetikos srityje ir priimant su politika ir investicijomis susijusius sprendimus, apsvairstoma, ar numatomos planavimo, politikos ir investicijų priemonės gali būti iš dalies ar visiškai pakeistos ekonomiškai efektyviomis, techniniu, ekonominiu ir aplinkosaugos požiūriais patikimomis alternatyviomis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis, sykiu užtikrinant, kad būtų pasiekti atitinkamų sprendimų tikslai. Visų pirma tai apima požiūrį į energijos vartojimo efektyvumą kaip į esminį elementą ir pagrindinį kriterijų ateityje priimant investicijų sprendimus dėl energetikos infrastruktūros Sąjungoje. Tokios ekonomiškai efektyvios alternatyvos apima priemones, kuriomis užtikrinamas didesnis energijos poreikio ir energijos tiekimo efektyvumas, visų pirma galutinių vartotojų suvartojamo energijos kiekio mažinimo ekonomiškai efektyviu būdu priemones, apkrovos atsako iniciatyvas ir efektyvesnę energijos konversiją, perdavimą ir paskirstymą. Valstybės narės taip pat turėtų skatinti ir regionų bei vietos valdžios institucijas, taip pat privatųjį sektorių plačiau taikyti tą principą;*
- (65) Europos aplinkos agentūra, kai taikytina ir laikydamasi savo metinės darbo programos, turėtų padėti Komisijai atlikti vertinimą, vykdyti stebėjimą ir rengti ataskaitas;

- (66) siekiant iš dalies pakeisti bendrąją integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų sistemą (šabloną), šabloną priderinti prie Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategijos pakeitimų, kurie tiesiogiai ir konkrečiai siejasi su Sąjungos veiksmais pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą, atsižvelgti į visuotinio atšilimo potencialo pokyčius ir tarptautiniu mastu suderintas apskaitos gaires, nustatyti Sąjungos apskaitos sistemai taikytinus esminius reikalavimus ir sukurti registrus, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros²⁷ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turėtų būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose. Atliekant parengiamąjį darbą prireikus turėtų būti atsižvelgiama ir į sprendimus, priimtus pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą;

²⁷ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (67) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, visų pirma dėl **integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų**, dėl integruotų ataskaitų dėl nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, finansinės ir technologinės paramos besivystančioms valstybėms ir pajamų iš aukcionų teikimo, dėl metinės tarpinės ŠESD apskaitos ataskaitos, ŠESD apskaitos ataskaitos ir į apskaitą įtraukto išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio duomenų, dėl **Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmo, nacionalinių apskaitos sistemų, dėl apskaitos ataskaitų peržiūros, dėl Sąjungos ir nacionalinių sistemų politikos, priemonių ir prognozių ir ŠESD politikos, priemonių ir prognozių ataskaitų**, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011²⁸;
- (68) **kad Komisija galėtų vykdyti šiame reglamente nustatytus įgyvendinimo įgaliojimus**, jai vykdant savo užduotis pagal šį reglamentą turėtų padėti **Klimato kaitos komitetas, kuris pakeičia pagal Sprendimo 93/389/EEB 8 straipsnį, Sprendimo 280/2004/EB 9 straipsnį ir Reglamento (ES) 525/2013 26 straipsnį įsteigtą Klimato kaitos komitetą, ir Energetikos sąjungos komitetas. Siekiant užtikrinti politikos derėjimą ir kuo didesnę sektorių sinergiją, į abiejų komitetų posėdžius, kai įgyvendinamas šis reglamentas, turėtų būti kviečiami tiek klimato, tiek energetikos ekspertai;**
- (69) **2024 m. ir po to kas penkerius metus** Komisija turėtų atlikti šio reglamento įgyvendinimo peržiūrą ir, siekdama užtikrinti, kad jis būtų tinkamai įgyvendintas ir būtų įvykdyti jame nustatyti uždaviniai, pateikti atitinkamus pasiūlymus jį iš dalies pakeisti. Atliekant tą peržiūrą reikėtų atsižvelgti į pasikeitusias aplinkybes ir ■ pasinaudoti pagal Paryžiaus susitarimą atliekamo visuotinės padėties vertinimo rezultatais;

²⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(70) siekiant racionalizuoti ir integruoti pagrindinius planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo aspektus, į šį reglamentą turėtų būti įtraukti ir juo iš dalies pakeisti, kitu tekstu pakeisti ir panaikinti tam tikri šiuo metu Sąjungos energetikos ir klimato sektorių teisėkūros procedūra priimamuose aktuose nustatyti planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo įpareigojimai. Todėl turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti šie teisėkūros procedūra priimami aktai:

- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB²⁹,
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB³⁰,
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB³¹,

²⁹ 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

³⁰ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

³¹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 663/2009³²,
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009³³,
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB³⁴,
- Tarybos direktyva 2009/119/EB³⁵,
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES³⁶,
- Direktyva 2012/27/ES,
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES³⁷,
- Tarybos direktyva (ES) 2015/652³⁸;

(71) *siekiant nuoseklumo ir teisinio tikrumo, nè viena šio reglamento nuostata turėtų nedrausti taikyti nukrypti leidžiančių nuostatų pagal atitinkamus Sąjungos sektorių teisės aktus elektros energijos ir pasirengimo valdyti elektros energijos sektoriaus riziką srityje;*

-
- ³² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 663/2009, kuriuo nustatoma Bendrijos finansinės paramos teikimo projektams energetikos srityje siekiant padėti atgaivinti ekonomiką programa (OL L 200, 2009 7 31, p. 31).
- ³³ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinant Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).
- ³⁴ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).
- ³⁵ 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomas žalos naftos ir (arba) naftos produktų atsargas (OL L 265, 2009 10 9, p. 9).
- ³⁶ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).
- ³⁷ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB (OL L 178, 2013 6 28, p. 66).
- ³⁸ 2015 m. balandžio 20 d. Tarybos direktyva (ES) 2015/652, kuria nustatomi skaičiavimo metodai ir atskaitomybės reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės (OL L 107, 2015 4 25, p. 26).

- (72) į šį reglamentą taip pat turėtų būti įtrauktos visos Reglamento (ES) Nr. 525/2013 nuostatos. Todėl nuo 2021 m. sausio 1 d. Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 turėtų būti panaikintas. Tačiau, siekiant užtikrinti, kad Sprendimas Nr. 406/2009/EB būtų toliau įgyvendinamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013 ir kad tam tikri su Kioto protokolo įgyvendinimu susiję aspektai ir toliau būtų įtvirtinti teisės aktuose, būtina, kad tam tikros nuostatos būtų toliau taikomos ir po tos datos;
- (73) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomas valdymo mechanizmas, siekiant:

- a) įgyvendinti strategijas ir priemones, skirtas tam, kad būtų pasiekti energetikos sąjungos tikslai ir įvykdyti jos uždaviniai, *įvykdyti ilgalaikiai Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio įsipareigojimai, atitinkantys Paryžiaus susitarimą*, ir pirmuoju dešimties metų laikotarpiu nuo 2021 iki 2030 m. visų pirma būtų pasiekti *Sąjungos* 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai;
- b) *skatinti valstybių narių bendradarbiavimą, be kita ko, regioniniu lygmeniu, kai taikytina, skirtą energetikos sąjungos uždaviniams įvykdyti ir jos tikslams pasiekti;*
- c) užtikrinti, kad Sąjunga ir jos valstybės narės UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo sekretoriatui laiku teiktų skaidrias, tikslias, nuoseklias, palyginamas ir išsamias ataskaitas;
- d) *padėti užtikrinti didesnę reglamentavimo tikrumą ir didesnę tikrumą investuotojams, taip pat padėti visapusiškai pasinaudoti ekonominio vystymosi, investicijų skatinimo, darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos galimybėmis.*

Valdymo mechanizmas grindžiamas *ilgalaikėmis strategijomis*, integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, apimančiais dešimties metų laikotarpius, pradedant laikotarpiu nuo 2021 iki 2030 m., atitinkamomis valstybių narių rengiamomis integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis ir Komisijos vykdomo integruoto stebėjimo priemonėmis. Valdymo mechanizmas *užtikrina veiksmingas visuomenės galimybes dalyvauti tų nacionalinių planų ir tų ilgalaikių strategijų rengimo procese*. Jis apima struktūruotą, *skaidrų* ir kartotinį Komisijos ir valstybių narių sąveikos procesą, vykdomą siekiant priimti galutinius integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir juos įgyvendinti, įskaitant regioninį bendradarbiavimą, ir atitinkamus Komisijos veiksmus.

2. Šis reglamentas taikomas *glaudžiai tarpusavyje susijusiems ir vienas kitą papildantiems* penkiems energetikos sąjungos aspektams:

- a) energetiniam saugumui,
- b) energijos vidaus rinkai,
- c) energijos vartojimo efektyvumui,
- d) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir
- e) moksliniams tyrimams, inovacijoms ir konkurencingumui.

2 straipsnis Terminų apibrėžtys

Vartojamos šios terminų apibrėžtys:

- 1) politika ir priemonės – visos priemonės, kuriomis siekiama įvykdyti integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų uždavinius ir (arba) UNFCCC 4 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytus įsipareigojimus. Jos gali apimti ir priemones, kurių pagrindinis tikslas nėra riboti ar mažinti išmetamą ŠESD kiekį arba pakeisti energetikos sistemą;
- 2) esama politika ir priemonės – įgyvendinama politika ir priemonės ir priimta politika ir priemonės;
- 3) įgyvendinama politika ir priemonės – politika ir priemonės, kurios integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dieną atitinka vieną ar kelias iš šių sąlygų: galioja tiesiogiai taikomi Sąjungos teisės aktai arba nacionalinės teisės aktai, sudaryta viena ar kelios savanoriškos sutartys, paskirti finansiniai ištekliai, sutelkti žmogiškieji ištekliai;
- 4) priimta politika ir priemonės – politika ir priemonės, dėl kurių oficialus vyriausybės sprendimas priimtas iki integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dienos ir aiškiai įsipareigota jas įgyvendinti;

- 5) planuojama politika ir priemonės – svarstoma galima politika ir priemonės, kurios tikriausiai bus priimtos ir įgyvendinamos po integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dienos;
- 6) politikos, priemonių ir prognozių sistema – institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, įdiegta siekiant teikti politikos, priemonių ir prognozių ataskaitas, susijusias su iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamais ir absorbentais pašalinamais ŠESD kiekiais ir su energetikos sistema, kaip, *inter alia*, to reikalaujama pagal 39 straipsnį;
- 7) prognozės – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio arba energetikos sistemos plėtros prognozės, į kurias įtraukiami bent ketverių iš eilės būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iškart po ataskaitinių metų, kiekybiniai įverčiai;
- 8) prognozės netaikant priemonių – prognozės, susijusios su iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamu ir absorbentais pašalinamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, neįtraukiant poveikio, kurį daro visa politika ir priemonės, kurios planuojamos, priimamos ir įgyvendinamos nuo metų, pasirinktų kaip atitinkamos prognozės ataskaitos taškas;
- 9) prognozės taikant priemones – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozės, į kurias įtraukiamas priimtos ir įgyvendinamos politikos ir priemonių poveikis ŠESD kiekio mažinimui arba energetikos sistemos plėtrai;

- 10) prognozės taikant papildomas priemones – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio arba energetikos sistemos plėtros prognozės, į kurias įtraukiamas priimtos ir įgyvendinamos klimato kaitos švelninimo arba energetikos politikos ir priemonių poveikis, taip pat tuo tikslu planuojamos politikos ir priemonių poveikis ŠESD kiekio mažinimui;
- 11) Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai – Sąjungos lygmens privalomas tikslas iki 2030 m. visuose ekonomikos sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m. kiekiu, sumažinti bent 40 %, Sąjungos lygmens privalomas tikslas užtikrinti, kad 2030 m. bent **32 %** Sąjungoje suvartojamos energijos būtų gauta iš atsinaujinančiųjų išteklių, Sąjungos lygmens *pagrindinis* tikslas iki 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent **32,5 %**, ■ tikslas iki 2030 m. sujungti 15 % elektros energijos tinklų ir kiti vėlesni tokio pobūdžio tikslai, kuriuos pasiekti iki 2030 m. susitarė Europos Vadovų Taryba arba Europos Parlamentas ir Taryba;
- 12) nacionalinė apskaitos sistema – valstybėje narėje įdiegta institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, skirta iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamam ir absorbentais pašalinamam ŠESD kiekiui įvertinti, apskaitos informacijai teikti ir saugoti;

- 13) rodiklis – kiekybinis arba kokybinis rodiklis arba kintamasis, padedantis geriau suprasti įgyvendinimo pažangą;
- 14) pagrindiniai rodikliai – Komisijos pasiūlyti pažangos, susijusios su penkiais energetikos sąjungos aspektais, vertinimo rodikliai;
- 15) techninės pataisos – nacionalinėje ŠESD apskaitos ataskaitoje pateiktų įverčių tikslinimas per peržiūrą, kuri atliekama pagal 38 straipsnį, kai pateikti apskaitos duomenys yra neišsamūs arba parengti nesilaikant atitinkamų tarptautinių ar Sąjungos taisyklių arba gairių ir kai šiais patikslintais duomenimis ketinama pakeisti pateiktus pirminius įverčius;

- 16) kokybės užtikrinimas – numatyta peržiūros procedūrų sistema, kuria užtikrinama, kad būtų laikomasi duomenų kokybės tikslų ir kad būtų pateikiami kuo geresni įverčiai ir informacija, siekiant padidinti kokybės kontrolės programos veiksmingumą ir padėti valstybėms narėms;
- 17) kokybės kontrolė – kaupiamos informacijos ir įverčių kokybei įvertinti ir kontroliuoti skirta standartinių techninių veiksmų sistema, kuria siekiama užtikrinti duomenų vientisumą, tikslumą ir išsamumą, nustatyti ir taisyti klaidas, nustatyti ir šalinti trūkumus, dokumentuoti ir archyvuoti duomenis bei kitą naudojamą medžiagą ir registruoti visą kokybės užtikrinimo veiklą;
- 18) *principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – atliekant planavimą energetikos srityje ir priimančią su politika ir investicijomis susijusius sprendimus pirmenybės teikimas alternatyvioms ekonomiškai efektyvioms energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, kuriomis užtikrinamas didesnis energijos poreikio ir energijos tiekimo efektyvumas, visų pirma galutinių vartotojų suvartojamo energijos kiekio mažinimo ekonomiškai efektyviu būdu priemonėms, apkrovos atsako iniciatyvoms ir efektyvesnei energijos konversijai, perdavimui ir paskirstymui, sykiu užtikrinant, kad būtų pasiekti tų sprendimų tikslai;*

- 19) SET planas – Strateginis energetikos technologijų planas, nustatytas 2015 m. rugsėjo 15 d. Komisijos komunikate „Siekis parengti integruotą strateginį energetikos technologijų (SET) planą: Europos energetikos sistemos pertvarkos spartinimas“;
- 20) *ankstyvosios pastangos – tai:*
- a) *pagal galimo atotrūkio tarp Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo ir kolektyvinių valstybių narių įnašų vertinimą nustatyti valstybės narės veiksmai, užtikrinantys atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, viršijančią nacionalinį privalomą 2020 m. tikslą, nustatytą Direktyvos (ES) 2018/...⁺ I priede, arba valstybės narės veiksmai, užtikrinantys ankstyvą pažangą siekiant nacionalinio privalomo 2020 m. tikslo,*
 - b) *pagal Komisijos rekomendacijas, remiantis pagal 29 straipsnio 1 dalies b punktą atliekamu vertinimu atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, nustatyti valstybės narės veiksmai, kuriais anksti užtikrintas valstybės įnašas siekiant Sąjungos 2030 m. privalomo tikslo bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, įvertinus tos valstybės nacionalinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos atskaitos taškus;*
- 21) *regioninis bendradarbiavimas – dviejų ar daugiau valstybių narių, sudariusių partnerystę, apimančią bent vieną arba kelis iš penkių energetikos sąjungos aspektų, bendradarbiavimas;*
- 22) atsinaujinančių išteklių energija arba atsinaujinančioji energija – atsinaujinančių išteklių energija arba atsinaujinančioji energija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 1 punkte;
- 23) bendras galutinis energijos suvartojimas – bendras galutinis energijos suvartojimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 4 punkte;
- 24) paramos schema – paramos schema, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 5 punkte;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- 25) techninis pertvarkymas – techninis pertvarkymas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 10 punkte;
- 26) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija – atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 16 punkte;
- 27) centralizuotas šilumos tiekimas ar centralizuotas vėsumos tiekimas – centralizuotas šilumos tiekimas ar centralizuotas vėsumos tiekimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 19 punkte;
- 28) atliekos – atliekos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 23 punkte;
- 29) biomasė – biomasė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 24 punkte;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- 30) žemės ūkio biomasė – žemės ūkio biomasė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 25 punkte;
- 31) miško biomasė – miško biomasė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 26 punkte;
- 32) biomasės kuras – biomasės kuras, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 27 punkte;
- 33) biodujos – biodujos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 28 punkte;
- 34) skystieji bioproduktai – skystieji bioproduktai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 32 punkte;
- 35) biodegalai – biodegalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 33 punkte;
- 36) pažangieji biodegalai – pažangieji biodegalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 34 punkte;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- 37) *atliekinis iškastinis* kuras – atliekinis iškastinis kuras, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 35 punkte;
- 38) krakmolingi augalai – krakmolingi augalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 39 punkte;
- 39) maistiniai ir pašariniai augalai – maistiniai ir pašariniai augalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 40 punkte;
- 40) lignoceliuliozės medžiagos – lignoceliuliozės medžiagos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 41 punkte;
- 41) liekanos – liekanos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 2 straipsnio 43 punkte;

+ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
+ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
+ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
+ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
+ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- 42) pirminės energijos vartojimas – pirminės energijos vartojimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 2 punkte;
- 43) galutinės energijos vartojimas – galutinės energijos vartojimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 3 punkte;
- 44) energijos vartojimo efektyvumas – energijos vartojimo efektyvumas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 4 punkte;
- 45) sutaupyta energija – sutaupyta energija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 5 punkte;
- 46) energijos vartojimo efektyvumo didinimas – energijos vartojimo efektyvumo didinimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 6 punkte;
- 47) energetinė paslauga – energetinė paslauga, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 7 punkte;
- 48) bendras naudingasis patalpų plotas – bendras naudingasis patalpų plotas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 10 punkte;

- 49) energijos naudojimo vadybos sistema – energijos naudojimo vadybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 11 punkte;
- 50) įpareigotoji šalis – įpareigotoji šalis, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 14 punkte;
- 51) įgyvendinančioji valdžios institucija – įgyvendinančioji valdžios institucija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 17 punkte;
- 52) atskiri veiksmai – atskiri veiksmai, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 19 punkte;
- 53) energijos skirstytojas – energijos skirstytojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 20 punkte;
- 54) skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 6 punkte ir Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 6 punkte;
- 55) mažmeninės prekybos energija įmonė – mažmeninės prekybos energija įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 22 punkte;

- 56) energetinių paslaugų teikėjas – energetinių paslaugų teikėjas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 24 punkte;
- 57) sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 27 punkte;
- 58) kogeneracija – kogeneracija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 30 punkte;
- 59) pastatas – pastatas, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 1 punkte;
- 60) beveik nulinės energijos pastatas – beveik nulinės energijos pastatas, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 2 punkte;
- 61) šilumos siurblys – šilumos siurblys, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 18 punkte;
- 62) iškastinis kuras – neatsinaujinantys anglies turintys energijos šaltiniai, kaip antai kietasis kuras, gamtinės dujos ir nafta.

2 SKYRIUS

INTEGRUOTI NACIONALINIAI ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES VEIKSMŲ PLANAI

3 straipsnis

Integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai

1. Ne vėliau kaip 2019 m. ***gruodžio 31 d., po to ne vėliau kaip 2029 m. sausio 1 d.*** ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą. Planą turi sudaryti elementai, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje ir I priede. Pirmasis planas turi apimti 2021–2030 m. laikotarpį, ***atsižvelgiant į ilgesnio laikotarpio perspektyvą.*** Vėlesni planai turi apimti dešimties metų laikotarpius, prasidedančius iš karto po ankstesnio plano laikotarpio pabaigos.
2. Integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą sudaro šios pagrindinės dalys:
 - a) integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano rengimo proceso apžvalga, sudaryta iš santraukos, ***viešų*** konsultacijų **■**, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo ir konsultacijų rezultatų aprašymo, taip pat regioninio bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis rengiant planą aprašymo, kaip nustatyta šio reglamento 10-12 straipsniuose ir I priedo 1 dalies A skirsnio 1 punkte;

- b) nacionalinių uždavinių, tikslų ir įnašų, susijusių su ■ energetikos sąjungos *aspektais, išdėstytais 4 straipsnyje ir I priede*, apibūdinimas;
- c) su b punkte *nurodytais atitinkamais uždaviniais, tikslais ir įnašais susijusios* numatytos politikos ir priemonių apibūdinimas, *taip pat bendra investicijų, reikalingų atitinkamiems uždaviniams įgyvendinti, tikslams pasiekti ir įnašams užtikrinti, apžvalga*;
- d) penkių energetikos sąjungos aspektų esamos padėties apibūdinimas, be kita ko, atsižvelgiant į energetikos sistemą ir išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, taip pat į prognozes, susijusias su b punkte nurodytais uždaviniais, jau esamos politikos ir priemonių atveju;
- e) *kai taikytina, su reguliavimu susijusių ir nesusijusių kliūčių ir trukdžių, kylančių įgyvendinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus, uždavinius ar įnašus, aprašymas*;

- f) planuojamos politikos ir priemonių, taikomų siekiant įvykdyti b punkte nurodytus uždavinius, poveikio vertinimas, *įskaitant jų derėjimą su ilgalaikiais išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslais pagal Paryžiaus susitarimą ir ilgalaikėmis strategijomis, nurodytomis 15 straipsnyje;*
- g) *bendras planuojamos politikos ir priemonių poveikio konkurencingumui, susijusiam su penkiais energetikos sąjungos aspektais, vertinimas;*
- h) pagal šio reglamento III priede nustatytus reikalavimus parengtas ir tame priede nustatytą struktūrą atitinkantis priedas, kuriame pateikiama valstybės narės metodika ir politikos priemonės, taikomos siekiant įvykdyti energijos taupymo reikalavimą pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnį ir jos V priedą.

3. Kai tai susiję su integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, valstybės narės:

- a) *užtikrina, kad administravimo sudėtingumas ir išlaidos visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams nebūtų pernelyg dideli;*
- b) atsižvelgia į penkių energetikos sąjungos aspektų sąsajas, *visų pirma į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;*

- c) *remiasi patikimais ir nuosekliais visų penkių aspektų, kai taikytina, duomenimis ir prielaidomis;*
- d) *įvertina, kiek namų ūkių patiria energijos nepriteklių, atsižvelgdamos į būtinas vidaus energetinės paslaugas, kurių reikia, kad būtų užtikrintas būtinas pragyvenimo lygis atitinkamomis nacionalinėmis sąlygomis, esamą socialinę politiką bei kitas atitinkamas politikos priemones ir Komisijos parengtas orientacines atitinkamų energijos nepritekliaus rodiklių gaires.*

Jei atlikus vertinimą pagal pirmos pastraipos d punktą, remiantis patikrinamais duomenimis, paaiškėja, kad valstybėje narėje yra daug energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių, valstybė narė į savo planą įtraukia nacionalinį orientacinį energijos nepritekliaus mažinimo uždavinį. Atitinkamos valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose išdėsto energijos nepritekliaus mažinimo politiką ir priemones, jei tokių yra, įskaitant socialinės politikos priemones ir kitas atitinkamas nacionalines programas.

- 4. *Kiekviena valstybė narė pagal šį straipsnį Komisijai pateiktą savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą skelbia viešai.*
- 5. Komisijai pagal 43 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies *keičiami I priedo 1 dalies A skirsnio 2.1.1 ir 3.1.1 punktai, B skirsnio 4.1 ir 4.2.1 punktai* ir 2 dalies 3 punktas, siekiant *juos* priderinti prie Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategijos pakeitimų, *kurie tiesiogiai ir konkrečiai siejasi su Sąjungos įnašais pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą.*

4 straipsnis

Nacionaliniai uždaviniai, tikslai ir įnašai, susiję su *penkiais* energetikos sąjungos *aspektais*

Kiekviena valstybė narė savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustato šiuos pagrindinius uždavinius, tikslus ir įnašus, nurodytus I priedo A skirsnio 2 punkte:

- a) susijusius su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu:
 - 1) susijusius su išmetamu ir pašalinamu ŠESD kiekiu, padedant siekti visuose Sąjungos ekonomikos sektoriuose išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslo:
 - i) valstybės narės privalomą nacionalinį ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir privalomas nacionalines metines ribines vertes pagal **Reglamentą (ES) 2018/842**;
 - ii) valstybės narės įsipareigojimus pagal Reglamentą (ES) 2018/841;
 - iii) kai taikytina, ***siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos tikslus ir uždavinius ir vykdyti ilgalaikius Sąjungos su išmetamu ŠESD kiekiu susijusius įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą***, kitus uždavinius ir tikslus, įskaitant sektorių tikslus ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslus.

2) susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių energija:

siekiant įgyvendinti Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnyje nurodytą Sąjungos 2030 m. privalomą tikslą pasiekti, kad bent **32 %** energijos būtų gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių – valstybės narės įnašą siekiant šio tikslo, t. y. valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį, kurią turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija 2030 m., ir ***orientacinę*** to įnašo trajektoriją nuo 2021 m. ***Iki 2022 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 18 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslą. Iki 2025 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 43 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslą. Iki 2027 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 65 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslą.***

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

Iki 2030 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti užtikrintas bent planuotas valstybės narės įnašas. Jei valstybė narė tikisi viršyti savo privalomą nacionalinį 2020 m. tikslą, jos orientacinė trajektorija gali prasidėti tame lygyje, kurį numatoma pasiekti. Drauge sudėjus rezultatus pagal valstybių narių orientacines trajektorijas turi būti pasiekti Sąjungos atskaitos taškai 2022 m., 2025 m. ir 2027 m. ir Sąjungos privalomas tikslas 2030 m. bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių. Atskirai nuo savo įnašo siekiant šio Sąjungos tikslo ir šio reglamento tikslais sudaromos savo orientacinės trajektorijos valstybė narė turi teisę nurodyti platesnio užmojo tikslus nacionalinės politikos tikslais;

b) susijusius su energijos vartojimo efektyvumu:

- 1) suvartojamu pirminės arba galutinės energijos kiekiu, sutaupytu pirminės ar galutinės energijos kiekiu ar energijos suvartojimo intensyvumu grindžiamą orientacinį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo didinimo įnašą siekiant Sąjungos *tikslų* energijos vartojimo efektyvumą iki 2030 m. padidinti **bent 32,5 %**, kaip nurodyta Direktyvos 2012/27/ES 1 straipsnio 1 dalyje ir 3 straipsnio 5 dalyje.

Valstybės narės nurodo savo įnašą pateikdamos absoliutųjį pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo lygį 2020 m. ir ***absoliutųjį pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo lygį*** 2030 m., taip pat šio įnašo orientacinę trajektoriją nuo 2021 m. Jos paaiškina taikytą metodiką ir naudotus perskaičiavimo koeficientus;

- 2) suminį bendrą galutinį energijos, kurią planuojama sutaupyti 2021–2030 m., kiekį pagal 7 straipsnio ***1 dalies b punktą*** dėl energijos taupymo įpareigojimų pagal Direktyvą 2012/27/ES;

- 3) *orientacinius* ilgalaikės nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir *negyvenamųjų* pastatų ūkio renovacijos *strategijos tarpinius siekinius, veiksmų gaires, kuriose vidaus mastu nustatyti išmatuojami pažangos rodikliai, įrodymais pagrįstą numatomos sutaupyti energijos ir platesnio masto naudos įvertinimą ir įnašus siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų pagal Direktyvą 2012/27/ES, kaip nurodyta Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnyje;*
- 4) visą pastatų, kurie bus renovuoti, patalpų plotą arba lygiavertį **2021–2030** m. metinį sutaupomos energijos kiekį pagal Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnį dėl pavyzdinio viešųjų organizacijų pastatų vaidmens;

I

c) susijusius su energetiniu saugumu:

1) nacionalinius uždavinius, susijusius su:

- energijos šaltinių ir tiekimo iš trečiųjų valstybių įvairinimu, ***kuriuo gali būti siekiama sumažinti priklausomybę*** nuo energijos importo ■ ,
- ***nacionalinės energetikos sistemos lankstumo didinimu ir***
- energijos šaltinio tiekimo ***apribojimo arba nutraukimo problemų sprendimu, siekiant gerinti regioninių ir nacionalinių energetikos sistemų atsparumą,*** įskaitant terminus, iki kurių uždaviniai turėtų būti įvykdyti;

d) susijusius su energijos vidaus rinka:

- 1) elektros energijos tinklų sujungimo mastą, kurį valstybė narė siekia užtikrinti iki 2030 m., atsižvelgiant į tikslą iki 2030 m. užtikrinti bent 15 % elektros energijos tinklų sujungimą *ir strategiją, kurioje nurodytas mastas nuo 2021 m., nustatytas glaudžiai bendradarbiaujant su poveikį patiriančiomis valstybėmis narėmis, taip pat atsižvelgiant į tikslą iki 2020 m. užtikrinti bent 10 % tinklų sujungimą ir veiksmų skubumo rodiklius, remiantis kainų skirtumu didmeninėje rinkoje, nominaliu jungiamųjų linijų pralaidumu lyginant su apkrova piko metu ir įrengtuoju atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumu, kaip nustatyta I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.1 punkte. Turi būti atlikta kiekvienos naujos jungties socialinių ir ekonominių ir aplinkos apsaugos srities sąnaudų ir naudos analizė; jungtis įdiegiama tik tuo atveju, jeigu galima nauda yra didesnė už sąnaudas;*

- 2) pagrindinius nacionalinius elektros energijos ir dujų perdavimo **■** infrastruktūros ***projektus ir, kai taikytina, jos modernizavimo projektus***, kuriuos būtina įgyvendinti, kad būtų įvykdyti su **■** penkiais energetikos sąjungos aspektais susiję uždaviniai ir tikslai;
- 3) su kitais energijos vidaus rinkos aspektais susijusius nacionalinius uždavinius, tokius kaip: ***sistemos lankstumo didinimas, visų pirma taikant politiką ir priemones, susijusias su rinka grindžiamu kainų nustatymu pagal taikytinus teisės aktus, rinkų integravimas ir susiejimas, kuriuo siekiama didinti apyvartinį turimų jungiamųjų linijų pajėgumą, pažangieji tinklai, telkimas, apkrovos atsakas, kaupimas, paskirstytoji gamyba, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo apribojimo mechanizmai, kainų signalų realiuoju laiku priemonės***, įskaitant terminus, iki kurių tie uždaviniai turėtų būti įvykdyti, ***ir kitus uždavinius, susijusius su energijos vidaus rinka, kaip nurodyta I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.3 punkte;***

■

e) susijusius su moksliniais tyrimais, inovacijomis ir konkurencingumu:

- 1) nacionalinius viešųjų ir, *kai taikytina*, privačių mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su energetikos sąjunga, uždavinius ir finansavimo tikslus, įskaitant, *kai taikytina*, terminus, iki kurių tie uždaviniai turėtų būti įvykdyti, *atspindint* energetikos sąjungos *strategijos* ir, *kai taikytina*, SET *plano prioritetus*.
Nustatydama savo uždavinius, tikslus ir įnašus, valstybė narė gali remtis esamomis nacionalinėmis strategijomis arba planais, kurie yra suderinti su Sąjungos teisės aktais;
- 2) nacionalinius 2050 m. ■ uždavinius (*jeigu jie nustatyti*), susijusius su švarios energijos technologijų skatinimu.

■

5 straipsnis

Valstybių narių įnašo nustatymas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje

1. Savo įnaše, kurį 2030 m. ir paskutiniaisiais vėlesnių nacionalinių planų laikotarpių metais sudarys iš atsinaujinančiųjų išteklių gauta bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, pagal 4 straipsnio a punkto 2 papunktį, kiekviena valstybė narė atsižvelgia į:
 - a) priemones, numatytas Direktyvoje (ES) 2018/...⁺;
 - b) priemones, priimtas norint pasiekti energijos vartojimo efektyvumo tikslą, patvirtintą pagal Direktyvą 2012/27/ES;
 - c) *visas* kitas *esamas* atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo skatinimo priemones valstybėje narėje ir, *kai taikytina*, Sąjungos lygmeniu;
 - d) *nacionalinį privalomą 2020 m. tikslą užtikrinti, kad tam tikrą bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ I priede;*

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- e) ***visas svarbias*** aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai, tokias kaip:
- i) tolygus plėtros pasiskirstymas Sąjungoje,
 - ii) ***ekonominės sąlygos ir*** potencialas, ***įskaitant BVP vienam gyventojui,***
 - iii) ***ekonomiškai efektyvios atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros galimybės,***
 - iv) geografinės, ***aplinkos*** ir gamtinės kliūtys, įskaitant nesujungtų zonų ir regionų kliūtis, ■
 - v) valstybių narių sujungimo elektros energijos linijomis mastas,
 - vi) ***kitos svarbios aplinkybės, visų pirma ankstyvosios pastangos.***

Pagal pirmos pastraipos e punktą kiekviena valstybė narė gali savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nurodyti, į kokias svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai, ji atsižvelgė.

2. Valstybės narės kolektyviai užtikrina, kad, sudėjus jų įnašus, 2030 m. Sąjungoje bent **32 %** bendrojo galutinio energijos suvartojimo kiekio būtų pagaminama iš atsinaujinančiųjų išteklių.

6 straipsnis

Valstybių narių įnašo nustatymas energijos vartojimo efektyvumo srityje

1. Savo orientaciniame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo įnaše 2030 m. ir paskutiniams vėlesnių nacionalinių planų laikotarpių metams pagal 4 straipsnio b punkto 1 papunktį, kiekviena valstybė narė **atsižvelgia į** tai, kad per pirmąjį dešimties metų laikotarpį 2020 m. Sąjungoje **turi būti** suvartojama ne daugiau kaip 1 483 mln. tne pirminės energijos **arba** ne daugiau kaip 1 086 mln. tne galutinės energijos, o 2030 m. – ne daugiau kaip **1 273** mln. tne pirminės energijos ir (arba) ne daugiau kaip **956** mln. tne galutinės energijos, vadovaujantis Sąjungos 2030 m. pagrindiniais tikslais, nurodytais Direktyvos 2012/27/ES 3 straipsnyje.

Be to, kiekviena valstybė narė atsižvelgia į:

- a) priemonės, numatytas Direktyvoje 2012/27/ES;
- b) kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones valstybėje narėje ir Sąjungos lygmeniu.

2. Savo 1 dalyje nurodytame įnaše kiekviena valstybė narė gali atsižvelgti į **nacionalines** aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, tokias kaip:
- a) dar neišnaudotas ekonomišką energijos taupymo potencialas,
 - b) bendrojo vidaus produkto raida ir prognozė,
 - c) energijos importo ir eksporto pokyčiai,
 - d) **energijos rūšių derinio pokyčiai**, anglies dioksido surinkimo ir saugojimo ■ raida, ir
 - e) ankstyvieji veiksmai.

Atsižvelgiant į pirmą pastraipą, kiekviena valstybė narė savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nurodo, į kokiais svarbias aplinkybes, turinčias įtakos pirmoje pastraipoje nurodytam pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, jei tokių buvo, ji atsižvelgė.

7 straipsnis

Nacionalinė politika ir priemonės, susijusios su kiekvienu iš penkių energetikos sąjungos aspektų

Vadovaudamosi I priedu, valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose apibūdina pagrindinę esamą ir planuojamą politiką ir priemones, kuriomis siekiama įgyvendinti visų pirma nacionaliniame plane užsibrėžtus uždavinius, įskaitant, ***kai taikytina, numatytas*** regioninio bendradarbiavimo ir tinkamo finansavimo nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis užtikrinimo priemones, ***įskaitant Sąjungos programų ir priemonių panaudojimą.***

Valstybės narės pateikia bendrą investicijų, reikalingų norint įvykdyti nacionaliniame plane nustatytus uždavinius, pasiekti jo tikslus ir užtikrinti jame nustatytus įnašus, apžvalgą ir bendrą tų investicijų šaltinių vertinimą.

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų analitinis pagrindas

1. Laikydamosi I priede nustatyto formato ir struktūros, valstybės narės apibūdina esamą kiekvieno iš penkių energetikos sąjungos aspektų, įskaitant energetikos sistemą ir išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, padėti integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano pateikimo metu arba remiantis naujausia turima informacija. Valstybės narės taip pat sudaro ir apibūdina kiekvienam iš penkių energetikos sąjungos aspektų skirtas *bent to plano trukmės laikotarpio* prognozes, parengtas remiantis esama politika ir priemonėmis. ***Kai taikytina ir įmanoma, valstybės narės stengiasi apibūdinti papildomas ilgesnio laikotarpio (viršijančio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano trukmės laikotarpį) penkių aspektų perspektyvas.***
2. Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, remdamosi pačių atliktu nacionalinio ir, kai taikytina, regioninio masto vertinimu, apibūdina:
 - a) planuojamos politikos ir priemonių (*arba priemonių grupių*) poveikį energetikos sistemos plėtrai ir išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui *plano trukmės laikotarpiu ir dešimties metų laikotarpiu po paskutinių plano taikymo metų*, be kita ko, palygindamos jį su prognozėmis, kaip nurodyta 1 dalyje, parengtomis remiantis esama politika ir priemonėmis (*arba priemonių grupėmis*);

- b) 7 straipsnyje nurodytos ir I priede detaliau apibūdintos planuojamos politikos ir priemonių (*arba priemonių grupių*) poveikį makroekonomikai ir tiek, kiek įmanoma, *sveikatai*, aplinkai, įgūdžiams ir visuomenei pirmuoju dešimties metų laikotarpiu bent iki 2030 m., be kita ko, palygindamos jį su šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis prognozėmis, parengtomis remiantis esama politika ir priemonėmis (*arba priemonių grupėmis*). *Tam poveikiui įvertinti taikoma metodika skelbiama viešai*;
- c) esamos ir planuojamos politikos ir priemonių *arba priemonių grupių* sąveiką politikos aspekto srityje, taip pat esamos ir planuojamos politikos ir priemonių *arba priemonių grupių* sąveiką skirtingų aspektų srityse pirmuoju dešimties metų laikotarpiu bent iki 2030 m. Energijos tiekimo saugumo, infrastruktūros ir rinkos integracijos prognozės turi būti susietos su patikimais energijos vartojimo efektyvumo scenarijais;
- d) *būdą, kuriuo esama politika ir priemonėmis ir planuojama politika ir priemonėmis bus pritrauktos jų įgyvendinimui reikalingos investicijos.*

3. *Valstybės narės viešai skelbia išsamią informaciją, susijusią su prielaidomis, parametrais ir metodikomis, kuriais buvo naudotasi rengiant galutinius scenarijus ir prognozes, atsižvelgdamos į statistinių skaičiavimų apribojimus, neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktį duomenų apsaugos taisyklėms.*

9 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektai

1. Ne vėliau kaip 2018 m. ***gruodžio 31 d., po to ne vėliau kaip 2028 m. sausio 1 d.*** ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė parengia ir Komisijai pateikia integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektą pagal 3 straipsnio 1 dalį ir I priedą.
2. Vadovaudamasi 34 straipsniu, Komisija ***įvertina integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus ir ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki tų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų pateikimo termino*** valstybėms narėms gali pateikti konkrečiai šaliai skirtų rekomendacijų. Tose rekomendacijose ***gali būti visų pirma aptariama:***

- a) tikslų, uždavinių ir įnašų užmojo lygis siekiant kolektyviai įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius ir visų pirma pasiekti Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus, ***taip pat tos valstybės narės siekiamas elektros energijos tinklų sujungimo mastas 2030 m., kaip nurodyta 4 straipsnio d punkte, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekte nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai ir energijos suvartojimui, taip pat tinklų sujungimo veiksmų skubumo rodiklius, nustatytus I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.1 punkte;***
- b) politika ir priemonės, susijusios su valstybių narių ir Sąjungos lygmens uždaviniais, ir kita politika ir priemonės, kurios gali būti svarbios tarpvalstybiniu mastu;
- c) ***papildoma politika ir priemonės, kurių gali prireikti siekiant įvykdyti integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus;***
- d) esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių, įtrauktų į integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą sąveika vieno energetikos sąjungos aspekto srityje ir skirtingų aspektų srityse ir jų derėjimas.

3. Kiekviena valstybė narė, priimdama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, *deramai* atsižvelgia į visas Komisijos rekomendacijas. *Je*
atitinkama valstybė narė neatsižvelgia į rekomendaciją ar kurią nors esminę jos dalį, ji
pateikia savo motyvus ir paskelbia juos viešai.
4. *Rengdamos 10 straipsnyje nurodytas viešas konsultacijas, kiekviena valstybė narė viešai*
skelbia savo integruoto nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų plano
projektą.

10 straipsnis
Viešos konsultacijos

Nedarant poveikio jokiems kitiems Sąjungos teisės reikalavimams, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad visuomenei būtų iš anksto užtikrinamos veiksmingos galimybės dalyvauti **2021–2030 m. laikotarpio** integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto rengimo procese, **galutinio plano rengimo procese, likus gerokai laiko iki jo priėmimo dienos, ir 15 straipsnyje nurodytų ilgalaikių strategijų rengimo procese. Kiekviena valstybė narė** prie Komisijai pateikiamų **šių dokumentų** prideda visuomenės nuomonės **arba preliminarios nuomonės** santrauką. Kai taikoma Direktyva 2001/42/EB, laikoma, kad pagal tą direktyvą rengiamų konsultacijų **dėl projektų** pakanka šiame reglamente nustatytam įpareigojimui konsultuotis su visuomene įvykdyti.

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad visuomenė būtų informuojama. Kiekviena valstybė narė nustato pagrįstus terminus, kurių laikantis visuomenei suteikiama pakankamai laiko gauti informaciją, dalyvauti procese ir išreikšti savo nuomonę.

Įgyvendindama šį straipsnį, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad administravimas nebūtų pernelyg sudėtingas.

11 straipsnis

Daugiapakopis dialogas klimato ir energetikos klausimais

Kiekviena valstybė narė, laikydamasi nacionalinių taisyklių, įveda daugiapakopį dialogą klimato ir energetikos klausimais, kuriame gali aktyviai dalyvauti, aptarti įvairius numatytus energetikos ir klimato srities politikos scenarijus, įskaitant ilgalaikes priemones, ir stebėti pažangą vietos valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos, verslo bendruomenė, investuotojai ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai bei plačioji visuomenė, nebent ji jau turi struktūrą, kuria naudojamosi šiuo tikslu. Vykdam tokį dialogą, galima aptarti integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus.

12 straipsnis

Regioninis bendradarbiavimas

1. Valstybės narės, siekdamos efektyviai pasiekti savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane užsibrėžtus tikslus, įvykdyti jame nustatytus uždavinius, tikslus ir užtikrinti jame numatytą įnašą, bendradarbiauja tarpusavyje, ***atsižvelgdamos į visas esamas ir galimas regioninio bendradarbiavimo formas.***

2. Likus gerokai laiko iki 2021–2030 m. laikotarpio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto pateikimo Komisijai pagal 9 straipsnio 1 dalį dienos ***ir likus gerokai laiko iki galutinio plano priėmimo dienos, kai rengiamas galutinis planas***, kiekviena valstybė narė nustato regioninio bendradarbiavimo galimybes ir konsultuojasi su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, ***įskaitant konsultacijas regioninio bendradarbiavimo forumuose. Jei tikslinga, ta valstybė narė gali konsultuotis*** su kitomis valstybėmis narėmis ***arba trečiosiomis valstybėmis, kurios pareiškia, kad yra suinteresuotos. Salų valstybės narės, kurios neturi energetikos tinklų jungčių su kitomis valstybėmis narėmis, tokias konsultacijas vykdo su tomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis, su kuriomis jos turi jūrų sienas. Valstybėms narėms, su kuriomis konsultuojamasi, turėtų būti skirtas pagrįstas laikotarpis sureaguoti.*** Kiekviena valstybė narė savo 2021–2030 m. laikotarpio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekte, ***taip pat galutiniame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pateikia*** bent laikinuosius tokių regioninių konsultacijų rezultatus ir, be kita ko, nurodo, kaip atsižvelgė į valstybių narių ar trečiųjų valstybių, su kuriomis konsultuotasi, pastabas, jei taikytina.

3. *Valstybės narės gali savanoriškai drauge rengti dalį savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ir pažangos ataskaitų, be kita ko, regioninio bendradarbiavimo forumuose. Jeigu jos tai daro, vietoj atitinkamų jų integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ir pažangos ataskaitos dalių pateikiami konsultacijų rezultatai. Dviejų ar daugiau valstybių narių prašymu Komisija padeda vykdyti tą procesą.*
4. *Kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos rinkos integracijai ir ekonomiškai efektyviai politikai bei priemonėms, valstybės narės per laikotarpį nuo jų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų pateikimo termino iki galutinių planų pateikimo termino atitinkamuose regioninio bendradarbiavimo forumuose pateikia atitinkamas savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto dalis, siekdamos priimti galutinį planą. Prireikus Komisija sudaro palankesnes sąlygas tokiam valstybių narių bendradarbiavimui ir tarpusavio konsultacijoms ir, jeigu nustato glaudesnio regioninio bendradarbiavimo galimybių, gali pateikti orientacines gaires valstybėms narėms, siekdama palengvinti ir užtikrinti efektyvų bendradarbiavimo ir konsultacijų procesą.*
5. Valstybės narės savo *galutiniame integruotame nacionaliniame* energetikos ir klimato srities veiksmų *plane* atsižvelgia į kitų valstybių narių pagal 2 ir 3 dalis pateiktas pastabas ir *tuose planuose* paaiškina, kaip į šias pastabas buvo atsižvelgta.

6. 1 dalyje nurodytais tikslais valstybės narės toliau bendradarbiauja regionų lygmeniu, *jei taikytina, regioninio bendradarbiavimo forumuose*, įgyvendindamos savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose numatytą *atitinkamą* politiką ir priemones.
7. *Valstybės narės taip pat gali numatyti galimybes bendradarbiauti su Energijos bendrijos pasirašiusiomis šalimis ir trečiosiomis valstybėmis, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės.*
8. *Kai taikomos Direktyvos 2001/42/EB nuostatos, laikoma, kad surengus tarpvalstybines konsultacijas dėl projekto pagal tos direktyvos 7 straipsnį yra įvykdomos regioninio bendradarbiavimo pareigos pagal šį reglamentą, jeigu įvykdyti šio straipsnio reikalavimai.*

13 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų vertinimas

Remdamasi pagal 3 straipsnį pateiktais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir pagal 14 straipsnį pateiktais atnaujintais planais, **Komisija** visų pirma įvertina, ar:

- a) tikslai, uždaviniai ir įnašai yra pakankami siekiant kolektyviai įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, o ypač Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslus per pirmąjį dešimtį metų laikotarpį;
- b) planai atitinka 3–12 straipsnių reikalavimus *ir ar valstybės narės deramai atsižvelgė į* Komisijos rekomendacijas, pateiktas pagal 34 straipsnį.

14 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimas

1. Ne vėliau kaip 2023 m. *birželio 30 d., po to ne vėliau kaip 2033 m. sausio 1 d.* ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia paskutinio pateikto integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano atnaujinimo projektą arba Komisijai *pateikia pateisinamas priežastis*, kodėl plano nereikia atnaujinti.
2. Ne vėliau kaip 2024 m. *birželio 30 d., po to ne vėliau kaip 2034 m. sausio 1 d.* ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia atnaujintą paskutinį pateiktą integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, nebent yra pateikusi priežastis, kodėl plano atnaujinti nereikia.
3. 2 dalyje nurodytame atnaujintame plane kiekviena valstybė narė *koreguoja savo nacionalinį tikslą, uždavinį ar įnašą, susijusį su bet kuriuo iš kiekybinių Sąjungos tikslų, uždavinių ar įnašų, nustatytų 4 straipsnio a punkto 1 papunktyje, kad būtų atspindėtas didesnis užmojis, nei tas, kuris buvo nustatytas jos paskutiniame pateiktame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane. 2 dalyje nurodytame atnaujintame plane kiekviena valstybė narė koreguoja savo nacionalinį tikslą, uždavinį ar įnašą, susijusį su bet kuriuo iš kiekybinių Sąjungos tikslų, uždavinių ar įnašų, nustatytų 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje ir b punkte, tik tam, kad būtų atspindėtas toks pat arba didesnis užmojis, nei tas, kuris buvo nustatytas jos paskutiniame pateiktame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane.*

4. Atnaujindamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės stengiasi sušvelninti bet kokią neigiamą poveikį aplinkai, išaiškėjusį teikiant integruotas ataskaitas pagal 17–25 straipsnius.
5. Savo atnaujintuose planuose, nurodytuose 2 dalyje, valstybės narės atsižvelgia į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdant Europos semestrą, **ir iš Paryžiaus susitarimo kylančius įpareigojimus.**
6. Atnaujintų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų rengimui ir vertinimui taikoma 9 straipsnio 2 dalyje **bei 10 ir 12 straipsniuose** nustatyta tvarka.
7. ***Šis straipsnis nedaro poveikio valstybių narių teisei bet kuriuo metu iš dalies keisti ir pritaikyti savo nacionalinę politiką, išdėstytą arba nurodytą jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, jeigu tokie pakeitimai ir pritaikymai įtraukiami į integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą.***

3 SKYRIUS

ILGALAIKĖS ■ STRATEGIJOS

15 straipsnis

Ilgalaikės ■ strategijos

1. Ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d., *po to ne vėliau kaip 2029 m. sausio 1 d.* ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė parengia ir Komisijai pateikia savo ilgalaikę ***bent 30 metų perspektyvos*** strategiją. ***Tas strategijas valstybės narės turėtų atnaujinti, jei reikia, kas penkerius metus.***
2. ***Atsižvelgiant į tikslą įvykdyti 3 dalyje nurodytus visuminius klimato srities uždavinius, Komisija iki 2019 m. balandžio 1 d. priima pasiūlymą dėl ilgalaikės Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo strategijos, atitinkančios Paryžiaus susitarimą, atsižvelgiant į valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus. Šioje dalyje nurodyta ilgalaikė strategija apima analizę, į kurią įtraukiami bent:***
 - a) ***įvairūs Sąjungos įnašo siekiant 3 dalyje nustatytų uždavinių scenarijai, be kita ko, scenarijus, pagal kurį Sąjungoje iki 2050 m. būtų pasiekta, kad nebebūtų išmetama ŠESD, o po 2050 m. – pašalinama daugiau teršalų negu išmetama;***

- b) *a punkte nurodytų scenarijų pasekmės likusiam pasauliniam ir Sąjungos anglies dioksido biudžetui, siekiant pagrįsti informacija diskusijas apie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ekonomiškumą, efektyvumą ir teisingumą.*

3. *Valstybių narių ir Sąjungos ilgalaikės strategijos turi padėti:*

- a) įvykdyti pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą priimtus Sąjungos ir valstybių narių įsipareigojimus mažinti dėl žmogaus veiklos išmetamą ŠESD kiekį, didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį *ir skatinti anglies dioksido sekvestraciją;*
- b) vykdyti *Paryžiaus susitarimo* uždavinį užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad jis neviršytų 1,5°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;

- c) siekti ilgainiui sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį visuose sektoriuose, pagal Sąjungos uždavinį pagal Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC) reikalavimus ekonomiškai būdu sumažinti *Sąjungos išmetamą ŠESD kiekį ir didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį, siekiant Paryžiaus susitarime nustatytų su temperatūra susijusių tikslų, kad Sąjungoje būtų kuo greičiau užtikrintas įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo teršalų kiekio ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio balansas, o vėliau atitinkamais atvejais būtų pašalinama daugiau teršalų negu išmetama;*
- d) *sukurti labai efektyviu energijos vartojimu ir atsinaujinančiais išteklių pagrįstą energetikos sistemą Sąjungoje.*

4. *Valstybių narių ilgalaikės strategijos turėtų apimti IV priede nurodytus elementus. Be to, valstybių narių ir Sąjungos ilgalaikės strategijos turi apimti:*

- a) viso išmetamo ŠESD kiekio sumažinimą ir absorbentais pašalinamo jų kiekio padidinimą;

- b) išmetamo kiekio sumažinimą ir pašalinamo kiekio padidinimą atskiruose sektoriuose, įskaitant elektros energijos, pramonės, transporto, *šildymo ir vėsinimo*, pastatų (gyvenamųjų ir paslaugų sektoriaus), žemės ūkio, *atliekų* ir žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius;
- c) numatomą perėjimo prie mažai ŠESD išmetančios ekonomikos pažangą, įskaitant taršos ŠESD intensyvumą, taršos CO₂ intensyvumą, susietą su bendruoju vidaus produktu, *atitinkamas numatomas ilgalaikes investicijas* ir susijusių mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų strategijas;
- d) *kiek įmanoma, tikėtiną socialinį ir ekonominį priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemonių poveikį, įskaitant aspektus, susijusius su makroekonominiu ir socialiniu vystymusi, rizikomis ir nauda sveikatai ir aplinkos apsauga;*
- e) sąsajas su kitais ilgalaikiais nacionaliniais *uždaviniais*, planais *ir kita politika, priemonėmis ir investicijomis.*

5. *Komisijai pagal 43 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IV priedas, siekiant pakoreguoti tą priedą pagal Sąjungos ilgalaikės strategijos arba Sąjungos klimato ir energetikos politikos strategijos pakeitimus, tiesiogiai ir konkrečiai susijusius su atitinkamais sprendimais, priimamais pagal UNFCCC ir visų pirma Paryžiaus susitarimą.*
6. Integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turi derėti su *šiuo straipsnyje nurodytomis ilgalaikėmis strategijomis.*
7. Valstybės narės *ir Komisija* nedelsdamos *informuoja visuomenę ir* viešai skelbia atitinkamas ilgalaikes strategijas ir visus jų atnaujinimus, *be kita ko, pasinaudojamos 28 straipsnyje nurodyta elektroninė platforma. Valstybės narės ir Komisija viešai skelbia atitinkamus galutinių rezultatų duomenis, atsižvelgdamos į neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktį duomenų apsaugos taisyklėms.*
8. *Komisija padeda valstybėms narėms rengti ilgalaikes strategijas teikdama informaciją apie turimas mokslines žinias, sudarydama sąlygas keistis žiniomis ir gerąja patirtimi, įskaitant, kai taikytina, gaires valstybėms narėms, kuriomis jos gali pasinaudoti rengdamos ir įgyvendindamos savo strategijas.*
9. *Komisija įvertina, ar ilgalaikės nacionalinės strategijos yra tinkamos siekiant kolektyviai įgyvendinti 1 straipsnyje nustatytus energetikos sąjungos uždavinius ir tikslus, ir pateikia informaciją apie dar esamą kolektyvinį atotrūkį.*

16 straipsnis
Strateginis metano planas

Atsižvelgiant į tai, kad metanas gali labai didinti visuotinį atšilimą ir atmosferoje išlieka palyginti trumpai, Komisija išnagrinėja poveikį, kurį turėtų politika ir priemonės, įgyvendinamos siekiant sumažinti trumpalaikį ir vidutinio laikotarpio trukmės išmetamų metano teršalų poveikį Sąjungos išmetamam ŠESD kiekiui. Atsižvelgdama į žiedinės ekonomikos tikslus, kai taikytina, Komisija išnagrinėja politikos galimybes sparčiai spręsti išmetamų metano teršalų problemą ir pateikia Sąjungos strateginį metano planą kaip integruotą 15 straipsnyje nurodytos Sąjungos ilgalaikės strategijos dalį.

4 SKYRIUS ATASKAITŲ TEIKIMAS

1 SKIRSNIS

KAS DVEJUS METUS TEIKIAMOS PAŽANGOS ATASKAITOS IR TOLESNI VEIKSMAI

17 straipsnis

Integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos

1. Nedarant poveikio 26 straipsnio taikymui, ne vėliau kaip **2023 m.** kovo 15 d. ir po to kas dvejus metus kiekviena valstybė narė informuoja Komisiją apie savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano įgyvendinimo padėtį, pateikdama integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą, apimančią visus penkis energetikos sąjungos aspektus.
2. Integruotoje nacionalinėje energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitoje pateikiama informacija apie šiuos elementus:
 - a) informacija apie padarytą pažangą siekiant integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytų tikslų, uždavinių ir įnašų, taip pat apie pažangą ***finansuojant ir*** įgyvendinant tuo tikslu būtiną politiką ir priemones, ***įskaitant faktinių investicijų, palyginti su pradinėmis prielaidomis, apžvalgą;***

b) *jei taikytina, informacija apie pažangą įvedant 11 straipsnyje nurodytą dialogą;*

c) 20–25 straipsniuose nurodyta informacija ir, kai taikytina, informacija apie politikos ir priemonių atnaujinimą pagal tuos straipsnius;

■

d) informacija apie *prisitaikymą* prie klimato kaitos ■ pagal 4 straipsnio a punkto 1 papunktį;

■

e) *kiek įmanoma, kiekybinis politikos ir priemonių, nurodytų integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, poveikio oro kokybei ir išmetamam oro teršalų kiekiui įvertinimas.*

■

Sąjunga ir valstybės narės UNFCCC sekretariatui teikia kas dvejus metus rengiamas ataskaitas pagal UNFCCC šalių konferencijos sprendimą 2/CP.17 ir nacionalinius pranešimus pagal UNFCCC 12 straipsnį.

3. Integruota nacionalinė energetikos ir klimato srities pažangos *ataskaita taip pat apima informaciją, pateikiamą 26 straipsnio 3 dalyje nurodytose metinėse ataskaitose, ir informaciją apie politiką bei priemones ir iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio bei absorbentais pašalinamo kiekio prognozes, pateiktas ataskaitose, nurodytose 18 straipsnyje.*
4. Komisija, *padedama 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Energetikos sąjungos komiteto*, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos struktūrą, formatą, techninius duomenis ir teikimo tvarką.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
5. 2 dalies c punkte nurodytos informacijos teikimo ir atnaujinimo dažnumas ir apimtis nustatomi atsižvelgiant į poreikį užtikrinti pakankamą tikrumą investuotojams.
6. Jei Komisija yra pateikusi rekomendacijų pagal 32 straipsnio 1 arba 2 dalį, atitinkama valstybė narė į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą įtraukia informaciją apie priimtą arba ketinamą priimti ir įgyvendinti politiką ir priemones, kuriomis atsižvelgiama į tas rekomendacijas. *Jei taikytina*, tokia informacija turi apimti išsamų įgyvendinimo tvarkaraštį.

Jei atitinkama valstybė narė nusprendžia neatsižvelgti į rekomendaciją ar kurią nors esminę jos dalį, ji pateikia pagrindimą.

7. Pagal šį straipsnį Komisijai pateiktas ataskaitas valstybės narės skelbia viešai.

18 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl ŠESD politikos bei priemonių ir prognozių teikimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d. ir po to kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie:
 - a) savo nacionalinę politiką ir priemones **arba priemonių grupę**, nurodytas VI priede, ir
 - b) iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinamo kiekio nacionalines prognozes pagal dujas arba dujų grupes (angliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai), nurodytas V priedo 2 dalyje. Nacionalinėse prognozėse atsižvelgiama į Sąjungos lygmeniu priimtą politiką bei priemones ir į jas įtraukiama VII priede nurodyta informacija.

2. Valstybės narės pateikia naujausias turimas prognozes. Jei valstybė narė kas dvejus metus iki kovo 15 d. nepateikia išsamių prognozių įverčių ir Komisija nustato, kad ta valstybė narė negali užpildyti įverčių spragų, nustatytų taikant Komisijos kokybės užtikrinimo ar kokybės kontrolės procedūras, Komisija, konsultuodamasi su ta valstybe nare, gali parengti Sąjungos prognozėms sudaryti reikalingus įverčius.
3. Apie esminius pagal 1 dalį pateiktos informacijos pakeitimus per pirmus ataskaitinio laikotarpio metus valstybės narės praneša Komisijai iki metų, einančių po ankstesnės ataskaitos pateikimo, kovo 15 d.
4. Valstybės narės elektroniniu būdu viešai paskelbia savo nacionalines prognozes, nurodytas 1 dalyje, ir nacionalinės politikos ir priemonių, kurias taikant įgyvendinama su išmetamo ŠESD kiekio ribojimu susijusi Sąjungos politika, sąnaudų ir poveikio vertinimą, taip pat susijusias pagrindžiamąsias technines ataskaitas. Tose prognozėse ir vertinimuose turėtų būti pateikiami taikytų modelių ir metodinių principų aprašai, apibrėžtys ir pamatinės prielaidos.

19 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, finansinės ir technologinės paramos besivystančioms valstybėms ir pajamų iš aukcionų teikimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d. ir po to kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie savo nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos planus ir strategijas, nurodydamos savo įgyvendinamus *ir* planuojamus veiksmus, kuriais palengvinamas prisitaikymas prie klimato kaitos, įskaitant VIII priedo 1 dalyje nurodytą informaciją, ***laikydamosi pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą sutartų ataskaitų teikimo reikalavimų.***
2. Ne vėliau kaip 2021 m. ***liepos 31 d.*** ir po to kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie pajamų, kurias valstybė narė gavo aukcione pardavusi apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį ir 3d straipsnio 1 arba 2 dalį, panaudojimą, įskaitant VIII priedo 3 dalyje nurodytą informaciją.

3. *Ne vėliau kaip 2021 m. rugsėjo 30 d. ir po to kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie paramą besivystančioms šalims, įskaitant VIII priedo 2 dalyje nurodytą informaciją, laikydamosi pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą sutartų atitinkamų ataskaitų teikimo reikalavimų.*
4. Pagal šį straipsnį Komisijai pateiktas ataskaitas valstybės narės skelbia viešai, *išskyrus VIII priedo 2 dalies b punkte nurodytą informaciją.*
5. Komisija, *padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto*, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato pagal šį straipsnį valstybių narių teikiamos informacijos struktūrą, formatą ir teikimo tvarką.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

20 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia šią informaciją:

- a) informaciją apie tai, kaip įgyvendinamos šios trajektorijos ir uždaviniai:
- 1) ***orientacinė*** nacionalinė visuminės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, trajektorija nuo 2021 iki 2030 m.;
 - 2) ***numatytos*** sektorių galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, trajektorijos nuo 2021 iki 2030 m. elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose;
 - 3) ***numatytos trajektorijos*** pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologiją, siekiant užtikrinti visuminę ir atskirų sektorių atsinaujinančiųjų išteklių energijos trajektorijas nuo 2021 iki 2030 m., įskaitant numatomą bendrąją galutinę energijos suvartojimą, išreikštą mln. tne (pagal technologiją ir pagal sektorių), ir bendrą planuojamą įrengtąją pajėgumą, išreikštą MW (pagal technologiją ir pagal sektorių);

- 4) bioenergijos paklausos, suskirstytos pagal šildymo, elektros energijos ir transporto sektorius, ir biomasės pasiūlos, suskirstytos pagal žaliavą ir kilmę (skiriant vidaus gamybą ir importą), trajektorijos. Jei biomasė gaunama iš miško, pateikiamas jos šaltinio ir poveikio LULUCF absorbentams vertinimas;
- 5) kai taikytina, kitos nacionalinės trajektorijos ir uždaviniai, įskaitant ilgalaikius ir sektorių uždavinius (pavyzdžiui, biodegalų, iš biomasės netiekiant šilumos pagamintos elektros energijos dalį, centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą pastatuose, atsinaujinančiųjų išteklių energiją, pagaminamą miestų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ir pasigaminamą vartotojų, ***naudojant iš nuotekų valymo gautą dumblą pasigaminamą energiją***;

b) informaciją apie tai, kaip įgyvendinama ši politika ir priemonės:

- 1) priimta, įgyvendinama ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama užtikrinti nacionalinį įnašą siekiant privalomo Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo, nurodyto šio reglamento 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje, įskaitant konkretiems sektoriams ir technologijoms skirtas priemones. Taip pat atliekama speciali Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 23–28 straipsniuose nustatytą įgyvendinimo priemonių peržiūra;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- 2) specialios regioninio bendradarbiavimo priemonės *(jei tokių esama)*;
- 3) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, specialios finansinės paramos priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą siekiant skatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose;
- 4) ***kai taikytina, parama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamos elektros energijos sektoriui, kurią valstybės narės turi teikti pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 6 straipsnio 4 dalį;***
- 5) specialios priemonės, siekiant vykdyti Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 15–18 straipsniuose nustatytus reikalavimus;
- 6) ***kai taikytina, specialios priemonės, taikomos siekiant įvertinti būtiną pajėgumą, dėl kurio gali būti ribojamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas, didinti jo skaidrumą ir mažinti tokio pajėgumo poreikį;***

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- 7) *politikos ir priemonių pagal sąlygų sudarymo sistemą, kurią valstybės narės turi įdiegti pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 21 straipsnio 6 dalį ir 22 straipsnio 5 dalį, siekiant skatinti ir sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti pasigaminamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, santrauka;*
- 8) priemonės, kuriomis skatinama naudoti energiją iš biomasės, visų pirma kaupti biomasės išteklius atsižvelgiant į galimybę jos *(be kita ko, tausios biomasės)* gauti, ■ ir priemonės, kuriomis užtikrinamas biomasės gamybos ir naudojimo tausumas;
- 9) *taikomos priemonės, kuriomis siekiama didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose;*
- 10) *politika ir priemonės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos sudaryti elektros energijos pirkimo sutartis;*
- c) informaciją, nustatytą IX priedo 1 dalyje.

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

21 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energijos vartojimo efektyvumo teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia šią informaciją:

- a) informaciją apie taip, kaip įgyvendinamos šios nacionalinės trajektorijos, uždaviniai ir tikslai:
 - 1) *per metus* suvartojamo pirminės ir galutinės energijos kiekio **2021–2030 m. orientacinė** trajektorija, rodanti nacionalinę energijos taupymo įnašą siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo, įskaitant taikytą metodiką;
 - 2) *orientaciniai* ilgalaikės nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir *negyvenamųjų* pastatų ūkio renovacijos *strategijos tarpiniai siekiniai ir įnašai siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų pagal Direktyvą 2012/27/ES, kaip nurodyta Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnyje*;
 - 3) kai taikytina, atnaujinti kiti nacionaliniame plane nustatyti nacionaliniai uždaviniai;

- b) informaciją apie tai, kaip įgyvendinama ši politika ir priemonės:
- 1) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika, priemonės ir programos, kad būtų užtikrintas orientacinis nacionalinis įnašas siekiant 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir vykdant kitus 6 straipsnyje nurodytus uždavinius, įskaitant planuojamus pastatų energinio naudingumo didinimo veiksmus ir priemones (taip pat ir finansines), priemones, kuriomis išnaudojamas dujų ir elektros energijos infrastruktūros potencialas efektyviai vartoti energiją, ir kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
 - 2) kai taikytina, rinkos priemonės, kuriomis kuriamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo paskatos, įskaitant energijos mokesčius, rinkliavas, taršos leidimus ir kt.;
 - 3) nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema ir alternatyvios priemonės pagal Direktyvos 2012/27/ES 7a ir 7b straipsnius *ir* vadovaujantis šio reglamento III priedu;

- 4) *ilgalaikės renovacijos strategijos pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį;*
 - 5) politika ir priemonės, kuriomis viešajame sektoriuje populiarinamos energetinės paslaugos, ir priemonės, kuriomis šalinamos su reguliavimu susijusios ir nesusijusios kliūtys, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais;
 - 6) kai taikytina, regioninis bendradarbiavimas energijos vartojimo efektyvumo srityje;
 - 7) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu energijos vartojimo efektyvumo srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina;
- c) informaciją, nustatytą IX priedo 2 dalyje.

Integruotų ataskaitų dėl energetinio saugumo teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami:

- a) nacionaliniai energijos šaltinių ir tiekimo įvairinimo uždaviniai **■** ;
- b) **kai taikytina**, nacionaliniai priklausomybės nuo energijos importo iš trečiųjų valstybių mažinimo uždaviniai;
- c) nacionaliniai uždaviniai stiprinti gebėjimą spręsti energijos šaltinio tiekimo apribojimo arba nutraukimo problemas, įskaitant dujas ir elektros energiją;
- d) nacionaliniai uždaviniai, susiję su **nacionalinės energetikos sistemos lankstumo didinimu, visų pirma panaudojant** vidaus energijos **šaltinius, apkrovos atsako ir energijos kaupimo priemones**;
- e) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama įvykdyti a–d punktuose nurodytus uždavinius;
- f) regioninis bendradarbiavimas įgyvendinant a–d punktuose nurodytus uždavinius ir politiką;
- g) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina.

Integruotų ataskaitų dėl energijos vidaus rinkos teikimas

1. Valstybės narės į savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami šie uždaviniai ir priemonės:
 - a) elektros energijos tinklų sujungimo mastas, kurį valstybė narė siekia užtikrinti iki 2030 m., *atsižvelgiant į tikslą iki 2030 m. užtikrinti bent 15 % elektros energijos tinklų sujungimą, ir I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.1 punkte nustatyti rodikliai, taip pat priemonės, taikomos siekiant įgyvendinti šio masto užtikrinimo strategiją, įskaitant priemones, susijusias su leidimų išdavimu;*
 - b) pagrindiniai ■ elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros **projektai**, kurie yra būtini, kad būtų įvykdyti uždaviniai ir pasiekti tikslai pagal ■ penkis energetikos sąjungos aspektus;
 - c) kai taikytina, numatyti pagrindiniai infrastruktūros projektai, išskyrus bendro intereso projektus, *įskaitant infrastruktūros projektus, kuriuose dalyvauja trečiosios valstybės, ir, kiek įmanoma, bendras jų derėjimo ir įnašo siekiant energetikos sąjungos bendrųjų ir konkrečių tikslų vertinimas;*

- d) su kitais energijos vidaus rinkos aspektais (pavyzdžiui, *sistemos lankstumo didinimo*, rinkų integravimo ir susiejimo, *kuriuo siekiama didinti apyvartinį turimų jungiamųjų linijų pajėgumą, pažangiųjų tinklų, telkimo, apkrovos atsako, kaupimo, paskirstytosios gamybos, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo apribojimo mechanizmų, kainų signalų realiuoju laiku priemonėmis*) susiję nacionaliniai uždaviniai;

I

- e) *kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai ir priemonės, susiję su nediskriminacine atsinaujinančiųjų išteklių energijos įtrauktimi, apkrovos atsaku ir kaupimu, be kita ko, telkimo priemonėmis, visose energijos rinkose;*
- f) *kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai ir priemonės, susiję su vartotojų dalyvavimo energetikos sistemos veikloje ir energijos gamybos savoms reikmėms bei naujų technologijų, įskaitant pažangiuosius skaitiklius, naudos vartotojams užtikrinimu;*
- g) *priemonės, susijusios su elektros energijos sistemos adekvatumo užtikrinimu;*
- h) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama įvykdyti a–g punktuose nurodytus uždavinius;

- i) regioninis bendradarbiavimas įgyvendinant a–h punktuose nurodytus uždavinius ir politiką;
- j) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, *nacionaliniu lygmeniu* energijos vidaus rinkos srityje, *įskaitant elektros energijos tinklų sujungimo tikslą*, naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina;
- k) priemonės, kuriomis didinamas energetikos sistemos lankstumas, susijęs su atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba, įskaitant einamosios paros rinkų susiejimo ir tarpvalstybinio balansavimo rinkų plėtros priemones.

2. Pagal 1 dalį valstybių narių teikiama informacija turi derėti su nacionalinės reguliavimo institucijos teikiama ataskaita, nurodyta Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnio 1 dalies e punkte ir Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies e punkte, ir, kai tikslinga, turi būti ja grindžiama.

24 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energijos nepritekliaus teikimas

Kai taikoma 3 straipsnio 3 dalies d punkto antra pastraipa, atitinkama valstybė narė į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą įtraukia:

- a) informaciją apie pažangą siekiant įvykdyti nacionalinį orientacinį uždavinį sumažinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių ir*
- b) kiekybinę informaciją apie energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių ir, kai turima, informaciją apie energijos nepritekliaus problemai spręsti skirtą politiką ir priemones.*

Pagal šį straipsnį valstybių narių pateiktus duomenis Komisija perduoda Europos energijos nepritekliaus observatorijai.

25 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo teikimas

Valstybės narės į **■** savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami šie uždaviniai ir priemonės:

- a) **kai taikytina**, nacionaliniai uždaviniai ir politika, kuriais SET plano uždaviniai ir politika įgyvendinami nacionalinėmis aplinkybėmis;*

- b) nacionaliniai uždaviniai, susiję su visomis **■** viešojo ir, *kai taikytina*, privačiojo sektoriaus **■** lėšomis, skiriamomis švarios energijos technologijų moksliniams tyrimams ir inovacijoms finansuoti, technologijų sąnaudomis ir veiksmingumo didinimu;
- c) kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, apimantys ilgalaikius tikslus iki 2050 m. įdiegti technologijas, kuriomis sumažinama pramonės sektorių, kuriuose suvartojama daug energijos ir išmetama daug anglies dioksido, priklausomybė nuo iškastinio kuro, ir, kai taikytina, technologijas, skirtas su tuo susijusio anglies dioksido transportavimo, naudojimo ir saugojimo infrastruktūrai;
- d) nacionaliniai uždaviniai palaipsniui atsisakyti energijos subsidijų, *visų pirma iškastiniam kurui*;
- e) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama įvykdyti b ir c punktuose nurodytus uždavinius;
- f) bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis įgyvendinant b–d punktuose nurodytus uždavinius ir politiką, įskaitant politikos ir priemonių koordinavimą *atsižvelgiant į* SET planą, pvz., mokslinių tyrimų programų ir bendrų programų derinimą;
- g) kai taikytina, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą.

2 SKIRSNIS
METINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS

26 straipsnis
Metinių ataskaitų teikimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d. ir po to kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai:

■

- a) informaciją, nurodytą Direktyvos 2009/119/EB 6 straipsnio 2 dalyje;
- b) informaciją, nurodytą Direktyvos 2013/30/ES IX priedo 3 punkte, vadovaujantis tos direktyvos 25 straipsniu.

2. *Ne vėliau kaip 2021 m. liepos 31 d. ir po to kasmet (X metai) valstybės narės teikia Komisijai X-1 metų tarpinės ŠESD apskaitos ataskaitą.*

Taikydama *šią dalį*, Komisija, remdamasi valstybių narių pateiktais tarpinės ŠESD apskaitos duomenimis arba, jei valstybė narė iki tos datos savo apskaitos duomenų nepateikė, pačios atliktais skaičiavimais, kasmet sudaro Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos ataskaitą. Komisija kasmet iki rugsėjo 30 d. šią informaciją paskelbia viešai.

3. Pradedant nuo 2023 m., iki kiekvienų metų (X metai) sausio 15 d. valstybės narės nustato ir Komisijai pateikia preliminarinius, o iki kovo 15 d. – galutinius ŠESD apskaitos duomenis, įskaitant ŠESD ir apskaitos informaciją, nurodytą V priede. Į galutinių ŠESD apskaitos duomenų ataskaitą įtraukiama ir išsami naujausia nacionalinės apskaitos ataskaita. ***Gavusi ataskaitas, Komisija per tris mėnesius 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytam Klimato kaitos komitetui pateikia V priedo 1 dalies n punkte nurodytą informaciją.***
4. Iki kiekvienų metų balandžio 15 d. valstybės narės nacionalinės apskaitos duomenis, apimančius Komisijai pagal 3 dalį pateiktą informaciją apie galutinius ŠESD apskaitos duomenis, pateikia UNFCCC sekretariatui. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija kasmet surenka Sąjungos ŠESD apskaitos duomenis, parengia Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą ir iki balandžio 15 d. pateikia juos UNFCCC sekretariatui.
5. 2027 m. ir 2032 m. atitinkamai iki sausio 15 d. ir iki kovo 15 d. valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamai preliminarinius ir galutinius nacionalinės apskaitos duomenis, parengtus savo LULUCF apskaitai, kuriais remiantis rengiamos atitikties ataskaitos pagal Reglamento (ES) 2018/841 **14** straipsnį.

6. Komisijai pagal 43 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais:
- a) iš dalies keičiama V priedo 2 dalis, į ŠESD sąrašą įtraukiant arba iš jos išbraukiant chemines medžiagas, ***vadovaujantis atitinkamais UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtais sprendimais;***
 - b) papildomas šis reglamentas patvirtinant visuotinio atšilimo potencialo vertes ir nustatant apskaitos gaires, taikytinas vadovaujantis atitinkamais UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtais sprendimais.

7. Komisija, *padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto*, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato valstybių narių pagal šio straipsnio 2 dalį teikiamų tarpinės ŠESD apskaitos duomenų, pagal šio straipsnio 3 dalį teikiamų ŠESD apskaitos duomenų ir pagal Reglamento (ES) 2018/841 5 ir **14** straipsnius teikiamų į apskaitą įtraukto išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio duomenų struktūrą, techninius elementus, formatą ir teikimo tvarką.

Siūlydama šiuos įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į tos informacijos stebėjimo ir teikimo tvarkaraščius pagal UNFCCC arba Paryžiaus susitarimą ir atitinkamus UNFCCC ar Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus, siekdama užtikrinti, kad Sąjunga, kaip UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo šalis, laikytųsi savo informacijos teikimo įsipareigojimų. Tuose įgyvendinimo aktuose taip pat nurodomi Komisijos ir valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo rengiant Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą terminai.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

27 straipsnis

Ataskaitų dėl 2020 m. tikslų teikimas

Ne vėliau kaip 2022 m. balandžio 30 d. kiekviena valstybė narė Komisijai praneša apie 2020 m. savo nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo tikslo, nustatyto pagal Direktyvos 2012/27/ES 3 straipsnio 1 dalį, įgyvendinimą, pateikdama šio reglamento IX priedo 2 dalyje nurodytą informaciją, ir apie 2020 m. nacionalinių bendrųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies planinių rodiklių, kaip nustatyta Direktyvos 2009/28/EB I priedo redakcijoje, kuri galios 2020 m. gruodžio 31 d., įgyvendinimą, pateikdama šią informaciją:

- a) atskirų sektorių (elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, transporto) atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį ir visuminę atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį 2020 m.;*
- b) informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant 2020 m. nacionalinių atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų, įskaitant priemones, susijusias su paramos schemomis, kilmės garantijomis ir administracinių procedūrų supaprastinimu;*
- c) transporto sektoriuje suvartojamo energijos kiekio procentinę dalį, kurią sudaro iš biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų, gauta energija;*
- d) transporto sektoriuje suvartojamo energijos kiekio procentinę dalį, kurią sudaro iš transportui skirtų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš Direktyvos 2009/28/EB redakcijos, kuri galios 2020 m. gruodžio 31 d., IX priedo A dalyje išvardytų žaliavų ir kitų degalų, gauta energija.*

3 SKIRSNIS
ATASKAITŲ TEIKIMO PLATFORMA

28 straipsnis

Elektroninė platforma

1. Komisija sukuria internetinę platformą (toliau - elektroninė platforma), kad Komisija ir valstybės narės galėtų lengviau komunikuoti tarpusavyje, būtų skatinamas valstybių narių bendradarbiavimas *ir supaprastintos visuomenės galimybės gauti informaciją*.
2. Elektroninei platformai pradėjus veikti, valstybės narės naudodamosi ja teikia Komisijai šiame skyriuje nurodytas ataskaitas.
3. *Elektroninė platforma turi pradėti veikti iki 2020 m. sausio 1 d. Komisija naudojasi elektronine platforma, siekdama supaprastinti visuomenės galimybes internetu susipažinti su šiame skyriuje nurodytomis ataskaitomis, galutiniais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, atnaujintais planais ir 15 straipsnyje nurodytomis ilgalaikėmis strategijomis, atsižvelgdama į neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktį duomenų apsaugos taisyklėms.*

5 SKYRIUS

SUVESTINIS PAŽANGOS IR POLITINIŲ PRIEMONIŲ SIEKiant UŽTIKRINTI SĄJUNGOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMĄ VERTINIMAS. KOMISIJOS ATLIEKAMAS STEBĖJIMAS

29 straipsnis

Pažangos vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. spalio 31 d. ir po to kas dvejus metus Komisija, visų pirma remdamasi integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis, kita pagal šį reglamentą pateikta informacija, rodikliais ir Europos statistika *bei duomenimis*, jei tokių turima, įvertina:
 - a) pažangą, Sąjungos mastu padarytą siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, įskaitant Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslus pirmuoju dešimties metų laikotarpiu, visų pirma siekiant išvengti bet kokio atotrūkio nuo Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslų;
 - b) pažangą, kurią kiekviena valstybė narė padarė siekdama savo tikslų, vykdydama savo uždavinius, užtikrindama savo įnašus ir įgyvendindama savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytą politiką ir priemones;

- c) remdamasi valstybių narių pagal 26 straipsnį pateiktais išmetamo teršalų kiekio duomenimis, bendrą aviacijos poveikį pasaulio klimatui, įskaitant poveikį, kurį daro ne CO₂, o kiti išmetami teršalai, ar jų padarinius, ir atitinkamais atvejais tą vertinimą patobulina remdamasi mokslo pasiekimais ir oro eismo duomenimis;
- d) *bendrą integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų politikos ir priemonių poveikį Sąjungos klimato ir energetikos politikos priemonių veikimui;*
- e) *bendrą į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus įtrauktos politikos ir priemonių poveikį Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) veikimui ir taršos leidimų pasiūlos ir paklausos balansui Europos anglies dioksido rinkoje.*

2. Atlikdama 1 dalyje nurodytą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srities vertinimą, Komisija įvertina pažangą, padarytą siekiant tam tikrą Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, laikantis *Sąjungos orientacinės trajektorijos, pagal kurią 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energija turėtų sudaryti 20 %, 2022 m. turėtų būti pasiektas bent 18 % bendro iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos energijos procentinės dalies didinimo, atsižvelgiant į Sąjungos 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą ir Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą, atskaitos taškas, 2025 m. šis atskaitos taškas turėtų būti 43 %, o 2027 m. – 65 %, ir 2030 m. turėtų būti pasiektas Sąjungos 2030 m. tikslas bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių.*

3. Atlikdama 1 dalyje nurodytą energijos vartojimo efektyvumo srities vertinimą, Komisija įvertina pažangą, padarytą kolektyviai siekiant pagal Direktyvos 2012/27/ES 3 straipsnio 5 dalį užtikrinti, kad 2030 m. Sąjungos mastu būtų suvartojama ne daugiau kaip **1 273** mln. tne pirminės energijos ir **956** mln. tne galutinės energijos.

Atlikdama vertinimą, Komisija:

- a) išnagrinėja, ar pasiektas Sąjungos tarpinis siekinys 2020 m. suvartoti ne daugiau kaip 1 483 mln. tne pirminės energijos ir 1 086 mln. tne galutinės energijos;
- b) įvertina, ar valstybių narių pažanga rodo, kad visoje Sąjungoje einama tinkama linkme siekiant pirmoje pastraipoje nurodyto 2030 m. energijos suvartojimo lygio, atsižvelgdama į informacijos, kurią valstybės narės pateikė savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, vertinimą;
- c) naudojami būsimų energijos vartojimo Sąjungoje ir atskirose šalyse tendencijų modeliavimo ir kitos papildomos analizės rezultatai;

d) deramai atsižvelgia į valstybių narių integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, pagal 6 straipsnio 2 dalį.

4. *Atlikdama 1 dalyje nurodytą energijos vidaus rinkos srities vertinimą, Komisija įvertina pažangą, padarytą siekiant elektros energijos tinklų sujungimo masto, kurį valstybė narė ketina pasiekti 2030 m.*

5. Ne vėliau kaip 2021 m. spalio 31 d. ir po to kasmet Komisija, visų pirma remdamasi pagal šį reglamentą pateikta informacija, įvertina, ar Sąjunga ir jos valstybės narės padarė pakankamą pažangą vykdydamos:

- a) įsipareigojimus pagal UNFCCC 4 straipsnį ir Paryžiaus susitarimo 3 straipsnį, išdėstytus UNFCCC šalių konferencijos arba UNFCCC šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo šalių susirinkimas, priimtuose sprendimuose;
- b) **Reglamento (ES) 2018/842** 4 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnyje nustatytus įpareigojimus;

- c) uždavinius, nustatytus integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, o pirmuoju dešimties metų laikotarpiu – 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslus.

6. Atlikdama vertinimą, Komisija turėtų atsižvelgti į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdant Europos semestrą.
7. Komisija pagal šį straipsnį atlikto vertinimo ataskaitą įtraukia į energetikos sąjungos būklės ataskaitą, nurodytą 35 straipsnyje.

30 straipsnis

Neatitiktys pagrindiniams energetikos sąjungos uždaviniams ir tikslams, nustatytiems pagal Reglamentą (ES) 2018/842

1. Remdamasi pagal 29 straipsnį atlikto vertinimu, Komisija valstybei narei, kurios politikos pokyčiai neatitinka pagrindinių energetikos sąjungos uždavinių, pateikia rekomendacijų pagal 34 straipsnį.
2. ***Kai tik gauna tą informaciją, valstybė narė, kuri ketina pasinaudoti lankstumo priemonėmis pagal Reglamento (ES) 2018/842 7 straipsnį, į integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą įtraukia numatomo naudojimo apimtį, taip pat planuojamą politiką ir priemones, kuriomis siekiama įvykdyti reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnyje, laikotarpiu nuo 2021 iki 2030 m.***

Reagavimas į nepakankamus integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų užmojus

1. *Jei, remdamasi savo atliktu integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų vertinimu pagal 9 straipsnį arba atnaujintų galutinių planų projektų vertinimu pagal 14 straipsnį, kartotiniame sąveikos procese Komisija padaro išvadą, kad valstybių narių tikslai, uždaviniai ir įnašai yra nepakankami, kad kolektyviai būtų įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai, visų pirma pirmojo dešimties metų laikotarpio Sąjungos privalomas 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas ir Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas, ji pateikia su Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslu susijusias rekomendacijas ir gali pateikti su kitais energetikos sąjungos uždaviniais susijusias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių įnašus ji laiko nepakankamais, kad jos padidintų savo užmojus, siekiant užtikrinti pakankamo lygio kolektyvinį užmojį.*
2. *Jei kolektyvinių valstybių narių įnašų atotrūkis nuo Sąjungos 2030 m. tikslo pasireiškia atsinaujinančių išteklių energijos srityje, Komisija savo vertinimą grindžia formule, nustatyta II priede, remdamasi 5 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkto i–v papunkčiuose nurodytais kriterijais, ir tinkamai atsižvelgdama į valstybės narės pagal 5 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančių išteklių energijos plėtrai.*

Jei nacionalinių įnašų, drauge juos sudėjus, atotrūkis nuo Sąjungos 2030 m. tikslo pasireiškia energijos vartojimo efektyvumo srityje, Komisija visų pirma įvertina 6 straipsnio 2 dalyje nurodytas svarbias aplinkybes, valstybių narių integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pateiktą informaciją, būsimų energijos vartojimo tendencijų modeliavimo rezultatus ir atitinkamais atvejais kitą papildomą analizę.

Nedarant poveikio kitoms šio straipsnio nuostatomis ir turint vienintelį tikslą įvertinti, ar pasireiškia kolektyvinių valstybių narių įnašų atotrūkis nuo Sąjungos 2030 m. tikslo, Komisija, atlikdama savo vertinimą, daro prielaidą apie nacionalinio integruoto energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto pagal 9 straipsnio 1 dalį nepateikusių valstybių narių nacionalinį įnašą.

Darydama prielaidą apie atsinaujinančiųjų išteklių energiją, Komisija atsižvelgia į valstybės narės privalomą nacionalinį 2020 m. tikslą, nustatytą Direktyvos (ES) 2018/...⁺ I priede, atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros modeliavimo rezultatus ir šio reglamento II priede nustatytos formulės taikymo rezultatus. Darydama prielaidą apie energijos vartojimo efektyvumą, Komisija atsižvelgia į būsimų energijos vartojimo tendencijų modeliavimo rezultatus ir atitinkamais atvejais kitą papildomą analizę.

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

Atlikdama atsinaujinančiųjų išteklių energijos įnašų vertinimą pagal II priede nustatytą formulę, Komisija atsižvelgia į bet kokią galimą neigiamą poveikį tiekimo saugumui ir tinklo stabilumui mažose ar izoliuotuose energetikos sistemose arba valstybėse narėse ar sistemose, kurioms sinchroninės zonos pokyčiai gali turėti svarbių pasekmių.

Atlikdama energijos vartojimo efektyvumo įnašų vertinimą, Komisija atsižvelgia į galimą poveikį elektros energijos sistemos veikimui ir tinklo stabilumui valstybėse narėse, kurioms sinchroninės zonos pokyčiai gali turėti svarbių pasekmių.

3. Jei, remdamasi integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų ir atnaujintų planų vertinimu pagal 14 straipsnį, Komisija padaro išvadą, kad integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose arba atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustatyti tikslai, uždaviniai, ir įnašai yra nepakankami, kad kolektyviai būtų įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai ir visų pirma pirmojo dešimties metų laikotarpio Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ji **siūlo priemonės ir naudojasi savo įgaliojimais** Sąjungos lygmeniu, siekdama užtikrinti kolektyvinį tų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą. Nustatant tokias atsinaujinančiųjų išteklių energijos priemones, atsižvelgiama į valstybių narių integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir atnaujintuose planuose nustatytų įnašų siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo užmojį.

32 straipsnis

Reagavimas į nepakankamą pažangą įgyvendinant Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslus
ir uždavinius

1. Jei Komisija, remdamasi savo vertinimu pagal 29 straipsnio 1 dalies b punktą, padaro išvadą, kad valstybė narė daro nepakankamą pažangą siekdama savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytų tikslų, vykdydama jame nustatytus uždavinius ir užtikrindama savo įnašą, ***siekdama savo nustatytų atsinaujinančiųjų išteklių energijos atskaitos taškų*** arba įgyvendindama plane nustatytą politiką ir priemones, ji tai valstybei narei pateikia rekomendacijų pagal 34 straipsnį.

Pateikdama rekomendacijas ***dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos***, Komisija atsižvelgia į 5 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytas valstybės narės nurodytas svarbias aplinkybes. Komisija taip pat atsižvelgia į atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus, dėl kurių priimtas galutinis investicijų sprendimas, jeigu tie projektai bus įgyvendinti 2021–2030 m. laikotarpiu ir turės didelės įtakos valstybės narės nacionaliniam įnašui.

Pateikdama rekomendacijas dėl energijos vartojimo efektyvumo, Komisija atsižvelgia į 6 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytus objektyvius kriterijus ir valstybės narės pagal 6 straipsnio 2 dalį nurodytas svarbias nacionalines aplinkybes.

2. Jei Komisija, remdamasi suvestiniu valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų vertinimu pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir atitinkamais atvejais kitais informacijos šaltiniais, padaro išvadą, kad esama rizikos, jog Sąjunga neįgyvendins energetikos sąjungos uždavinių ir visų pirma pirmuoju dešimties metų laikotarpiu nepasieks Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslų, ji, norėdama sumažinti tokią riziką, gali visoms valstybėms narėms pateikti rekomendacijų pagal 34 straipsnį.

Vertindama atsinaujinančiųjų išteklių energijos padėtį, Komisija įvertina, ar 3 dalyje numatytų nacionalinių priemonių pakanka Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslams pasiekti. Jeigu nacionalinės priemonės nepakankamos, Komisija, neskaitant tų rekomendacijų, atitinkamais atvejais papildomai siūlo priemones ir naudojami savo įgaliojimais Sąjungos lygmeniu, siekdama visų pirma užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas.

Energijos vartojimo efektyvumo srityje Komisija, neskaitant tų rekomendacijų, atitinkamais atvejais papildomai siūlo priemones ir naudojami savo įgaliojimais Sąjungos lygmeniu, siekdama visų pirma užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas.

Energijos vartojimo efektyvumo srityje tokiomis papildomomis priemonėmis gali būti visų pirma didinamas energijos vartojimo efektyvumas:

- a) gaminių – pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB³⁹ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369⁴⁰,*
- b) pastatų – pagal direktyvas 2010/31/ES ir 2012/27/ES bei*
- c) transporto sektoriuje.*

3. Jei Komisija, remdamasi atsinaujinančiųjų išteklių energijos padėties vertinimu pagal 29 straipsnio 1 ir 2 dalis, padaro išvadą, kad **vienas ar daugiau** 29 straipsnio 2 dalyje nurodytos Sąjungos **orientacinės** trajektorijos **2022, 2025 ir 2027 m.** atskaitos taškų nepasiekti, valstybės narės, **kurios nepasiekė vieno ar daugiau 4 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų 2022, 2025 ir 2027 m. nacionalinių atskaitos taškų**, užtikrina, kad, **siekiant panaikinti atotrūkį nuo nacionalinio atskaitos taško, per metus nuo Komisijos vertinimo gavimo dienos būtų įgyvendintos** papildomos priemonės, tokios kaip:

- a) nacionalinės** atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros didinimo priemonės,

³⁹ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

⁴⁰ 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

- b) atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies šildymo ir vėsinimo sektoriuje, nustatytos Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 23 straipsnio 1 dalyje, koregavimas,
- c) atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies transporto sektoriuje, nustatytos Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 25 straipsnio 1 dalyje, koregavimas,
- d) *savanoriška* finansinė *įmoka į* Sąjungos lygmeniu sukurtą Komisijos tiesiogiai ar netiesiogiai administruojamą *Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos* finansavimo *mechanizmą*, padedantį įgyvendinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus, *kaip nustatyta 33 straipsnyje*,
- e) *bendradarbiavimo mechanizmų, nustatytų Direktyvoje (ES) 2018/...⁺, panaudojimas.*

Imantis tokių priemonių, atsižvelgiama į *Komisijos argumentus, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje. Atitinkamos valstybės narės įtraukia tas priemones į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą.*

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

4. *Nuo 2021 m. sausio 1 d. kiekvienos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, negali būti mažesnė nei bazinė procentinė dalis, lygi jos 2020 m. privalomam nacionaliniam visuminiam atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies tikslui, nustatytam Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnio 4 dalyje. Jei valstybė narė, vertinant vienerių metų laikotarpį, neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, ji per vienerius metus imasi papildomų priemonių, pvz., nurodytų šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a–e punktuose, kurios būtų pakankamos atotrūkiui panaikinti per vienerius metus.*

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

Laikoma, kad valstybės narės, įvykdžiusios įpareigojimą panaikinti atotrūkį nuo bazinės procentinės dalies, laikėsi įpareigojimų, nustatytų šios dalies pirmos pastraipos pirmame sakinyje ir Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnio 4 dalyje, visą laikotarpį, per kurį atotrūkis susidarė.

Taikant šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punktą, valstybės narės gali pasinaudoti savo pajamomis, gautomis pardavus apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvą 2003/87/EB.

5. *Jei valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis nesiekia vieno ar daugiau 2022, 2025 ir 2027 m. nacionalinių atskaitos taškų, nurodytų 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje, ta valstybė narė į savo kitą integruotą ataskaitą, pateikiamą Komisijai pagal 17 straipsnį, įtraukia paaiškinimą, kaip ji panaikins atotrūkį nuo nacionalinių atskaitos taškų.*
6. Jei Komisija, nedarant poveikio kitoms šio straipsnio 2 dalies trečios pastraipoje nurodytoms Sąjungos lygmens priemonėms, remdamasi **2022, 2025 ir 2027 m. atliekamu** energijos vartojimo efektyvumo vertinimu pagal 29 straipsnio 1 ir 3 dalis, padaro išvadą, kad pažanga kolektyviai siekiant 29 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų yra nepakankama, ji papildomai **siūlo priemonės ir naudojasi savo įgaliojimais Sąjungos lygmeniu**, neskaitant Direktyvoje 2010/31/ES ir Direktyvoje 2012/27/ES nustatytų priemonių ir įgaliojimų, siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos **2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai.**
-

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

7. *Kiekviena šio straipsnio 3 dalyje nurodyta atitinkama valstybė narė savo kitoje 17 straipsnyje nurodytoje pažangos ataskaitoje išdėsto papildomas įgyvendintas, priimtas ir planuojamas priemonės.*
8. *Jei Komisija, remdamasi savo 2025 m. atliekamu tinklų sujungimo vertinimu pagal 29 straipsnio 1 ir 4 dalis, nusprendžia, kad pažanga nėra pakankama, ji bendradarbiauja su atitinkamomis valstybėmis narėmis iki 2026 m., kad būtų sprendžiamas susidariusios padėties klausimas.*

33 straipsnis

Sjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmas

1. *Iki 2021 m. sausio 1 d. Komisija sukuria 32 straipsnio 3 dalies d punkte nurodytą Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, kad būtų teikiama parama naujiems atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams Sąjungoje, siekiant panaikinti atotrūkį Sąjungos orientacinėje trajektorijoje. Parama gali būti teikiama, inter alia, kaip priemoka, mokama papildomai prie rinkos kainų, ir ji skiriama projektams, kurių atveju siūloma mažiausia kaina ar priemoka.*

2. *Nedarant poveikio šio straipsnio 1 dalies taikymui, finansavimo mechanizmas prisideda prie sąlygų sudarymo sistemos pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnio 4 dalį, siekiant remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrą visoje Sąjungoje nepriklausomai nuo atotrūkio pagal Sąjungos orientacinę trajektoriją. Tuo tikslu:*
- a) 32 straipsnyje nurodytos valstybių narių įmokos gali būti papildytos lėšomis iš kitų šaltinių, pvz., Sąjungos fondų, privačiojo sektoriaus įnašais ar papildomomis valstybių narių įmokomis, siekiant prisidėti prie Sąjungos tikslo įgyvendinimo;*
 - b) pagal finansavimo mechanizmą galima, inter alia, teikti paramą mažų palūkanų paskolomis, dotacijomis arba jų deriniu ir galima remti, inter alia, bendrus valstybių narių projektus pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 9 straipsnį ar tos direktyvos 11 straipsnyje nurodytą valstybių narių dalyvavimą bendruose projektuose su trečiosiomis šalimis.*

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

3. *Valstybės narės pasilieka teisę nuspręsti, ar jos leidžia jų teritorijoje esantiems įrenginiams pasinaudoti finansavimo mechanizmo teikiama parama, ir jeigu taip, kokiomis sąlygomis.*
4. *Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Energetikos sąjungos komiteto, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išdėstomos būtinos nuostatos dėl finansavimo mechanizmo sukūrimo ir veikimo, visų pirma:*
- a) didžiausio priemokos dydžio kiekvieno pasiūlymo atveju apskaičiavimo metodikos;*
 - b) taikytinos konkurso tvarkos, įskaitant įgyvendinimo sąlygas ir susijusias sankcijas;*
 - c) valstybių narių įmokų ir įmokas mokančių valstybių narių gaunamos statistinės naudos apskaičiavimo metodikos;*

- d) *minimaliųjų valstybių narių dalyvavimo reikalavimų, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti tiek mechanizmo tęstinumą, garantuojant pakankamą valstybių narių įmokų mokėjimo trukmę, tiek kuo didesnę valstybių narių dalyvavimo lankstumą;*
- e) *nuostatos dėl priimančiųjų valstybių narių dalyvavimo ir (arba) jų teikiamo patvirtinimo užtikrinimo ir prireikus nuostatos dėl papildomų sistemos sąnaudų mokesčių.*

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. *Kiekvienais metais atsinaujinančiųjų išteklių energija, pagaminta įrenginiuose, kurie finansuojami pagal finansavimo mechanizmą, statistiškai paskirstoma dalyvaujančioms valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų santykinę įmoką. Iš kitų šaltinių, kurie nėra valstybių narių įmokos, finansuojami projektai, remiami pagal šį finansavimo mechanizmą, neįtraukiami apskaičiuojant valstybių narių nacionalinius įnašus, o įskaitomi nustatant, kaip įgyvendinamas Sąjungos privalomas tikslas, pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnio 1 dalį.*

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

Komisijos rekomendacijos valstybėms narėms

1. Komisija, siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti energetikos sąjungos tikslai, atitinkamais atvejais pateikia valstybėms narėms rekomendacijų. **Komisija nedelsdama paskelbia tokias rekomendacijas viešai.**
2. Kai šiame reglamente daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomi šie principai:
 - a) atitinkama valstybė narė **deramai** atsižvelgia į rekomendaciją, laikydamasi valstybių narių tarpusavio ir Sąjungos ir valstybių narių tarpusavio solidarumo principo;
 - b) valstybė narė savo kitų metų, einančių po metų, kuriais buvo pateiktos rekomendacijos, integruotoje nacionalinėje energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitoje išdėsto, kaip ji **deramai** atsižvelgė į rekomendaciją **■**. **Jeigu atitinkama valstybė narė nusprendžia neatsižvelgti į rekomendaciją ar kurią nors esminę jos dalį, ji pateikia pagrindimą;**
 - c) rekomendacijos turėtų papildyti naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdant Europos semestrą.

35 straipsnis

Energetikos sąjungos būklės ataskaita

1. Kasmet iki spalio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia energetikos sąjungos būklės ataskaitą.
2. Energetikos sąjungos būklės ataskaita apima:
 - a) pagal 29 straipsnį atliktą vertinimą;
 - b) kai taikytina, rekomendacijas pagal 34 straipsnį;
 - c) anglies dioksido rinkos, nurodytos Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 5 dalyje, veikimo ataskaitą, įskaitant informaciją apie tos direktyvos taikymą pagal jos 21 straipsnio 2 dalį;
 - d) ***pradedant nuo 2023 m.*** kas dvejus metus teikiamą Sąjungos bioenergijos tvarumo ataskaitą, apimančią X priede nurodytą informaciją;
 - e) kas dvejus metus teikiamą ataskaitą dėl savanoriškų schemų, dėl kurių Komisija priėmė sprendimą pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 30 straipsnio 4 dalį, apimančią šio reglamento XI priede nurodytą informaciją;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- f) Direktyvos 2009/72/EB taikymo bendros pažangos ataskaitą;
- g) Direktyvos 2009/73/EB taikymo bendros pažangos ataskaitą pagal tos direktyvos 52 straipsnį;
- h) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų *ir alternatyvių politikos priemonių*, nurodytų Direktyvos 2012/27/ES 7a *ir 7b* straipsniuose, bendros taikymo pažangos ataskaitą;
- i) *kas dvejus metus teikiamą nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacijos, laikantis veiksmų gairių, nustatytų ilgalaikėse renovacijos strategijose, kurias kiekviena valstybė narė priima pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį, bendros pažangos ataskaitą;*
- j) *kas ketverius metus teikiamą valstybių narių beveik nulinės energijos pastatų skaičiaus didėjimo pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnio 5 dalį bendros pažangos ataskaitą;*

- k) valstybių narių bendros pažangos kuriant išbaigtą ir veikiančią energijos rinką ataskaitą;
- l) faktinę degalų kokybę įvairiose valstybėse narėse ir geografinę degalų, kuriuose didžiausias sieros kiekis neviršija 10 mg/kg, naudojimo teritoriją, siekiant pateikti degalų kokybės duomenų įvairiose valstybėse narėse, pateiktų pagal Direktyvą 98/70/EB, apžvalgą;
- m) pažangos ataskaitą dėl konkurencingumo;**
- n) valstybių narių pažangą siekiant palaipsniui atsisakyti energijos subsidijų, visų pirma iškastiniam kurui;**
- o) kitus energetikos sąjungos įgyvendinimui svarbius klausimus, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių paramą;
- p) iki 2019 m. spalio 31 d. ir po to kas ketverius metus atliekamą Direktyvos 2009/31/EB įgyvendinimo vertinimą.**

36 straipsnis

Valdymo mechanizmo stebėjimas

Vertindama energetikos sąjungos būklę, kaip nurodyta 35 straipsnyje, Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų įgyvendinimą. Europos Parlamentas ir Taryba kasmet aptaria energetikos sąjungos pažangą visais energetikos ir klimato politikos aspektais.

6 SKYRIUS
SAJUNGOS IR NACIONALINĖS IŠMETAMO IR ABSORBENTAIS PAŠALINAMO ŠESD
KIEKIO APSKAITOS SISTEMOS

37 straipsnis

Sąjungos ir nacionalinės apskaitos sistemos

1. Iki 2021 m. sausio 1 d. valstybės narės sukuria, veda ir nuolat tobulina nacionalines apskaitos sistemas, kurių paskirtis – įvertinti atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamą ir absorbентаis pašalinamą V priedo 2 dalyje nurodytą ŠESD kiekį, taip pat užtikrina ŠESD apskaitos duomenų parengimą laiku, skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos už apskaitą atsakingos institucijos galėtų susipažinti su šio reglamento XII priede nurodyta informacija, naudotusi ataskaitų teikimo sistemomis, įdiegtomis pagal Reglamento (ES) Nr. 517/2014 20 straipsnį, kad būtų galima patobulinti nacionalinėje ŠESD apskaitoje pateikiamo fluorintų dujų kiekio skaičiavimą, ir galėtų atlikti metines atitikties patikras, nurodytas šio reglamento V priedo 1 dalies i ir j punktuose.

3. Šiuo straipsniu sukurama Sąjungos apskaitos sistema, siekiant užtikrinti nacionalinės apskaitos duomenų parengimą laiku, skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą, atsižvelgiant į Sąjungos ŠESD apskaitą. Komisija tvarko, prižiūri ir nuolat tobulina tą sistemą, o tai apima šiuos veiksmus: kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės programų sudarymą, kokybės tikslų nustatymą, apskaitos kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės plano rengimą, Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti reikalingų išmetamo teršalų kiekio įverčių apskaičiavimo procedūras pagal šio straipsnio 5 dalį ir 38 straipsnyje nurodytas peržiūras.
4. Komisija atlieka pradinę preliminarų ŠESD apskaitos duomenų, kuriuos valstybės narės turi pateikti pagal 26 straipsnio 3 dalį, tikslumo patikrą. Tos patikros rezultatus valstybėms narėms ji perduoda per šešias savaites po pateikimo termino. Valstybės narės iki kovo 15 d. pateikia atsakymus į visus svarbius pradinėje patikroje iškeltus klausimus ir sykiu pateikia X-2 metų galutinę apskaitos ataskaitą.

5. Jeigu valstybė narė iki kovo 15 d. nepateikia apskaitos duomenų, reikalingų Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti, Komisija, konsultuodamasi ir glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama valstybe nare, gali parengti įverčius valstybės narės pateiktiems duomenims papildyti. Tuo tikslu Komisija naudojami nacionalinėms ŠESD apskaitos ataskaitoms taikytinomis rengimo gairėmis.
6. Komisija, *padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto*, priima **įgyvendinimo** aktus ■ , kuriais nustatomos taisyklės, reglamentuojančios su nacionalinėmis apskaitos sistemomis susijusios informacijos ■ struktūrą, formatą ir teikimo tvarką, ir nacionalinių ■ apskaitos sistemų sukūrimo, vedimo ir veikimo reikalavimai.
- Siūlydama tokius įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.*
7. *Komisija pagal 43 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas ir nustatomos taisyklės dėl Sąjungos apskaitos sistemos sukūrimo, vedimo ir veikimo reikalavimų. Siūlydama tokius deleguotuosius aktus, Komisija atsižvelgia į atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus.*

38 straipsnis
Apskaitos ataskaitų peržiūra

1. **■** Kad galėtų stebėti, kaip valstybės narės mažina arba riboja išmetamą ŠESD kiekį pagal *Reglamento (ES) 2018/842* 4, 9 ir 10 straipsnius, mažina išmetamų teršalų ir didina absorbentais pašalinamų teršalų kiekį pagal Reglamento (ES) 2018/841 4 ir **14** straipsnius ir vykdo visus kitus Sąjungos teisės aktuose nustatytus išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ar ribojimo tikslus, ***Komisija 2027 ir 2032 m. atlieka išsamią nacionalinių apskaitų duomenų, kuriuos valstybės narės pateikė pagal šio reglamento 26 straipsnio 4 dalį, peržiūrą.*** Tame procese visapusiškai dalyvauja valstybės narės.
2. 1 dalyje nurodyta išsami peržiūra apima:
 - a) patikras, kuriomis siekiama patikrinti pateiktos informacijos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą;
 - b) patikras, kuriomis siekiama nustatyti atvejus, kai apskaitos duomenys parengti nesilaikant UNFCCC rekomendacinių dokumentų arba Sąjungos taisyklių;

- c) patikras, kuriomis siekiama nustatyti atvejus, kai žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės apskaita atliekama nesilaikant UNFCCC rekomendacinių dokumentų arba Sąjungos taisyklių;
- d) atitinkamais atvejais būtinų atitinkamų techninių pataisų apskaičiavimą konsultuojantis su valstybėmis narėmis.

3. Komisija, *padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto*, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas išsamios peržiūros, įskaitant šio straipsnio 2 dalyje nustatytas užduotis, tvarkaraštis ir atlikimo tvarka ir užtikrinamas tinkamas konsultavimasis su valstybėmis narėmis dėl peržiūros išvadų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame, remiantis kiekvienos valstybės narės apskaitos duomenimis, užbaigus jų peržiūrą, nustatomas bendras atitinkamais metais išmetamas teršalų kiekis, suskirstytas į išmetamų teršalų duomenis atsižvelgiant į Reglamento **(ES) 2018/842** 9 straipsnį ir išmetamų teršalų duomenis, nurodytus šio reglamento V priedo 1 dalies c punkte, ir nustatomas bendras išmetamas kiekis ir bendras pašalinamas kiekis atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnį.

5. Kiekvienos valstybės narės duomenys, įregistruoti pagal Reglamento (ES) 2018/841 **15** straipsnį sukurtuose registruose praėjus *keturiems mėnesiams* po įgyvendinimo akto, priimto pagal šio straipsnio 4 dalį, paskelbimo dienos, įskaitant tokių duomenų pakeitimus dėl to, kad ta valstybė narė naudoja lankstumo priemonėmis pagal **Reglamento (ES) 2018/841** 11 straipsnį, naudojami atitikties Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsniui patikrai atlikti.
6. Kiekvienos valstybės narės duomenys, įregistruoti pagal **Reglamento (ES) 2018/842** **12** straipsnį sukurtuose registruose praėjus *dviem mėnesiams* po to, kai buvo atlikta šio straipsnio 5 dalyje nurodyta atitikties **Reglamentui (ES) 2018/841** patikra, naudojami atitikties patikrai pagal **Reglamento (ES) 2018/842** 9 straipsnį 2021 ir 2026 m. atlikti. Atitikties patikra pagal **Reglamento (ES) 2018/842** 9 straipsnį kiekvienais 2022–2025 m. ir 2027–2030 m. laikotarpių metais atliekama praėjus vienam mėnesiui po ankstesnių metų atitikties patikros termino. Patikra apima tokių duomenų pasikeitimus dėl to, kad ta valstybė narė naudoja lankstumo priemonėmis pagal **Reglamento (ES) 2018/842** 5, 6 ir 7 straipsnius.

Sąjungos ir nacionalinės politikos, priemonių ir prognozių sistemos

1. Iki 2021 m. sausio 1 d. valstybės narės ir Komisija pradeda naudoti atitinkamai nacionalines ir Sąjungos politikos ir priemonių ataskaitų ir iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių ataskaitų teikimo sistemas, jas veda ir nuolat tobulina. Tos sistemos apima atitinkamas valstybėse narėse ir Sąjungoje nustatytas institucines, teisine ir procedūrinę politikos vertinimo ir iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių rengimo priemones.
2. Valstybės narės ir Komisija siekia užtikrinti, kad pateikiama 18 straipsnyje nurodyta informacija apie politiką ir priemones, taip pat iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių informacija, įskaitant informaciją apie duomenų, metodų ir modelių naudojimą ir taikymą, kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės veiklos įgyvendinimą bei jautrumo analizę, būtų pateikiama laiku ir būtų skaidri, tiksli, nuosekli, palyginama ir išsami.

3. Komisija, *padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto*, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma informacijos apie nacionalines ir Sąjungos politikos, priemonių ir prognozių sistemas struktūra, formatas ir teikimo tvarka pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis ir 18 straipsnį.

Siūlydama tokius įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į susijusius UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus, įskaitant informacijos teikimo reikalavimus, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu, ir į tos informacijos stebėjimo ir teikimo tvarkaraščius.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

40 straipsnis

Registrų sukūrimas ir tvarkymas

1. Sąjunga ir valstybės narės sukuria ir prižiūri registrus, siekdamos vykdyti tikslią apskaitą, susijusią su nacionaliniu lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais pagal Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 13 dalį ir tarptautiniu lygiu perduotais švelninimo rezultatais pagal to susitarimo 6 straipsnį.
2. Sąjunga ir valstybės narės gali tvarkyti savo registrus kaip bendrą sistemą drauge su kuria nors viena arba daugiau kitų valstybių narių.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų registrų duomenys pateikiami pagal Direktyvos 2003/87/EB 20 straipsnį paskirtam vyriausiajam administratoriui.
4. **Komisija** pagal 43 straipsnį **priima** deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas, sukuriant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus registrus, kad Sąjungos ir valstybių narių registrais būtų užtikrintas reikiamas techninis atitinkamų UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtų sprendimų įgyvendinimas, vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi.

7 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS IR PARAMA

41 straipsnis

Valstybių narių ir Sąjungos bendradarbiavimas

1. Valstybės narės ir Sąjunga visapusiškai bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus vykdydamos šiame reglamente nustatytus įpareigojimus, visų pirma susijusius su:
 - a) integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų rengimu, tvirtinimu, pateikimu ir vertinimu pagal 9–13 straipsnius;
 - b) 17 straipsnyje nurodytų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų ir 26 straipsnyje nurodytų metinių ataskaitų rengimu, tvirtinimu, pateikimu ir vertinimu;
 - c) Komisijos rekomendacijų teikimu ir jų įgyvendinimu pagal 9 straipsnio 2 ir 3 dalis, 17 straipsnio 6 dalį, 30 straipsnio 1 dalį, 31 straipsnio 1 dalį ir 32 straipsnio 1 ir 2 dalis;
 - d) Sąjungos ŠESD apskaitos duomenų rinkimu ir Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitos parengimu pagal 26 straipsnio 4 dalį;
 - e) Sąjungos nacionalinio pranešimo pagal UNFCCC 12 straipsnį rengimu ir kas dvejus metus teikiamos Sąjungos ataskaitos pagal UNFCCC organų priimtą Sprendimą 2/CP.17 arba vėlesnius atitinkamus sprendimus rengimu;
 - f) peržiūros ir atitikties užtikrinimo procedūromis pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą, laikantis taikomų sprendimų pagal UNFCCC, taip pat su 38 straipsnyje nurodyta Sąjungos procedūra, kurią taikant atliekama valstybių narių ŠESD apskaitos ataskaitų peržiūra;
 - g) patikslinimais, padarytais atlikus 38 straipsnyje nurodytą peržiūrą, arba kitais UNFCCC sekretariatui pateiktų ar teiktinų apskaitos duomenų ir apskaitos ataskaitų pakeitimais;
 - h) Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos duomenų rinkimu pagal 26 straipsnio 2 dalį.

2. Komisija valstybėms narėms paprašius gali joms teikti techninę pagalbą, susijusią su šiame reglamente nustatytais įpareigojimais.

Europos aplinkos agentūra, vadovaudamasi savo metine darbo programa, padeda Komisijai vykdyti veiklą, susijusią su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir energijos vartojimo efektyvumo aspektais, siekiant laikytis 15–21, 26, 28, 29, 35, 37, 38, 39 ir 41 straipsnių. Prireikus ji padeda:

- a) kaupti valstybių narių teikiamą informaciją apie politiką, priemones ir prognozes;
- b) vykdyti valstybių narių pateiktos informacijos apie prognozes, politiką ir priemones kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras;
- c) rengti valstybių narių nepateiktų duomenų apie prognozes įverčius arba papildyti Komisijos turimus įverčius;
- d) kaupti energetikos sąjungos būklės ataskaitai, kurią rengia ir Europos Parlamentui bei Tarybai teikia Komisija, reikalingus duomenis, kai juos galima paimti iš Europos statistikos ir jie atitinka laikotarpį;

- e) platinti pagal šį reglamentą surinktą informaciją, be kita ko, tvarkyti ir atnaujinti valstybių narių klimato kaitos švelninimo politikos ir priemonių duomenų bazę ir Europos prisitaikymo prie klimato kaitos platformą, susijusią su klimato kaitos poveikiu, pažeidžiamumu klimato kaitos atžvilgiu ir prisitaikymu prie klimato kaitos;
- f) vykdyti Sąjungos ŠESD apskaitos rengimo kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras;
- g) kaupti Sąjungos ŠESD apskaitos duomenis ir parengti Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą;
- h) rengti nacionalinėje ŠESD apskaitoje nepateiktų duomenų įverčius;
- i) atlikti 38 straipsnyje nurodytą peržiūrą;
- j) kaupti Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos duomenis.

8 SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 3 straipsnio 5 dalyje, **15 straipsnio 5 dalyje**, 26 straipsnio 6 dalyje, ■ 37 straipsnio 7 dalyje ir 40 straipsnio 4 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ... [šio reglamento įsigaliojimo data]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 3 straipsnio 5 dalyje, **15 straipsnio 5 dalyje**, 26 straipsnio 6 dalyje, ■ 37 straipsnio 7 dalyje ir 40 straipsnio 4 dalyje nurodytus įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą, Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 3 straipsnio 5 dalį, **15 straipsnio 5 dalį**, 26 straipsnio 6 dalį, ■ 37 straipsnio 7 dalį ir 40 straipsnio 4 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

44 straipsnis

Komitetai

1. Komisijai padeda:
 - a) *Klimato kaitos komitetas. Jis padeda įgyvendinti 19 straipsnio 5 dalyje, 26 straipsnio 7 dalyje, 37 straipsnio 6 dalyje, 38 straipsnio 3 dalyje ir 39 straipsnio 3 dalyje nustatytas nuostatas, ir*
 - b) *Energetikos sąjungos komitetas. Jis padeda įgyvendinti 17 straipsnio 4 dalyje ir 33 straipsnio 4 dalyje nustatytas nuostatas.*
2. *Tie komitetai – tai komitetai, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011* ■ .
3. *Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas Klimato kaitos komitetas pakeičia komitetą, įsteigtą pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 26 straipsnį.*

4. *Jei kuris nors iš 1 dalyje nurodytų komitetų svarsto horizontaliuosius klausimus ir bendrus veiksmus, jis atitinkamai informuoja kitą 1 dalyje nurodytą komitetą, siekdamas užtikrinti politikos priemonių nuoseklumą ir kuo didesnę sektorių sinergiją.*
5. *Kiekviena valstybė narė skiria savo atstovą(-us) į Klimato kaitos komitetą ir Energetikos sąjungos komitetą. Kiekvieno komiteto atstovai kviečiami į kito komiteto posėdžius.*
6. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

45 straipsnis

Peržiūra

Per šešis mėnesius nuo kiekvieno bendros pažangos įvertinimo, kurį atlikti susitarta pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl šio reglamento veikimo, jo įnašo į energetikos sąjungos valdymą, jo įnašo siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų, pažangos siekiant 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslų, įgyvendinant papildomus energetikos sąjungos uždavinius ir šio reglamento planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo nuostatų derėjimo su kitais Sąjungos teisės aktais ar su UNFCCC ir Paryžiaus susitarimu susijusiais sprendimais. Kai tikslinga, prie Komisijos ataskaitų gali būti pridedami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

46 straipsnis

Direktyvos 94/22/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 94/22/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 8 straipsnio 2 dalis išbraukiama;
- 2) 9 straipsnis išbraukiamas.

47 straipsnis
Direktyvos 98/70/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 98/70/EB iš dalies keičiama taip:

1) 7a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies trečios pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„a) bendrą patiektų kiekvienos rūšies degalų ar energijos kiekį ir“;

b) 2 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės reikalauja, kad tiekėjai kuo laipsniškiau iki 2020 m. gruodžio 31 d. iki 10 % sumažintų tiekiamų degalų ir energijos gyvavimo ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui, palyginti su Tarybos direktyvos (ES) 2015/652 II priede nustatytu kuro standartiniu baziniu lygiu. Mažinama taip:“;

2) 8 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Komisija užtikrina, kad pagal 3 dalį pateikta informacija būtų prieinama nedelsiant ir atitinkamomis priemonėmis.“.

48 straipsnis

Direktyvos 2009/31/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 2009/31/EB iš dalies keičiama taip:

1) 27 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„Valstybės narės kas ketverius metus pateikia Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant 25 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą registrą. Pirmoji ataskaita Komisijai turi būti nusiųsta ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Ataskaita rengiama remiantis klausimynu arba gairėmis, kuriuos Komisija patvirtina priimdama įgyvendinimo aktus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tas klausimynas arba gairės valstybėms narėms nusiunčiami likus ne mažiau kaip šešiams mėnesiams iki ataskaitos pateikimo termino.“;

2) 38 straipsnio 1 dalis išbraukiama.

49 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 663/2009 daliniai pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 663/2009 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 27 straipsnio 1 ir 3 dalys išbraukiamos;
- 2) 28 straipsnis išbraukiamas.

50 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 dalinis pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 29 straipsnis išbraukiamas.

51 straipsnis
Direktyvos 2009/73/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 2009/73/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 5 straipsnis išbraukiamas;
- 2) 52 straipsnis pakeičiamas taip:

„52 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Komisija stebi ir peržiūri šios direktyvos taikymą ir kaip Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/...⁺ 35 straipsnyje nurodytos energetikos sąjungos būklės ataskaitos priedą pateikia bendros pažangos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

* OL L“.

52 straipsnis
Tarybos direktyvos 2009/119/EB dalinis pakeitimas

Direktyvos 2009/119/EB 6 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

- „2. Iki kiekvienų metų kovo 15 d. kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia 1 dalyje nurodytą paskutinės prieš tai einančių kalendorinių metų dienos atsargų registro suvestinę kopiją, kurioje nurodomi bent į registrą įtrauktų privalomųjų atsargų, kurios yra toje valstybėje narėje, kiekiai ir pobūdis.“.

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0375 (valdymas) pavadinimą, numerį ir OL nuorodą.

Direktyva 2010/31/ES iš dalies keičiama taip:

1) **2a straipsnis iš dalies keičiamas taip:**

a) *1 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:*

„1. Kiekviena valstybė narė nustato ilgalaikę renovacijos strategiją, kuria būtų remiama nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacija, užtikrinant, kad pastatų ūkyje energija būtų vartojama ypač efektyviai ir kad jis iki 2050 m. taptų nepriklausomas nuo iškastinio kuro, sudarant palankesnes sąlygas ekonomiškai efektyviam esamų pastatų pertvarkymui į beveik nulinės energijos pastatus. Į kiekvieną ilgalaikę renovacijos strategiją įtraukiama:“;

b) papildoma šia dalimi:

*„8. Kiekvienos valstybės narės ilgalaikė **renovacijos** strategija pateikiama Komisijai kaip valstybės **galutinio** integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnyje, dalis. **Nukrypstant nuo to reglamento 3 straipsnio 1 dalies, pirma ilgalaikė renovacijos strategija pagal šio straipsnio 1 dalį pateikiama Komisijai ne vėliau kaip 2020 m. kovo 10 d.***

* *OL L ...*“;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0375 (valdymas) pavadinimą, numerį ir OL nuorodą.

- 2) 5 straipsnio 2 dalies antros pastraipos sakinyss „Šią ataskaitą galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus“ išbraukiamas;
- 3) 9 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:
- „5. Teikdama Reglamento (ES) 2018/...⁺ 35 straipsnyje nurodytą energetikos sąjungos būklės ataskaitą Komisija kas *ketverius* metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia valstybių narių padarytos pažangos didinant beveik nulinės energijos pastatų skaičių ataskaitą. Remdamasi šia pateikta informacija, Komisija *prireikus* parengia veiksmų planą ir pagal Reglamento (ES) 2018/...⁺ 34 *straipsnį* siūlo rekomendacijas ir priemones, siekiant didinti tokių pastatų skaičių, ir skatina pasinaudoti ekonomiškai efektyvaus esamų pastatų transformavimo į beveik nulinės energijos pastatus geriausios praktikos pavyzdžiais.“;
- 4) 10 straipsnio 2 ir 3 dalys išbraukiamos;
- 5) *14 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:*
- „Tokia ataskaita pateikiama Komisijai kaip valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Reglamento (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnyje, dalis.“;*
- 6) *15 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:*
- „Tokia ataskaita pateikiama Komisijai kaip valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Reglamento (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnyje, dalis.“.*

54 straipsnis

Direktyvos 2012/27/ES daliniai pakeitimai

Direktyva 2012/27/ES iš dalies keičiama taip:

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0375 (valdymas) pavadinimą ir numerį.
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0375 (valdymas) pavadinimą ir numerį.
⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0375 (valdymas) pavadinimą ir numerį.

- 1) 4 *straipsnis išbraukiamas*;
- 2) 18 straipsnio 1 dalies e punktas išbraukiamas;
- 3) 24 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
 - a) 1, 3, 4 ir 11 dalys išbraukiamos;
 - b) **2 dalis išbraukiama**;
- 4) XIV priedas išbraukiamas.

55 straipsnis

Direktyvos 2013/30/ES dalinis pakeitimas

Direktyvos 2013/30/ES 25 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

- „1. Valstybės narės, teikdamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/...⁺ 26 straipsnyje nurodytas metines ataskaitas, kasmet pateikia Komisijai IX priedo 3 punkte nurodytą informaciją.

* OL L“.

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0375 (valdymas) pavadinimą, numerį ir OL nuorodą.

56 straipsnis

Direktyvos (ES) 2015/652 daliniai pakeitimai

Direktyva (ES) 2015/652 iš dalies keičiama taip:

1) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kasmet iki gruodžio 31 d. valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamus prieš tai einančių kalendorinių metų duomenis, susijusius su atitiktimi Direktyvos 98/70/EB 7a straipsniui, kaip nustatyta šios direktyvos III priede.“;

2) I priedo 2 dalies 1 punkto h papunktis, 2, 3, 4 ir 7 punktai išbraukiami.

3) III priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktas pakeičiamas taip:

„1. Valstybės narės turi pateikti 3 punkte nurodytus duomenis. Tuos duomenis reikia pateikti apie visų rūšių degalus ir energiją, patiektus kiekvienos valstybės narės rinkai. Kai kelių rūšių biodegalai maišomi su iškastiniu kuru, turi būti pateikiami duomenys apie kiekvienos rūšies biodegalus.“;

b) 3 punkto e ir f papunkčiai išbraukiami;

4) IV priedas iš dalies keičiamas taip:

a) siekiant pateikiamų duomenų nuoseklumo, išbraukiamos šios informacijos teikimo formos:

– „Kilmė. Pavieniai tiekėjai“;

– „Kilmė. Jungtiniai tiekėjai“;

– „Pirkimo vieta“;

b) 8 ir 9 pastabos dėl formos išbraukiamos.

57 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į šio reglamento 58 straipsnio 1 dalyje nustatytas pereinamojo laikotarpio nuostatas, ***išskyrus Reglamento (ES) Nr. 525/2013 26 straipsnio 1 dalį, kuri panaikinama nuo ... [šio reglamento įsigaliojimo data]***. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal XIII priede pateiktą atitikties lentelę.

58 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Nukrypstant nuo šio reglamento 57 straipsnio, Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnis ir 17 straipsnio 1 dalies a ir d punktai toliau taikomi ataskaitoms, kuriose pateikiami pagal tuos straipsnius reikalaujami 2018, 2019 ir 2020 m. duomenys.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 11 straipsnio 3 dalis toliau taikoma Kioto protokolo antrajam įsipareigojimų laikotarpiui.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 19 straipsnis ir toliau taikomas peržiūrint 2018, 2019 ir 2020 m. ŠESD apskaitos duomenis.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 22 straipsnis toliau taikomas teikiant pagal tą straipsnį reikalaujamą ataskaitą.

Siekiant nuoseklumo ir teisinio tikrumo, nė viena šio reglamento nuostata nedraudžia taikyti nukrypti leidžiančių nuostatų pagal atitinkamus Sąjungos sektorių teisės aktus elektros energijos ir pasirengimo valdyti elektros energijos sektoriaus riziką srityje.

59 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

40 straipsnis, 53 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys, 54 straipsnio 3 dalies a punktas, 54 straipsnio 4 dalis ***ir 55 straipsnis*** taikomi nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

I PRIEDAS

BENDRIEJI INTEGRUOTO NACIONALINIO ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES VEIKSMŲ PLANO PRINCIPAI

1 dalis

Bendrieji principai

A SKIRSNIS. NACIONALINIS PLANAS
1. PLANO APŽVALGA IR RENGIMO PROCESAS
1.1. Santrauka i. Politinis, ekonominis, aplinkos apsaugos ir visuomeninis plano kontekstas ii. ■ Strategija, <i>susijusi su penkiaais</i> energetikos sąjungos <i>aspektais</i> iii. Pagrindinių plano uždavinių, politikos ir priemonių apžvalgos lentelė
1.2. Esamos politikos padėties apžvalga i. Su nacionaliniu planu susijęs nacionalinės ir Sąjungos energetikos sistemos ir politikos kontekstas ii. Esama energetikos ir klimato politika ir priemonės, <i>susijusios su penkiaais</i> energetikos sąjungos <i>aspektais</i> iii. Pagrindiniai tarpvalstybinės reikšmės klausimai iv. Nacionalinės energetikos ir klimato politikos įgyvendinimo administracinė struktūra

1.3. Konsultacijos, nacionalinių ir Sąjungos subjektų dalyvavimas ir konsultacijų rezultatai

- i. Nacionalinio parlamento dalyvavimas
- ii. Vietinių ir regioninių valdžios institucijų dalyvavimas
- iii. Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant socialinius partnerius, pilietinės visuomenės ***ir visos visuomenės*** įtraukimas
- iv. Konsultacijos su kitomis valstybėmis narėmis
- v. Kartotinis sąveikos su Komisija procesas

1.4. Regioninis bendradarbiavimas rengiant planą

- i. Su kitomis valstybėmis narėmis bendrai arba koordinuotai planuojami elementai
- ii. Paaškinimas, kaip plane atsižvelgiama į regioninį bendradarbiavimą

2. NACIONALINIAI UŽDAVINIAI IR TIKSLAI

2.1. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

2.1.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas⁴¹

- i. *4 straipsnio a punkto 1 papunktyje nurodyti elementai*
- ii. Kai taikytina, kiti nacionaliniai uždaviniai ir tikslai, derantys su *Paryžiaus susitarimu ir* esamomis ilgalaikėmis strategijomis. Kai taikytina, *siekiant padėti įvykdyti bendrus Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą*, kiti uždaviniai ir tikslai, įskaitant sektorių tikslus ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslus, *jei tokie nustatyti*.

2.1.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- i. *4 straipsnio a punkto 2 papunktyje nurodyti elementai*
- ii. *Numatomos* sektorių bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, trajektorijos 2021–2030 m. elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose
- iii. *Numatomos* trajektorijos pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas, kurias valstybė narė planuoja taikyti, kad užtikrintų visuminę ir atskirų sektorių atsinaujinančiųjų išteklių energijos 2021–2030 m. trajektorijas, įskaitant numatomą bendrąją galutinę energijos suvartojimą pagal technologijas ir sektorius (mln. tne) ir bendrą planuojamą įrengtąją pajėgumą (atskirai nurodant naujai įrengtą pajėgumą ir modernizuotą pajėgumą) pagal technologijas ir sektorius

⁴¹ Pagal 15 straipsnį turi būti užtikrinamas nuoseklumas pagal ilgalaikes strategijas.

(MW)

- iv. *Numatomos* bioenergijos paklausos, suskirstytos pagal šildymo, elektros energijos ir transporto sektorius, ir biomasės pasiūlos, suskirstytos pagal žaliavą ir kilmę (vidaus gamybą ir importą), trajektorijos. Jei biomasė gaunama iš miško, jos šaltinio ir poveikio žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės absorbentams vertinimas
- v. Kai taikytina, kitos nacionalinės trajektorijos ir uždaviniai, įskaitant tuos, kurie yra ilgalaikiai ir sektorių (pavyzdžiui, ■ centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos energijos procentinę dalį, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą pastatuose, miestų, energijos bendrijų ir vartotojų pasigaminamą atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ***naudojant iš nuotekų valymo gautą dumblą pasigaminamą energiją***)

2.2. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

- i. *4 straipsnio b punkte nurodyti elementai*

■

- ii. *Orientaciniai 2030, 2040 ir 2050 m. tarpiniai siekiniai, vidaus mastu nustatyti išmatuojami pažangos rodikliai, įrodymais grindžiamas numatomo sutaupyti energijos kiekio ir platesnės naudos apskaičiavimas ir jų įnašas siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų, įtraukti į veiksmų gaires, nustatytas ilgalaikėse nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacijos strategijose pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį*

■

- iii. Kai taikytina, kiti nacionaliniai uždaviniai, įskaitant ilgalaikius tikslus arba strategijas ir sektorių tikslus, *ir* nacionaliniai uždaviniai tokiose srityse kaip energijos vartojimo efektyvumas transporto sektoriuje ir šildymo bei vėsinimo sektoriuje

2.3. Energetinio saugumo aspektas

- i. *4 straipsnio c punkte nurodyti elementai*

- ii. *Nacionaliniai uždaviniai, siekiant užtikrinti didesnę energijos šaltinių ir tiekimo iš trečiųjų valstybių įvairumą ir regioninių ir nacionalinių energetikos sistemų atsparumą*

- iii. *Kai taikytina*, nacionaliniai priklausomybės nuo energijos importo iš trečiųjų valstybių mažinimo uždaviniai, *siekiant padidinti regioninių ir nacionalinių energetikos sistemų atsparumą*

■

- iv. Nacionaliniai uždaviniai, susiję su *nacionalinės energetikos sistemos*

*lankstumo didinimu, visų pirma panaudojant vidaus energijos
šaltinius, apkrovos atsako ir energijos kaupimo priemones*

2.4. Energijos vidaus rinkos aspektas

2.4.1. Elektros energijos tinklų sujungimo mastas ■

- i. Elektros energijos tinklų sujungimo mastas, kurį valstybė narė siekia užtikrinti 2030 m., *atsižvelgdama į 2030 m. bent 15 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslą, ir strategiją, kurioje mastas nuo 2021 m. nustatytas glaudžiai bendradarbiaujant su poveikį patiriančiomis valstybėmis narėmis, atsižvelgiant į 2020 m. 10 % tinklų sujungimo tikslą ir šiuos veiksmų skubumo rodiklius:*

- 1) kainų skirtumą didmeninėje rinkoje, viršijantį orientacinę 2 EUR/MWh ribą, tarp valstybių narių, regionų ar prekybos zonų;*
- 2) nominalų jungiamųjų linijų pralaidumą, kuris nesiekia 30 % apkrovos piko metu;*
- 3) nominalų jungiamųjų linijų pralaidumą, kuris nesiekia 30 % įrengtojo atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumo.*

Turi būti atlikta kiekvienos naujos jungties socialinių ir ekonominių ir aplinkos apsaugos sąnaudų ir naudos analizė; jungtis įdiegiama tik tuo atveju, jeigu galima nauda yra didesnė už sąnaudas

2.4.2. Energijos perdavimo infrastruktūra

- i. Pagrindiniai ■ elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros *projektai ir, kai taikytina, jos modernizavimo projektai*, kuriuos būtina įgyvendinti, kad būtų įvykdyti *su penkiais* energetikos

sąjungos strategijos *aspektais susiję* uždaviniai ir tikslai

- ii. Kai taikytina, numatyti pagrindiniai infrastruktūros projektai, išskyrus bendro intereso projektus⁴²

2.4.3. Rinkų integravimas

- i. Su kitais energijos vidaus rinkos aspektais, pavyzdžiui, *sistemos lankstumo didinimu, visų pirma skatinant konkurencingą kainų formavimą pagal atitinkamus sektorių teisės aktus*, rinkų integravimu ir susiejimu, *kuriuo siekiama padidinti apyvartinę esamų jungiamųjų linijų pajėgumą, pažangiaisiais tinklais, telkimu, apkrovos atsaku, kaupimu, paskirstytąją gamybą, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo ribojimo mechanizmais, kainų signalų realiuoju laiku priemonėmis*, susiję nacionaliniai uždaviniai, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti
- ii. *Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su nediskriminacine atsinaujinančiųjų išteklių energijos įtrauktimi, apkrovos atsaku ir kaupimu, be kita ko, telkimo priemonėmis, visose energijos rinkose, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti*
- iii. *Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su vartotojų dalyvavimo energetikos sistemos veikloje ir energijos gamybos savoms reikmėms bei naujų technologijų, įskaitant pažangiuosius skaitiklius, naudos vartotojams užtikrinimu*
- iv. Nacionaliniai uždaviniai, susiję su elektros energijos sistemos adekvatumo užtikrinimu, ir energetikos sistemos lankstumu atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos atžvilgiu, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti
- v. *Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su energijos vartotojų*

⁴² Pagal 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

apsauga ir mažmeninio energetikos sektoriaus konkurencingumo gerinimu

2.4.4. Energijos nepriteklis

Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su energijos nepriteklumi, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti

2.5. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas

- i. Nacionaliniai viešųjų ir, ***kai taikytina***, privačių mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su energetikos sąjunga, uždaviniai ir finansavimo tikslai, įskaitant, jei tinkama, terminus, iki kurių tie uždaviniai turi būti įvykdyti ■
- ii. ***Kai taikytina, nacionaliniai 2050 m. švarios energijos technologijų skatinimo uždaviniai ir, kai taikytina***, nacionaliniai uždaviniai, apimantys ilgalaikius tikslus (2050 m.) diegti mažo anglies dioksido kiekio technologijas, kuriomis, be kita ko, mažinama pramonės sektorių, kuriuose suvartojama daug energijos ir išmetama daug anglies dioksido, priklausomybė nuo iškastinio kuro, ir, kai taikytina, technologijas, skirtas anglies dioksido transportavimo ir saugojimo infrastruktūrai
- iii. ***Kai taikytina***, nacionaliniai tikslai, susiję su konkurencingumu

3. POLITIKA IR PRIEMONĖS

3.1. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

3.1.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas

- i. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama 2.1.1 punkte nurodyto *Reglamentu (ES) 2018/842* nustatyto tikslo, taip pat politika ir priemonės, kuriomis laikomasi *Reglamento (ES) 2018/841* reikalavimų, apimančios visus pagrindinius sektorius, kuriuose išmetamos ŠESD, ir sektorius, kuriuose turi būti gerinamas šalinimas, atsižvelgiant į ilgalaikę viziją ir tikslą sukurti *mažataršę* ekonomiką ir užtikrinti išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekių balansą pagal Paryžiaus susitarimą
- ii. *Kai taikytina*, regioninis bendradarbiavimas šioje srityje
- iii. Nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklių taikymui, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina

3.1.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- i. Politika ir priemonės, kurias taikant užtikrinamas nacionalinis įnašas siekiant 2030 m. privalomo Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo pagal numatytas trajektorijas, *kaip nurodyta 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje, ir, kai taikytina ir nustatyta*, šio priedo 2.1.2 punkte *nurodyti elementai*, įskaitant konkrečioms sektoriams ir technologijoms skirtas priemones⁴³
- ii. *Kai taikytina*, konkrečios regioninio bendradarbiavimo priemonės, taip pat pasirinktinai *galima nurodyti* numatomą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos perviršį, kurį galima perduoti kitoms

⁴³ Planuodamos tas priemones valstybės narės turi atsižvelgti į esamų įrenginių eksploatavimo laikotarpio pabaigą ir modernizacijos galimybes.

valstybėms narėms, kad būtų užtikrintas 2.1.2 punkte nurodytas nacionalinis įnašas pagal numatytas trajektorijas

- iii. ***Kai taikytina***, specialios finansinės paramos priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kuriomis elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, taip pat transporto sektoriuose skatinama atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba ir vartojimas
- iv. ***Kai taikytina, paramos iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamos elektros energijos sektoriui, kurią valstybės narės turi teikti pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 6 straipsnio 4 dalį, vertinimas***
- v. Specialios priemonės, siekiant ***įsteigti vieną ar kelis kontaktinius centrus***, racionalizuoti administracines procedūras, teikti informaciją ir organizuoti mokymą, ***sudaryti palankesnes sąlygas sudaryti elektros energijos pirkimo sutartis.***

Politikos ir priemonių pagal sąlygų sudarymo sistemą, kurią valstybės narės turi įdiegti pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 21 straipsnio 6 dalį ir 22 straipsnio 5 dalį, siekiant skatinti ir sudaryti sąlygas plėtoti pasigaminamos energijos vartojimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, santrauka

- vi. Būtinumo statyti naują centralizuoto šilumos ir vėsinimo energijos, gaunamos iš atsinaujinančiųjų išteklių, infrastruktūrą vertinimas
- vii. ***Kai taikytina***, specialios priemonės, siekiant skatinti naudoti biomasės energiją, visų pirma panaudojant naujus biomasės išteklius ir atsižvelgiant į:
 - galimybes gauti biomasės, ***įskaitant tautišką biomasę***: vidaus galimybes ir importą iš trečiųjų valstybių
 - kitokį biomasės naudojimą kituose (žemės ūkio ir miškininkystės) sektoriuose ir į biomasės gamybos ir naudojimo tausumo priemones

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

3.1.3. Kiti šio aspekto elementai

- i. Kai taikytina, nacionalinė politika ir priemonės, darančios įtaką ES ATLPS sektoriui, ir papildomumo bei poveikio ES ATLPS vertinimas
-
- ii. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama kitų nacionalinių tikslų, kai taikytina
- iii. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama mažataršio judumo (įskaitant transporto elektrifikavimą)
- iv. *Kai taikytina, planuojama nacionalinė politika, tvarkaraščiai ir priemonės, kurie bus taikomi siekiant atsisakyti energijos subsidijų, visų pirma, iškastiniam kurui*

3.2. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

Planuojama politika, priemonės ir programos, kuriomis bus siekiama užtikrinti nacionalinį orientacinį 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo *įnašą* ir įgyvendinti kitus 2.2 punkte nurodytus uždavinius, įskaitant planuojamas priemones ir instrumentus (taip pat ir finansinius), siekiant didinti pastatų energinį naudingumą, visų pirma:

- i. energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos ir alternatyvios *politikos* priemonės pagal Direktyvos 2012/27/ES 7a ir 7b straipsnius ir 20 straipsnio 6 dalį, *kurios* rengiamos pagal šio reglamento III priedą
- ii. ilgalaikė *paramos* nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir *negyvenamųjų* pastatų ūkio *renovacijai* strategija⁴⁴, įskaitant politiką, priemones *ir veiksmus, kuriais* skatinama ekonomiškai efektyvi esminė renovacija, *ir politiką bei veiksmus, skirtus prasčiausio energinio naudingumo nacionalinio pastatų ūkio segmentams, pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį*
- iii. politikos ir priemonių, kuriomis viešajame sektoriuje populiarinamos energetikos paslaugos, ir priemonių, kuriomis šalinamos su reguliavimu susijusios ir nesusijusios kliūtys, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais⁴⁵, aprašymas
- iv. kita planuojama politika, priemonės ir programos, kuriomis bus siekiama užtikrinti nacionalinį orientacinį 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo *įnašą* ir įgyvendinti kitus 2.2 punkte nurodytus uždavinius (pavyzdžiui, priemonės, kuriomis skatinamas pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo ir viešasis pirkimas vadovaujantis energijos vartojimo efektyvumo kriterijais, priemonės,

⁴⁴ Pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį.

⁴⁵ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 18 straipsnį.

kuriomis skatinamas energijos vartojimo auditas ir energijos vadybos sistemos⁴⁶, vartotojų informavimo bei mokymo priemonės⁴⁷ ir kitos energijos vartojimo efektyvumo priemonės⁴⁸)

- v. ***kai taikytina, politikos ir priemonių, kuriomis skatinamas vietinių energijos bendrijų vaidmuo prisidedant prie i, ii, iii ir iv papunkčiuose nurodytos politikos ir priemonių įgyvendinimo, aprašymas***
- vi. priemonių, kuriomis išnaudojamas dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialas⁴⁹, aprašymas
- vii. regioninis bendradarbiavimas šioje srityje, kai taikytina
- viii. šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

⁴⁶ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnį.

⁴⁷ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 12 ir 17 straipsnius.

⁴⁸ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 19 straipsnį.

⁴⁹ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio 2 dalį.

3.3. Energetinio saugumo aspektas⁵⁰

- i. Politika ir priemonės, *susijusios su 2.3 punkte išdėstytais elementais*⁵¹
- ii. Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

3.4. Energijos vidaus rinkos aspektas⁵²

3.4.1. Elektros energijos infrastruktūra

- i. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama ■ tikslinio tinklų sujungimo masto, *nustatyto 4 straipsnio d punkte*
- ii. Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje⁵³
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

3.4.2. Energijos perdavimo infrastruktūra

- i. Politika ir priemonės, *susijusios su 2.4.2 punkte išdėstytais elementais*, įskaitant, kai taikytina, konkrečias bendro intereso projektų ir kitų esminių infrastruktūros projektų įgyvendinimo priemones

⁵⁰ Politika ir priemonės turi atitikti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

⁵¹ Turi būti užtikrinamas derėjimas su prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planais pagal 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1) ir pasirengimo valdyti riziką planais pagal Reglamentą (ES) 2018/... [žr. pasiūlymą COM(2016)0862 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB].

⁵² Politika ir priemonės turi atitikti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

⁵³ Kitos (ne bendro intereso projektų) regioninės grupės, sukurtos pagal Reglamentą (ES) Nr. 347/2013.

- ii. Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje⁵⁴
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

3.4.3. Rinkų integravimas

- i. Politika ir priemonės, *susijusios su 2.4.3 punkte išdėstytais elementais*
- ii. Priemonės, kuriomis didinamas energetikos sistemos lankstumas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių atžvilgiu, *pvz., pažangiųjų tinklų, telkimo, apkrovos atsako, kaupimo, paskirstytosios gamybos, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo ribojimo mechanizmų, kainų signalų realiuoju laiku priemonės*, įskaitant einamosios paros rinkų susiejimo ir tarpvalstybinio balansavimo rinkų plėtros priemones
- iii. *Kai taikytina, priemonės, kuriomis užtikrinama nediskriminacinė atsinaujinančiųjų išteklių energijos įtrauktis, apkrovos atsakas ir kaupimas, be kita ko, telkimo priemonėmis, visose energijos rinkose*

■

- iv. Politika ir priemonės, kuriomis apsaugomi vartotojai, ypač pažeidžiami ir, *kai taikytina*, energijos nepriteklių patiriantys vartotojai, ir gerinamas konkurencingumas bei užginčijimo teisės mažmeninėje energijos rinkoje
- v. Priemonių, kurių reikia, kad būtų galima taikyti ir plėtoti apkrovos atsaką, aprašymas, įskaitant su tarifais susijusias priemones, būtinas dinamiškai kainodarai⁵⁵

3.4.4. Energijos nepriteklius

⁵⁴ Kitos (ne bendro intereso projektų) regioninės grupės, sukurtos pagal Reglamentą (ES) Nr. 347/2013.

⁵⁵ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio 8 dalį.

- i. ***Kai taikytina***, politika ir priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti 2.4.4 punkte nurodytus uždavinius

3.5. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas

- i. Politika ir priemonės, ***susijusios su*** 2.5 punkte ***išdėstytais elementais***
- ii. ***Kai taikytina***, bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis šioje srityje, įskaitant, ***jei tikslinga***, informaciją apie tai, kaip SET plano uždaviniai ir politika įgyvendinami nacionalinėmis aplinkybėmis
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

B SKIRSNIS. ANALITINIS PAGRINDAS⁵⁶	
4. ESAMA PADĖTIS IR PROGNOZĖS TAIKANT ESAMĄ POLITIKĄ IR PRIEMONES⁵⁷⁵⁸	
4.1. Prognozuojama pagrindinių išorės veiksnių, nuo kurių priklauso energetikos sistemos ir išmetamo ŠESD kiekio pokyčiai, raida i. Makroekonominė prognozė (BVP ir gyventojų prieaugis) ii. Sektorių pokyčiai, kurie tikriausiai paveiks energetikos sistemą ir išmetamą ŠESD kiekį iii. Pasaulinės energetikos tendencijos, tarptautinės iškastinio kuro kainos, ES ATLPs anglies dioksido kaina iv. Technologijų kainų pokyčiai	

⁵⁶ Išsamų parametru ir kintamųjų, kurie turi būti įrašomi plane į B skirsnį, sąrašą žr. 2 dalyje.

⁵⁷ Esama padėtis – padėtis, apibūdinama nacionalinio plano pateikimo dienos duomenimis (arba naujausiais turimais duomenimis). Esama politika ir priemonės apima įgyvendinamą ir priimtą politiką ir priemones. Priimta politika ir priemonės – politika ir priemonės, dėl kurių oficialus vyriausybės sprendimas priimtas iki nacionalinio plano pateikimo dienos ir yra aiškiai įsipareigota jas įgyvendinti. Įgyvendinama politika ir priemonės – politika ir priemonės, kurios integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dieną atitinka vieną arba kelias iš šių sąlygų: galioja tiesiogiai taikytini Europos Sąjungos teisės aktai ar nacionalinės teisės aktai, yra sudaryta viena ar daugiau savanoriškų sutarčių, skirta finansinių išteklių ir skirta žmogiškųjų išteklių.

⁵⁸ Išorės veiksnių pasirinkimas gali būti grindžiamas 2016 m. ES ataskaitos scenarijuje arba kituose vėlesniuose politikos scenarijuose padarytomis prielaidomis, susijusiomis su tais pačiais kintamaisiais. Be to, kai rengiamos nacionalinės prognozės taikant esamą politiką ir poveikio vertinimas, naudingas informacijos šaltinis gali būti 2016 m. ES ataskaitos scenarijuje ir vėlesniuose politikos scenarijuose pateikti konkrečių valstybių narių rezultatai.

4.2. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

4.2.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas

- i. Esamos ŠESD išmetimo ir šalinimo tendencijos atsižvelgiant į ES ATLPS, pastangų pasidalijimą, LULUCF sektorius, taip pat į įvairius energetikos sektorius
- ii. Sektorių pokyčių prognozės taikant esamą nacionalinę ir Sąjungos politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)

4.2.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- i. Esama bendrojo galutinio energijos suvartojimo ir įvairiuose sektoriuose (šildymo ir vėsinimo, elektros energijos, transporto) suvartojamos energijos procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, taip pat dalis pagal technologiją kiekviename iš šių sektorių
- ii. ***Orientacinės*** pokyčių ***prognozės*** taikant esamą politiką 2030 metams (***atsižvelgiant į 2040 m. perspektyvas***)

4.3. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

- i. Esamas pirminės ir galutinės energijos suvartojimas visuose ekonomikos sektoriuose ir kiekviename sektoriuje atskirai (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų ir transporto sektorius)
- ii. Didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo esamos galimybės⁵⁹
- iii. Pirminės ir galutinės energijos suvartojimo kiekviename sektoriuje prognozės bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.) taikant esamą

⁵⁹ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 1 dalį.

energijos vartojimo efektyvumo politiką, priemones ir programas,
nurodytas 1.2 punkto ii papunktyje⁶⁰

- iv. Sąnaudų atžvilgiu optimalūs minimalūs energinio naudingumo
reikalavimai, nustatyti remiantis nacionaliniu skaičiavimu, pagal
Direktyvos 2010/31/ES 5 straipsnį

⁶⁰ Šia atskaitine įprastinės veiklos prognoze turi būti grindžiamas 2030 m. pirminės ir galutinės energijos suvartojimo tikslas, aprašytas 2.3 punkte, ir perskaičiavimo koeficientai.

4.4. Energetinio saugumo aspektas

- i. Esamas energijos rūšių derinys, vidaus energijos šaltiniai, priklausomybė nuo importo, įskaitant su tuo susijusią riziką
- ii. Pokyčių prognozė taikant esamą politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)

4.5. Energijos vidaus rinkos aspektas

4.5.1. Elektros energijos tinklų sujungimo mastas

- i. Esamas tinklų sujungimo mastas ir pagrindinės jungtys⁶¹
- ii. Jungčių plėtros poreikio prognozės ■ (įskaitant 2030 m.)⁶²

4.5.2. Energijos perdavimo infrastruktūra

- i. Esamos elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros pagrindinės charakteristikos⁶³
- ii. Tinklų plėtros poreikio prognozės bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)⁶⁴

4.5.3. Elektros energijos ir dujų rinkos, energijos kainos

- i. Esama padėtis elektros energijos ir dujų rinkose, įskaitant energijos kainas
- ii. Pokyčių prognozė taikant esamą politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)

⁶¹ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtą esamos perdavimo infrastruktūros apžvalgą.

⁶² Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtus nacionalinius tinklų plėtros planus ir regioninius investicijų planus.

⁶³ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtą esamos perdavimo infrastruktūros apžvalgą.

⁶⁴ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtus nacionalinius tinklų plėtros planus ir regioninius investicijų planus.

4.6. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas

- i. Esama padėtis mažo anglies dioksido kiekio technologijų sektoriuje ir, *kiek įmanoma*, jo padėtis pasaulinėje rinkoje (*ta analizė turi būti atlikta Sąjungos ar pasauliniu mastu*)
- ii. Esamas viešųjų ir, *kai taikytina*, privačiųjų išlaidų mokslinių tyrimų ir inovacijų mažo anglies dioksido kiekio technologijų srityje lygis, esamas patentų skaičius ir esamas tyrėjų skaičius
- iii. *Išskaidyti esami kainos elementai, sudarantys tris pagrindines kainos sudedamąsias dalis (energija, tinklas, mokesčiai / rinkliavos)*
- iv. *Energijos subsidijų, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui, aprašymas*

I

5. PLANUOJAMOS POLITIKOS IR PRIEMONIŲ POVEIKIO VERTINIMAS⁶⁵

5.1. 3 skirsnyje aprašytos planuojamos politikos ir priemonių poveikis energetikos sistemai ir išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui, įskaitant palyginimą su prognozėmis taikant esamą politiką ir priemones (kaip aprašyta 4 skirsnyje)

- i. Prognozės, kaip, taikant planuojamą politiką ir priemones, energetikos sistema ir išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis, taip pat, *kai taikytina*, išmetamas oro teršalų kiekis pagal **Direktyvą (ES) 2016/2284** keisis bent per dešimtmetį po laikotarpio, kurį apima

⁶⁵ Planuojama politika ir priemonės – svarstoma galima politika ir priemonės, kurios tikriausiai bus priimtos ir įgyvendinamos po nacionalinio plano pateikimo dienos. Todėl, neskaitant įgyvendinamos ir priimtos politikos ir priemonių (prognozės taikant esamą politiką ir priemones), į prognozes, rengiamas pagal 5.1 punkto i papunktį, turi būti įtraukiama ir planuojama politika ir priemonės.

planas (įskaitant paskutiniuosius laikotarpio, kurį apima planas, metus)

- ii. Įvairios politikos sąveikos (esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių sąveikos politikos aspekto srityje ir esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių sąveikos skirtingų aspektų srityse) bent iki paskutiniųjų laikotarpio, kurį apima planas, metų vertinimas, ***visų pirma siekiant įgyti tvirtas žinias apie energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo politikos poveikį energetikos sistemos dydžiui ir sumažinti nenaudingų investicijų į energijos tiekimą riziką***
- iii. ***Esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių sąveikos, ir tos politikos ir priemonių ir Sąjungos klimato ir energetikos politikos priemonių vertinimas***

5.2. 3 skirsnyje aprašyto planuojamos politikos ir priemonių poveikis (vertinant pagal sąnaudas ir naudą, taip pat pagal ekonominį efektyvumą) makroekonomikai ir, kiek įmanoma, sveikatos apsaugai, aplinkos apsaugai, užimtumui ir švietimui, igūdžiams ir socialiniam aspektui, įskaitant teisingo perėjimo aspektus, bent iki paskutinių laikotarpio, kurį apima planas, metų, įskaitant palyginimą su prognozėmis taikant esamą politiką ir priemonės
5.3. Reikalingų investicijų apžvalga <i>i. Esami investicijų srautai ir būsimų investicijų prielaidos, susijusios su planuojama politika ir priemonėmis</i> <i>ii. Sektoriaus ar rinkos rizikos veiksniai arba kliūtys nacionaliniame arba regiono kontekste</i> <i>iii. Papildomos viešosios finansinės paramos ar išteklių, skirtų ii punkte nustatytoms spragoms užpildyti, analizė</i>
5.4. 3 skirsnyje aprašytos planuojamos politikos ir priemonių poveikis kitoms valstybėms narėms ir regioniniam bendradarbiavimui bent iki paskutinių laikotarpio, kurį apima planas, metų, įskaitant palyginimą su prognozėmis taikant esamą politiką ir priemonės <i>i. Poveikis energetikos sistemai regiono (vertinama kuo didesniu mastu) kaimyninėse ir kitose valstybėse narėse</i> <i>ii. Poveikis energijos kainoms, komunalinių paslaugų ir energijos rinkų integravimui</i> <i>iii. Kai taikytina, poveikis regioniniam bendradarbiavimui</i>

2 dalis

Parametrų ir kintamųjų, kurie turi būti įrašomi į nacionalinio plano B skirsnį, sąrašas^{66 67 68 69}

Šie parametrai, kintamieji, energijos balansai ir rodikliai pateikiami nacionalinių planų B skirsnyje „Analitinis pagrindas“ (*jei naudojami*):

1. Bendrieji parametrai ir kintamieji

- 1) Gyventojų skaičius [mln.]
- 2) BVP [mln. EUR]
- 3) Sektorių (įskaitant pagrindinius pramonės, statybos, paslaugų ir žemės ūkio sektorius) bendroji pridėtinė vertė [mln. EUR]
- 4) Namų ūkių skaičius [tūkst.]
- 5) Namų ūkio dydis [gyventojai / namų ūkiai]
- 6) Namų ūkių disponuojamosios pajamos [EUR]

⁶⁶ 2021–2030 m. plane: kiekvieno į sąrašą įrašyto parametro / kintamojo tendencijos 2005–2040 m. (2005–2050 m., kai taikytina), įskaitant 2030 m., penkerių metų intervalais pateikiamos ir 4, ir 5 skirsnyje. Nurodomi išorinės veiksnių prielaidomis grindžiami parametrai, palyginti su modeliavimo rezultatu.

⁶⁷ Ataskaitų duomenys ir prognozės, kiek įmanoma, grindžiami ir derinami su Eurostato duomenimis ir metodika, taikoma rengiant Europos statistikos ataskaitas pagal atitinkamų sektorių teisės aktus, nes Europos statistika pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos yra pirminis statistinių duomenų, naudojamų ataskaitų ir stebėjimo tikslais, šaltinis.

⁶⁸ Pastaba. Visos prognozės rengiamos remiantis pastoviosiomis kainomis (bazinėmis laikomos 2016 m. kainos).

⁶⁹ Komisija rekomenduos bent pagrindinius prognozių parametrus, apimančius naftos, dujų ir anglių importo kainas, taip pat ES ATLPS anglies dioksido kainas.

- 7) Keleivinio transporto kilometrų skaičius: visų rūšių transportas, t. y. kelių transporto (automobilių ir autobusų kilometrų skaičiai atskirai, jei įmanoma), geležinkelio, oro susisiekimo ir vidaus laivybos (jei taikytina) kilometrų skaičiai pateikiami atskirai [mln. keleivinio transporto kilometrų]
- 8) Krovinio transporto tonkilometrai: visų rūšių transportas, išskyrus tarptautinę jūrų laivybą, t. y. kelių transporto, geležinkelio, oro susisiekimo, vidaus laivybos (vidaus vandenų ir nacionalinės jūrų laivybos) tonkilometrų skaičiai pateikiami atskirai [mln. tkm]
- 9) Tarptautinės naftos, dujų ir anglių kuro importo kainos [EUR/GJ arba EUR/tne], **remiantis** Komisijos rekomendacijomis
- 10) ES ATLPS anglies dioksido kaina [EUR už apyvartinį taršos leidimą], **remiantis** Komisijos rekomendacijomis
- 11) Euro ir JAV dolerio (kai taikytina) kurso prielaidos [EUR / valiuta ir USD / valiuta]
- 12) Šildymo dienolaipsnių skaičius
- 13) Vėsinimo dienolaipsnių skaičius
- 14) Modeliuojant darytos prielaidos apie pagrindinių svarbių technologijų kainas

2. Energijos balansai ir rodikliai

2.1. Energijos tiekimas

- 1) Vietinė gamyba pagal kuro rūšis (visų energijos produktų, *gaminamų pakankamai dideliais kiekiais*) [naftos ekvivalento kilotonomis, ktne]
- 2) Grynasis importas pagal kuro rūšis (įskaitant elektros energiją; grynasis importas iš ES šalių ir grynasis importas iš ne ES šalių nurodomi atskirai) [ktne]
- 3) Priklausomybė nuo importo iš trečiųjų šalių [%]
- 4) Pagrindiniai svarbiausių energijos nešiklių (įskaitant dujas ir elektros energiją) importo šaltiniai (valstybės)
- 5) Bendrasis vidaus vartojimas pagal kuro rūšies šaltinius (įskaitant kietąjį kurą, visus energijos produktus: anglį, žalią naftą ir naftos produktus, gamtines dujas, branduolinę energiją, elektros energiją, antrinę šilumą, atsinaujinančiuosius išteklius, atliekas) [ktne]

2.2. Elektros energija ir šiluma

- 1) Bendras pagamintos elektros energijos kiekis [GWh]
- 2) Bendras pagamintos elektros energijos kiekis pagal kuro rūšis (visų energijos produktų) [GWh]
- 3) Viso pagaminto elektros energijos ir šilumos kiekio procentinė dalis, kurią sudaro kogeneracijos būdu pagamintas kiekis [%]
- 4) Elektros energijos gamybos pajėgumas pagal šaltinius, įskaitant nurašomą pajėgumą ir naujas investicijas [MW]
- 5) Šiluminėse jėgainėse pagaminta šiluma
- 6) Kogeneracinėse elektrinėse pagaminta šiluma, įskaitant pramonės įmonių atliekinę šilumą
- 7) Tarpvalstybinių dujų ir elektros energijos jungčių pajėgumas [elektros energijos jungčių pajėgumas apibrėžiamas pagal vykstančių diskusijų rezultatą remiantis 15 % tinklų sujungimo tikslu] ir prognozuojamas jo panaudojimo mastas

2.3. Transformavimo sektorius

- 1) Šiluminių jėgainių kuro sąnaudos (įskaitant kietąjį kurą, naftą, dujas) [ktne]
- 2) Kitų konversijos procesų kuro sąnaudos [ktne]

2.4. Energijos suvartojimas

- 1) Pirminės ir galutinės energijos suvartojimas [ktne]
- 2) Galutinės energijos vartojimas pagal sektorius (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų, žemės ūkio ir transporto (keleivinio ir krovininio transporto skaičius pateikti atskirai, jei galima)) [ktne]
- 3) Galutinės energijos suvartojimas pagal kuro rūšis (visus energijos produktus) [ktne]
- 4) Galutinis suvartojimas ne energetikos reikmėms [ktne]
- 5) Pirminės energijos vartojimo intensyvumas visuose ekonomikos sektoriuose (pirminės energijos suvartojimo ir BVP santykis) [tne/EUR]
- 6) Galutinės energijos vartojimo intensyvumas pagal sektorius (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų ir transporto (keleivinio ir krovininio transporto skaičius pateikti atskirai, jei galima))

2.5. Kainos

- 1) Elektros energijos kainos pagal energiją vartojančių (būsto, pramonės, paslaugų) sektorių rūšis
- 2) Nacionalinės mažmeninės kuro kainos (įskaitant mokesčius, pagal šaltinius ir sektorius) [EUR/ktne]

2.6. Investicijos

■ Investicijų *energijos transformavimo, tiekimo, perdavimo ir skirstymo sektoriuose kaštai*

2.7. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- 1) Bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas ir bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, pagal (elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, transporto) sektorius ir technologijas
- 2) Pastatuose vykdoma elektros energijos ir šilumos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių; pateikiami išskaidyti duomenys, *jei turima*, apie tai, kiek energijos pagamino fotovoltinės saulės energijos sistemos, saulės šilumos energijos sistemos, biomasės sistemos, šilumos siurbiai, geoterminės sistemos ir visos kitos decentralizuotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemos, kiek tokios energijos suvartota ir kiek atiduota į tinklą
- 3) Kai taikytina, kitos nacionalinės trajektorijos, įskaitant ilgalaikes ir sektorių trajektorijas, procentinė dalis, kurią sudaro maistinės kilmės biodegalai ir pažangieji biodegalai, centralizuoto šilumos tiekimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energija, kurią pagamino miestai ir energijos bendrijos pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 22 straipsnį.

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

3. Rodikliai, susiję su ŠESD išmetimu ir šalinimu

- 1) ŠESD išmetimas pagal politikos sektorius (ES ATLPS, pastangų pasidalijimas ir LULUCF)
- 2) ŠESD išmetimas pagal IPCC sektorius ir pagal dujų rūšis (kai taikytina, išskirti pagal ES ATLPS ir pastangų pasidalijimo sektorius) [tCO₂ekv.]
- 3) Visų ekonomikos sektorių taršos anglies dioksidu intensyvumas [tCO₂ekv./BVP]
- 4) CO₂ išmetimo rodikliai
 - a) **ŠESD** išmetimo intensyvumas *nacionalinės elektros energijos ir šilumos gamybos srityje* [tCO₂ekv/MWh]
 - b) **ŠESD** išmetimo intensyvumas *galutinės energijos suvartojimo srityje pagal sektorius* [tCO₂ekv./tne]
- 5) Kitų (ne CO₂) teršalų išmetimo parametrai
 - a) Ūkiniai gyvūnai: pieniniai galvijai [1 000 vnt.], nepieniniai galvijai [1 000 vnt.], avys [1 000 vnt.], kiaulės [1 000 vnt.], naminiai paukščiai [1 000 vnt.]
 - b) Iš sintetinių trąšų į dirvą patenkančio azoto kiekis [kt azoto]
 - c) Iš mėšlo į dirvą patenkančio azoto kiekis [kt azoto]
 - d) Azotą kaupiančių augalų sukaupto azoto kiekis [kt azoto]
 - e) Iš augalų liekanų į dirvą grįžtančio azoto kiekis [kt azoto]
 - f) Dirbamų organinių dirvožemių plotas [hektarais]
 - g) Susidaręs kietųjų komunalinių atliekų kiekis
 - h) Į sąvartynus išvežamų kietųjų komunalinių atliekų kiekis
 - i) Viso sąvartynuose susidariusio CH₄ surinkta CH₄ dalis [%]

II PRIEDAS

Nacionaliniai įnašai siekiant užtikrinti, kad 2030 m. tam tikrą bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija

- 1. Toliau nurodyta orientacinė formulė atitinka 5 straipsnio 1 dalies e punkto i–v papunkčiuose išvardytus objektyvius kriterijus, išreikštus procentiniais punktais:***
 - a) valstybės narės nacionalinis privalomas 2020 m. tikslas, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ I priedo lentelės trečiame stulpelyje;***
 - b) sutartinis įnašas (C_{Flat});***
 - c) BVP vienam gyventojui grindžiamas įnašas (C_{GDP});***
 - d) potencialu grindžiamas įnašas ($C_{Potential}$);***
 - e) įnašas, nustatomas atsižvelgiant į valstybės narės tinklų sujungimo mastą ($C_{Interco}$).***
- 2. C_{Flat} yra vienodo dydžio visoms valstybėms narėms. Visų valstybių narių C_{Flat} suma atitinka 30 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.***
- 3. C_{GDP} paskirstomas valstybėms narėms pagal Eurostato pateiktą BVP vienam gyventojui santykį su 2013–2017 m. laikotarpio Sąjungos vidurkiu, išreikštą perkamosios galios standartu. Kiekvienai valstybei narei šis santykis nustatomas atskirai ir negali viršyti 150 % Sąjungos vidurkio. Visų valstybių C_{GDP} suma atitinka 30 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.***

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

4. *$C_{Potential}$ paskirstomas valstybėms narėms pagal skirtumą tarp valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies 2030 m., nurodytos scenarijuje PRIMES, ir jos nacionalinio privalomo 2020 m. tikslo. Visų valstybių $C_{Potential}$ suma atitinka 30 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.*
5. *$C_{Interco}$ paskirstomas valstybėms narėms pagal elektros energijos tinklų sujungimo masto santykį su 2017 m. Sąjungos vidurkiu, apskaičiuotą pagal grynąjį perdavimo pajėgumą, tenkanti visam įrengtajam gamybos pajėgumui. Kiekvienai valstybei narei šis sujungimo masto santykis nustatomas atskirai ir negali viršyti 150 % Sąjungos vidurkio. Visų valstybių $C_{Interco}$ suma atitinka 10 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.*

III PRIEDAS

PRANEŠIMAS APIE VALSTYBIŲ NARIŲ PRIEMONES IR METODIKAS, KURIOMIS JOS ĮGYVENDINA DIREKTYVOS 2012/27/ES 7 STRAIPSNĮ

Pagal Direktyvos 2012/27/ES V priedo 5 punktą valstybės narės Komisijai praneša apie jų siūlomą išsamią metodiką, taikomą energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir tos direktyvos 7a, 7b straipsniuose ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų alternatyvių *politikos* priemonių tikslais.

- 1. Energijos kiekio, kurį reikia sutaupyti per visą 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, apskaičiavimas, iš kurio būtų matyti, kaip atsižvelgiama į šiuos elementus:**
 - a) metinį *galutinį* energijos *suvartojimą*, skaičiuojant pagal paskutinių trejų metų laikotarpio iki 2019 m. sausio 1 d. vidurkį, [ktne];
 - b) *visą suminį galutinės energijos kiekį, kurį reikia sutaupyti [ktne], pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 1 dalies b punktą;*
 - c) *duomenis, naudojamus apskaičiuojant galutinį energijos suvartojimą, ir tokių duomenų šaltinius*, įskaitant alternatyvių statistikos šaltinių (jei naudojami ne Eurostato duomenys) naudojimo ir visų gauto kiekio skirtumų pagrindimą;

2. *Valstybės narės, kurios nusprendžia pasinaudoti bet kuria iš galimybių pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 2 dalį, taip pat informuoja apie energijos kiekio, kurį reikia sutaupyti per visą 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, apskaičiavimą, iš kurio būtų matyti, kaip atsižvelgiama į šiuos elementus:*

a) *metinį sutaupytos energijos procentą;*

b) *apskaičiavimui naudotą bazinį kiekį ir į skaičiavimą neįtrauktą transporto sektoriuje visą ar iš dalies suvartojamą energiją* [ktne];

■

c) *apskaičiuotą suminį energijos, sutaupomos per visą 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, kiekį (prieš taikant **Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b–g punktuose nurodytas** galimybes)* [ktne];

d) Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b–g punktuose nurodytų *galimybių* taikymą:

i) Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų rūšių pramoninės veiklos, neįtraukiamos į skaičiavimą pagal **Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b** punktą, *galutinės* energijos *suvartojimą* [ktne],

- ii) pagal *Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies c* punktą energijos transformavimo, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, *įskaitant efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą*, sutaupomą energijos kiekį [ktne],
 - iii) pagal *Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies d* punktą sutaupomą energijos kiekį [ktne], taikant atskirus naujus veiksmus, kurie įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir toliau turės poveikį 2020 ir tolesniais metais,
 - iv) pagal *Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies e* punktą *taikant politikos priemones sutaupomą* energijos kiekį [ktne], *jei gali būti įrodyta, kad taikant tas politikos priemones buvo vykdomi atskiri veiksmai nuo 2018 m. sausio 1 d. ir iki 2020 m. gruodžio 31 d., dėl kurių sutaupoma energijos po 2020 m. gruodžio 31 d.*,
 - v) *pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies f* punktą *ant pastatų arba pastatuose savo reikmėms pasigamintos energijos kiekis [ktne], gautas taikant politikos priemones, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų naujas diegimas;*
 - vi) *pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies g* punktą laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. sutaupytą energiją [ktne], kuri viršija reikaujamą sutaupyti suminį energijos kiekį, valstybės narės įtraukia į laikotarpio nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. skaičiavimus,
- e) suminį sutaupytos energijos kiekį (*pritaikius Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b–g punktuose nurodytas galimybes*) [ktne].

3. Politikos priemonės, taikomos siekiant Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 1 dalyje nustatyto taupymo tikslo

3.1. Direktyvos 2012/27/ES 7a straipsnyje nurodytos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos:

- a) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos aprašymas;
- b) suminis ir metinis numatomas sutaupyti kiekis ir įpareigojimų taikymo laikotarpio (-ių) trukmė;
- c) įpareigotosios šalys ir jų pareigos;
- d) tiksliniai sektoriai;
- e) pagal priemones numatomi reikalavimus atitinkantys veiksmai;
- f) informacija apie *šių* Direktyvos 2012/27/ES **II** nuostatų taikymą:
 - i) *kai taikytina*, konkretūs veiksmai, kiekis, kuris pagal 7 straipsnio **11 dalį** bus sutaupyta energijos nepriteklių patiriančiuose namų ūkiuose **II**,
 - ii) kiekis, kurį pagal 7a straipsnio 6 dalies a punktą sutaupys energetinių paslaugų teikėjai arba kitos trečiosios šalys,
 - iii) banko paslaugos ir skolinimasis pagal 7a straipsnio **6 dalies b punktą**;
- g) kai taikytina, informacija apie prekybą sutaupyta energija.

3.2. Direktyvos 2012/27/ES 7b straipsnyje ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytos alternatyvios priemonės (išskyrus apmokestinimo priemones):

- a) politikos priemonės rūšis;
- b) trumpas politikos priemonės aprašymas, įskaitant kiekvienos politikos priemonės, apie kurią pranešta, modelio ypatybes;
- c) suminis ir metinis numatomas sutaupyti energijos kiekis pagal kiekvieną priemonę ir (arba) sutaupyta energijos kiekis, siejamas su bet kuriais tarpiniais laikotarpiais;
- d) įgyvendinančiosios valdžios institucijos, dalyvaujančiosios arba įgaliotosios šalys ir jų pareigos įgyvendinant politikos priemonę (-es);
- e) tiksliniai sektoriai;
- f) pagal priemones numatomi reikalavimus atitinkantys veiksmai;
- g) *kai taikytina*, specialios politikos priemonės arba atskiri energijos nepritekliaus problemos sprendimo veiksmai.

3.3. Informacija apie apmokestinimo priemones:

- a) trumpas apmokestinimo priemonės aprašymas;
- b) apmokestinimo priemonės taikymo trukmė;
- c) *įgyvendinančioji valdžios institucija*;
- d) suminis ir metinis numatomas sutaupyti kiekis pagal kiekvieną priemonę;
- e) tiksliniai sektoriai *ir mokesčių mokėtojų segmentas*;
- f) *apskaičiavimo metodika*, įskaitant *tai, kokios rūšies kainų elastingumas naudojamas ir kaip jis buvo nustatytas*, pagal *Direktyvos 2012/27/ES V priedo 4 punktą*.

4. Priemonių (išskyrus apmokestinimo priemones), apie kurias pranešama pagal Direktyvos 2012/27/ES 7a ir 7b straipsnius ir 20 straipsnio 6 dalį, apskaičiavimo metodika:

- a) Direktyvos 2012/27/ES V priedo 1 punkte nurodyti matavimo metodai;
- b) sutaupyto (pirminės arba galutinės) energijos kiekio išraiškos metodai;
- c) *priemonių gyvavimo trukmė, kokių tempų taupymo poveikis laikui bėgant mažėja* ir metodas, kuriuo atsižvelgiama į energijos taupymo trukmę;
- d) glaustas skaičiavimo metodikos aprašymas, įskaitant tai, kaip užtikrinamas sutaupyto energijos kiekio papildomumas ir reikšmingumas *ir kuri metodika bei kriterijai naudojami numanomam sutaupytam kiekiui ir moduluotam sutaupytam kiekiui apskaičiuoti*;
- e) informacija apie galimą priemonių dubliavimąsi ir kokiais atskirais veiksmais išvengiama dvigubo sutaupytos energijos įskaičiavimo;
- f) kai taikytina, klimato skirtumai ir naudojami metodai.

5. Stebėjimas ir tikrinimas:

- a) glaustas stebėjimo ir tikrinimo sistemos ir tikrinimo proceso aprašymas;
- b) už stebėjimo ir tikrinimo sistemą atsakinga įgyvendinančioji valdžios institucija ir pagrindinės jos pareigos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema arba alternatyviomis priemonėmis;
- c) stebėjimo ir tikrinimo nepriklausomumas nuo įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų *arba* įgaliotųjų šalių;
- d) statistiškai reikšminga energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalis, taip pat reprezentatyviajai imčiai apibrėžti ir sudaryti naudojamos proporcijos ir kriterijai;
- e) įpareigotosioms šalims nustatyti ataskaitų teikimo įpareigojimai (kiekvienos įpareigosios šalies arba kiekvienos pakategorės įpareigotųjų šalių sutaupyta energijos kiekis ir bendras kiekis pagal sistemą);
- f) pagal energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą ir alternatyvias priemones kasmet sutaupyto energijos kiekio paskelbimas;
- g) informacija apie *valstybės narės teisę, reglamentuojančią* sankcijas, *taikytinas* už reikalavimų nesilaikymą;
- h) informacija apie numatomas *politikos* priemones tuo atveju, kai pažanga nepakankama.

IV PRIEDAS
BENDRIEJI ILGALAIKIŲ STRATEGIJŲ PRINCIPAI

1. STRATEGIJŲ RENGIMO APŽVALGA IR PROCESAS

1.1. Santrauka

1.2. Teisinis ir politinis kontekstas

1.3. Viešos konsultacijos

2. TURINYS

**2.1. VISO IŠMETAMO ŠESD KIEKIO SUMAŽINIMAS IR ABSORBENTAIS
PAŠALINAMO JŲ KIEKIO PADIDINIMAS**

**2.1.1. Planuojamas išmetamo teršalų kiekio sumažinimas ir pašalinamo kiekio padidinimas iki
2050 m.**

**2.1.2. 2030 m. ir vėlesnio laikotarpio, kai turima, nacionalinis tikslas ir 2040 bei 2050 m.
orientaciniai tarpiniai siekiniai**

2.1.3. Prisitaikymo politika ir priemonės

2.2. ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJA

**2.2.1 Kiek įmanoma, numatoma tikėtina galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis,
kurią sudarys atsinaujinančiųjų išteklių energija 2050 m.**

2.3. ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS

2.3.1. Kiek įmanoma, numatomas tikėtinas energijos suvartojimas 2050 m.

2.4. Su konkrečiais sektoriais susijęs turinys

2.4.1. Energetikos sistema

2.4.1.1. Numatoma ar tikėtina būsimo išmetamo teršalų kiekio kitimo trajektorija arba intervalas

2.4.1.2. Energijos vartojimo efektyvumo, paklausos lankstumo ir energijos suvartojimo pagrindinių veiksnių ir jų raidos nuo 2021 m. ir vėliau bendras aprašymas

2.4.2. Pramonė

2.4.2.1. Numatomas išmetamo teršalų kiekio sumažinimas pagal sektorius ir energijos poreikį

2.4.2.2. I priedo 1 dalies A skirsnio 2.1 punkte aprašytų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politikos, esamų planų ir priemonių bendra apžvalga

2.4.3. Transportas

2.4.3.1. Numatomas išmetamas teršalų kiekis ir energijos šaltiniai pagal transporto rūšį (pvz., automobiliai ir furgonai, sunkiosios kelių transporto priemonės, laivyba, aviacija, geležinkeliai)

2.4.3.2. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo galimybės

2.4.4. Žemės ūkis ir žemės naudojimas, žemės naudojimo keitimas ir miškininkystė (LULUCF)

2.4.4.1. Kiek įmanoma, numatomas išmetamas teršalų kiekis pagal šaltinius ŠESD rūšis

2.4.4.2. Numatytos išmetamo teršalų kiekio mažinimo galimybės

2.4.4.3. Sąsajos su žemės ūkio ir kaimo plėtros politika

3. ***FINANSAVIMAS***

3.1. ***Numatomos reikiamos investicijos***

3.2. ***Atitinkamų mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų politika ir priemonės***

4. ***POVEIKIO VERTINIMAS SOCIALINIAIS IR EKONOMINIAIS ASPEKTAIS***

5. ***Priedai (prireikus)***

5.1. ***Informacija apie modeliavimą (įskaitant prielaidas) ir (arba) analizę, rodiklius ir kt.***

V PRIEDAS

ŠESD APSKAITOS INFORMACIJA

1 dalis

Į ataskaitas, nurodytas 26 straipsnio 3 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) X-2 metais dėl žmogaus veiklos išmestas šio priedo 2 dalyje nurodytų ŠESD ir **Reglamento (ES) 2018/842** 2 straipsnio 1 dalyje nurodytų ŠESD kiekis;
- b) duomenys apie X-2 metais dėl žmogaus veiklos išmestus anglies monoksido (CO), sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x) ir lakiųjų organinių junginių kiekius, kurie atitiktų duomenis, pateiktus pagal Direktyvos (ES) **2016/2284** 8 straipsnį;
- c) X-2 metais iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmestas ŠESD ir absorbentais pašalintas CO₂ kiekis LULUCF sektoriuje pagal šio priedo 3 dalyje nustatytą metodiką. Šie duomenys taip pat svarbūs teikiant reikalavimų laikymosi ataskaitą pagal **Reglamento (ES) 2018/841** 14 straipsnį;
- d) a, b ir c punktuose nurodytos informacijos apie laikotarpį nuo atitinkamų bazinių metų arba laikotarpio iki X-3 metų pasikeitimai ir jų priežastys;
- e) informacija apie X-2 metų rodiklius, kaip nustatyta šio priedo 4 dalyje;

- f) suvestinė informacija apie X-1 metais atliktus perleidimo sandorius pagal **Reglamento (ES) 2018/842** 5 straipsnį ir **Reglamento (ES) 2018/841 12 ir 13 straipsnius**;
- g) informacija apie veiksmus, kurių imtasi siekiant pagerinti apskaitos ataskaitos įverčius, visų pirma tose ataskaitos dalyse, kurios buvo taisomos arba dėl kurių buvo pateikta rekomendacijų po ekspertų atliktos peržiūros;
- h) X-2 metų patikrinto išmetamo teršalų kiekio, apie kurį pagal Direktyvą 2003/87/EB pranešė įrenginių operatoriai, faktinis arba apskaičiuotas priskyrimas nacionalinės ŠESD apskaitos taršos šaltinių kategorijoms ir to patikrinto išmetamo teršalų kiekio santykis su visu praneštu iš tų kategorijų šaltinių išmestu ŠESD kiekiu;
- i) **kai taikytina**, atliktų ŠESD apskaitos ataskaitose pateikto išmetamo teršalų kiekio atitikties patikrų X-2 metų rezultatai, nurodant patikrintą išmetamą teršalų kiekį, apie kurį pranešta pagal Direktyvą 2003/87/EB;
- j) **kai taikytina**, atliktų duomenų, taikytų įvertinant išmetamą teršalų kiekį ŠESD apskaitos ataskaitos rengimo tikslais, atitikties patikrų X-2 metų rezultatai, nurodant:
 - i) duomenis, naudotus pagal Direktyvą (ES) **2016/2284** rengiant oro teršalų apskaitos ataskaitas,
 - ii) duomenis, pateiktus pagal Reglamento (ES) Nr. 517/2014 19 straipsnio 1 dalį ir VII priedą,
 - iii) energetikos duomenis, pateiktus pagal Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 4 straipsnį ir B priedą;

- k) nacionalinės apskaitos sistemos pakeitimų, *jei esama*, aprašas;
- l) nacionalinio registro pakeitimų, *jei esama*, aprašas;
- m) informacija apie kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės planus, bendrą neapibrėžtumo įvertinimą, bendrą išsamumo įvertinimą ir kitus nacionalinės ŠESD apskaitos ataskaitos elementus, reikalingus tam, kad būtų galima parengti Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą;
- n) informacija apie valstybės narės ketinimą pasinaudoti **Reglamento (ES) 2018/842** 5 straipsnio 4 ir 5 dalyse *ir 7 straipsnio 1 dalyje* numatytomis lankstumo galimybėmis *ir apie įplaukų panaudojimą pagal to reglamento 5 straipsnio 6 dalį*.

Valstybė narė gali prašyti Komisijos leisti nukrypti nuo pirmos pastraipos c punkto, kad galėtų taikyti kitokią metodiką, nei nurodyta šio priedo 3 dalyje, jei reikalingas metodikos patobulinimas negali būti atliktas laiku, kad į ją būtų atsižvelgta 2021–2030 m. ŠESD apskaitoje, arba jei metodikos tobulinimo išlaidos būtų neproporcingai didelės, palyginti su tokios metodikos taikymo nauda siekiant pagerinti išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos metodiką, nes išmetamas ir atitinkamų anglies absorbentų pašalinamas ŠESD kiekis yra nereikšmingas. Valstybės narės, norinčios pasinaudoti šia nukrypti leidžiančia nuostata, pateikia Komisijai pagrįstą prašymą iki 2020 m. gruodžio 31 d., nurodydamos terminą, iki kada turi būti patobulinta metodika, pasiūlyta alternatyvi metodika, arba abu minėti variantai, ir pateikdamos galimo poveikio apskaitos tikslumui vertinimą. Komisija gali paprašyti per nurodytą pagrįstą laikotarpį pateikti papildomos informacijos. Jei Komisija mano, kad prašymas pagrįstas, ji leidžia taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Jei Komisija prašymo nepatenkina, ji nurodo savo sprendimo priežastis.

2 dalis

Pateikiama informacija apie šias ŠESD:

anglies dioksidą (CO_2),

metaną (CH_4),

azoto oksidą (N_2O),

sieros heksafluoridą (SF_6),

azoto trifluoridą (NF_3),

hidrofluorangliavandenilius (HFC):

- HFC-23 CHF_3
- HFC-32 CH_2F_2
- HFC-41 CH_3F
- HFC-125 CHF_2CF_3
- HFC-134 CHF_2CHF_2
- HFC-134a CH_2FCF_3
- HFC-143 CH_2FCHF_2
- HFC-143a CH_3CF_3
- HFC-152 $\text{CH}_2\text{FCH}_2\text{F}$
- HFC-152a CH_3CHF_2
- HFC-161 $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{F}$
- HFC-227ea $\text{CF}_3\text{CHFCF}_3$
- HFC-236cb $\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{F}$
- HFC-236ea $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2$
- HFC-236fa $\text{CF}_3\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245fa $\text{CHF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245ca $\text{CH}_2\text{FCF}_2\text{CHF}_2$
- HFC-365mfc $\text{CH}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-43-10mee $\text{CF}_3\text{CHFCHFCF}_2\text{CF}_3$ arba ($\text{C}_5\text{H}_2\text{F}_{10}$)

perfluorangliavandenilius (PFC):

- PFC-14, perfluormetaną, CF_4
- PFC-116, perfluoretaną, C_2F_6
- PFC-218, perfluorpropaną, C_3F_8
- PFC-318, perfluorciklobutaną, $\text{c-C}_4\text{F}_8$
- perfluorciklopropaną $\text{c-C}_3\text{F}_6$
- PFC-3-1-10, perfluorbutaną, C_4F_{10}
- PFC-4-1-12, perfluorpentaną, C_5F_{12}
- PFC-5-1-14, perfluorheksaną, C_6F_{14}
- PFC-9-1-18, $\text{C}_{10}\text{F}_{18}$

3 dalis. LULUCF stebėjimo ir ataskaitų teikimo metodikos

Geografiniai detalūs žemės naudojimo paskirties keitimo duomenys pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

1 lygio metodika ■ pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

Kiek tai susiję su išmetamomis ir pašalinamomis ŠESD anglies absorbente, kuriam tenka bent 25–30 % išmetamo ar pašalinamo ŠESD kiekio šaltinio ar absorbento kategorijoje, kuriam valstybės narės nacionalinėje apskaitos sistemoje teikiama pirmenybė, nes dėl apskaičiuoto absoliutaus išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio tendencijų arba išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio neapibrėžties jis daro didelį poveikį šalies bendrajai ŠESD apskaitai – bent 2 lygio metodika ■ pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

Valstybės narės raginamos taikyti 3 lygio metodiką ■ pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

4 dalis. Apskaitos rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Rodiklis
TRANSFORMACIJA B0	Konkretus viešojo tinklo ir savo reikmėms energiją gaminančių elektrinių išmestas CO₂ kiekis, t/TJ Viešojo tinklo ir savo reikmėms energiją gaminančių šiluminių elektrinių išmestas CO₂ kiekis (kt), padalytas iš visų produktų – viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių šiluminių elektrinių visos produkcijos, PJ
TRANSFORMACIJA E0	Konkretus savo reikmėms energiją gaminančių elektrinių išmestas CO₂ kiekis, t/TJ Savo reikmėms energiją gaminančių elektrinių išmestas CO₂ kiekis (kt), padalytas iš savo reikmėms energiją gaminančių šiluminių elektrinių visų produktų, PJ
PRAMONĖ A1.1	Bendras taršos CO₂ intensyvumas – geležies ir plieno pramonė, t/mln. EUR Visas juodosios metalurgijos išmestas CO₂ kiekis (kt), padalytas iš geležies ir plieno pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.2	Su energija susijęs taršos CO₂ intensyvumas – chemijos pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs chemijos pramonės išmestas CO₂ kiekis (kt), padalytas iš chemijos pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.3	Su energija susijęs taršos CO₂ intensyvumas – stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonė, t/mln. EUR

Rodiklio pavadinimas	Rodiklis
	Su energija susijęs stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.4	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonė, t/mln. EUR
	Su energija susijęs maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonės bendrosios pridėtinės vertės, mln. EUR (EC95)

PRAMONĖ A1.5	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – popieriaus ir spausdinimo pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs popieriaus ir spausdinimo pramonės išmesto CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš popieriaus ir spausdinimo pramonės bendrosios pridėtinės vertės, mln. EUR (EC95)
NAMŲ ŪKIAI A0	Konkretus namų ūkių išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti, t/m ² Namų ūkių CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti, padalytas iš nuolat gyvenamų būstų ploto, mln. m ²
PASLAUGOS B0	Konkretus komercinio ir institucinio sektoriaus išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti, kg/m ² Komercinio ir institucinio sektoriaus CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti (kt), padalytas iš paslaugų pastatų patalpų ploto, mln. m ²
TRANSPORTAS B0	Konkretus su dyzelinu susijęs keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100km
TRANSPORTAS B0	Konkretus su benzinu susijęs keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100km

VI PRIEDAS

INFORMACIJA APIE ŠESD IŠMETIMO POLITIKĄ IR PRIEMONES

I ataskaitas, nurodytas 18 straipsnyje, įtraukiama informacija:

- a) ataskaitų apie politiką ir priemones *arba priemonių grupes*, taip pat dėl iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinamo tokių dujų kiekio prognozių teikimo pagal 39 straipsnio 1 dalį nacionalinės sistemos aprašas arba informacija apie tos sistemos pakeitimus, jeigu toks aprašas jau buvo pateiktas;
- b) naujausia informacija, susijusi su ilgalaikėmis strategijomis, nurodytomis 15 straipsnyje, ir su tų strategijų įgyvendinimo pažanga;
- c) informacija apie nacionalinę politiką ir priemones arba priemonių grupes ir apie Sąjungos politikos ir priemonių arba priemonių grupių, kuriomis ribojamas ar mažinamas ŠESD išmetimas iš atskirų šaltinių ir gerinamas šalinimas absorbentais, įgyvendinimą, pateikiama pagal sektorius ir pagal V priedo 2 dalyje nurodytas dujas ar dujų grupes (hidrofluorangliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai). Pateikiant šią informaciją nurodoma taikoma ir atitinkama nacionalinė arba Sąjungos politika ir ta informacija apima:
 - i) politikos arba priemonės tikslą ir trumpą jos apibūdinimą,

- ii) politikos priemonės rūšį,
- iii) politikos ar priemonės arba priemonių grupės įgyvendinimo būklę,
- iv) **naudojamus** per tam tikrą laiką padarytos pažangos stebėjimo ir vertinimo rodiklius,
- v) **kai taikytina**, kiekybinius poveikio ŠESD išmetimui iš atskirų šaltinių ir šalinimui absorbентаis įverčius, suskirstytus pagal:
 - atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą *ex ante* vertinimo rezultatus. Įverčiai pateikiami ketverių iš eilės būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iš karto po ataskaitinių metų, sekai, atskirai nurodant išmetamus Direktyvoje 2003/87/EB, **Reglamente (ES) 2018/842** ir **Reglamente (ES) 2018/841** nurodytų ŠESD kiekius,
 - atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą *ex post* vertinimo rezultatus, jei turima, atskirai nurodant išmetamus Direktyvoje 2003/87/EB, **Reglamente (ES) 2018/842** ir **Reglamente (ES) 2018/841** nurodytų ŠESD kiekius,

- vi) **turimas** prognozuojamų politikos ir priemonių įgyvendinimo sąnaudų ir naudos sąmatas, taip pat faktinių politikos ir priemonių įgyvendinimo išlaidų ir naudos įverčius,
- vii) visas **esamas** nuorodas į nacionalinės politikos ir priemonių sąnaudų ir poveikio vertinimus, į informaciją apie Sąjungos politiką ir priemones, kuriomis ribojamas ar mažinamas ŠESD išmetimas iš atskirų šaltinių ir gerinamas šalinimas absorbentais, ir į pagrindžiamąsias technines ataskaitas,
- viii) vertinimą, kaip politika arba priemonėmis prisidedama prie ilgalaikės strategijos, nurodytos 15 straipsnyje, įgyvendinimo;
- d) informacija apie planuojamą papildomą nacionalinę politiką ir priemones **arba priemonių grupes**, numatytas siekiant išmetamą ŠESD kiekį apriboti dar labiau, nei reikalaujama pagal **Reglamentu (ES) 2018/842** ir **Reglamentu (ES) 2018/841** nustatytus įpareigojimus;
- e) informacija apie įvairios politikos ir priemonių **arba priemonių grupių**, apie kurias pranešta pagal c punktą, sąsajas ir apie tai, kaip ta politika ir priemonės **arba priemonių grupės** veikia įvairius prognozavimo scenarijus.

VII PRIEDAS

INFORMACIJA APIE IŠMETAMO ŠESD KIEKIO PROGNOZES

Į ataskaitas, nurodytas 18 straipsnyje, įtraukiama informacija:

- a) prognozės netaikant priemonių, kai turima, prognozės taikant priemones ir, *kai turima*, prognozės taikant papildomas priemones;
- b) bendras prognozuojamas ŠESD kiekis ir atskirai įvertinti prognozuojami ŠESD kiekiai, išmesti iš taršos šaltinių, kuriems taikoma Direktyva 2003/87/EB ir **Reglamentas (ES) 2018/842**, ir iš atskirų šaltinių išmesto ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinto tokių dujų kiekio prognozės pagal **Reglamentą (ES) 2018/841**;
- c) pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą nustatytos politikos ir priemonių poveikis. Jeigu tokia politika arba priemonės neįtrauktos, tai turėtų būti aiškiai nurodyta ir paaiškinta;
- d) prognozuojant atliktos jautrumo analizės rezultatai ir informacija apie naudotus modelius ir parametrus;
- e) visos susijusios nuorodos į vertinimą ir technines ataskaitas, kuriomis grindžiamos 18 straipsnio 4 dalyje nurodytos prognozės.

VIII PRIEDAS

INFORMACIJA APIE NACIONALINIUS PRISITAIKYMO PRIE KLIMATO KAITOS VEIKSMUS, FINANSINĘ IR TECHNOLOGINĘ PARAMĄ BESIVYSTANČIOMS VALSTYBĖMS IR PAJAMAS IŠ AUKCIONŲ

1 dalis

Prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų ataskaitų teikimas

Į ataskaitas, nurodytas 19 straipsnio 1 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) pagrindiniai prisitaikymo prie klimato kaitos tikslai, uždaviniai ir institucinė struktūra;
- b) klimato kaitos prognozės, įskaitant ekstremalias oro sąlygas, klimato kaitos poveikis, pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu ir rizika bei didžiausi klimato kaitos pavojai;
- c) gebėjimas prisitaikyti prie klimato kaitos;
- d) prisitaikymo prie klimato kaitos planai ir strategijos;
- e) stebėjimo ir vertinimo *sistema*;
- f) padaryta įgyvendinimo pažanga, įskaitant gerą patirtį ir valdymo pakeitimus.

2 dalis

Paramos, skiriamos besivystančioms valstybėms, ataskaitų teikimas

Į ataskaitas, nurodytas 19 straipsnio 3 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) informacija apie finansinę paramą, paskirtą ir X-1 metais suteiktą besivystančioms valstybėms, įskaitant:
 - i) kiekybinę informaciją apie viešuosius ir valstybės narės sutelktus finansinius išteklius. Informacija apie finansinius srautus turi būti grindžiama vadinamaisiais su klimato kaitos švelninimu susijusios paramos ir su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusios paramos Rio rodikliais ir kitų stebėjimo sistemų, kurias sukūrė EBPO Paramos vystymuisi komitetas, duomenimis,
 - ii) kokybinę metodinę informaciją, paaiškinančią naudotą kiekybinės informacijos gavimo metodą, įskaitant paaiškinimą, kokia metodika duomenys išreikšti skaičiais, ir, kai taikytina, kitą informaciją apie naudotas skaičių, ypač susijusių su informacija apie sutelktus finansinius srautus, išvedimo apibrėžtis ir metodikas,
 - iii) turimą informaciją apie valstybių narių veiklą, susijusią su viešosiomis lėšomis finansuojamais technologijų perdavimo projektais ir pajėgumų stiprinimo projektais besivystančioms valstybėms pagal UNFCCC, įskaitant tai, ar įgyvendinant technologijų perdavimo arba pajėgumų stiprinimo projektą siekta sušvelninti klimato kaitos poveikį arba prie jo prisitaikyti, taip pat įskaitant paramą gaunančią valstybę, *jei įmanoma*, suteiktos paramos sumą ir perduotos technologijos arba pajėgumų stiprinimo projekto rūšį;

- b) **turima** X metų ir paskesnių metų informacija apie planuojamą paramos teikimą, įskaitant informaciją apie planuojamą veiklą, susijusią su viešosiomis lėšomis finansuojamais technologijų perdavimo projektais arba pajėgumų stiprinimo projektais besivystančioms valstybėms pagal UNFCCC, taip pat apie technologijas, kurios bus perduotos, ir pajėgumų stiprinimo projektus, įskaitant tai, ar įgyvendinant technologijų perdavimo arba pajėgumų stiprinimo projektą siekiama sušvelninti klimato kaitos poveikį arba prie jo prisitaikyti, taip pat įskaitant paramą gaunančią valstybę, **jei įmanoma**, suteiktos paramos sumą ir perduotos technologijos arba pajėgumų stiprinimo projekto rūšį.

3 dalis

Pajamų iš aukcionų ataskaitos

Į ataskaitas, nurodytas 19 straipsnio 2 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) informacija apie pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį, panaudojimą X-1 metais, įskaitant informaciją apie tokias pajamas, kurios buvo panaudotos vienam ar daugiau tos direktyvos 10 straipsnio 3 dalyje nurodytų tikslų, arba tų pajamų vertės finansinį atitikmenį, taip pat veiksmus, kurių imtasi pagal tą straipsnį;
- b) informacija apie valstybės narės nustatytą visų pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus aviacijai skirtus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 3d straipsnio 1 arba 2 dalį, panaudojimą, teikiama pagal tos direktyvos 3d straipsnio 4 dalį.

Pajamos iš aukcionų, kurios dar neišmokėtos tuo metu, kai valstybė narė pagal 19 straipsnio 2 dalį teikia ataskaitą Komisijai, suskaičiuojamos ir nurodomos paskesnių metų ataskaitose.

IX PRIEDAS

PAPILDOMI ATASKAITŲ TEIKIMO ĮPAREIGOJIMAI

1 dalis

Papildomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos srities ataskaitų teikimo įpareigojimai

Jei nenurodyta kitaip, ši papildoma informacija įtraukiama pagal 20 straipsnio c punktą:

- a) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, dujų, šildymo ir vėsinimo energijos kilmės garantijų sistemos veikimas, kilmės garantijų išdavimo bei panaikinimo lygiai ir gaunamas metinis šalyje suvartojamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis, taip pat sistemos patikimumo ir apsaugos nuo sukčiavimo užtikrinimo priemonės;
- b) biodegalų, ■ biodujų, ne biologinės kilmės atsinaujinančiųjų išteklių transporto degalų, ***perdirbtos anglies kuro ir elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų išteklių, kiekiai, sunaudoti transporto sektoriuje***, ir, kai taikytina, su jais susijusio išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo rodikliai, ***atskirai nurodant kurq, pagamintą iš įvairių rūšių maistinių ir pašarinių augalų, ir kurq, pagamintą iš kiekvienos*** Direktyvos (ES) 2018/...⁺ ***IX priede nurodytos pradinės žaliavos***;
- c) biomasės išteklių prieinamumo, kilmės ir naudojimo energijai gaminti pokyčiai;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- d) prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčiai valstybėje narėje, susiję su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimu;
- e) numatomas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių perviršis, kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms, kad jos laikytųsi Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 3 straipsnio 3 dalies ir užtikrintų šio reglamento 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje nurodytus nacionalinius įnašus ir trajektorijas;
- f) **kai taikytina**, iki 2030 m. numatoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos paklausa, kuri turės būti patenkinta ne vidaus gamybos pajėgumais, įskaitant biomasės pradinės žaliavos importą;
- g) iš Direktyvos (ES) 2018/...⁺ IX priede išvardytų pradinių žaliavų pagamintų biodegalų **technologinė plėtra ir** naudojimo plėtojimas[■] ;
- h) numatomas biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos ir naudojimo poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliais, vandens prieinamumui ir kokybei, dirvožemio ir oro kokybei valstybėje narėje, **jei tokia informacija turima**;
- i) [■] pastebėti sukčiavimo atvejai biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro kilmės grandinėje;
- j) informacija apie tai, kaip apskaičiuojama biologiškai skaidžių atliekų dalis naudojant atliekas energijos gamybai ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- k) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta elektra ir šiluma pastatuose, įskaitant išskaidytus duomenis apie tai, kiek energijos pagamino fotovoltinės saulės energijos sistemos, saulės šilumos energijos sistemos, biomasės sistemos, šilumos siurbliai, geoterminės sistemos ir visos kitos decentralizuotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemos, kiek tokios energijos suvartota ir kiek atiduota į tinklą;
- l) kai taikytina, ■ centralizuoto šilumos tiekimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energija, kurią pagamino miestai ir energijos bendrijos, pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 22 straipsnį;
- m) pirminis kietosios biomasės šaltinis (1 000 m³, išskyrus 1 dalies b punkto iii papunkčio informaciją, kuri bus pateikiama tonomis):
- 1) energijai gaminti naudojama miško biomasė (vidaus gamyba *ir* importas ■):
- a) energijai gaminti tiesiogiai naudojama pirminė miško biomasė:
- i) *kai taikytina*, šakos ir medžių viršūnės (ataskaitos teikiamos savanoriškai),
- ii) *kai taikytina*, kelmai (ataskaitos teikiamos savanoriškai),
- iii) apvalioji mediena (atskirai pramoninė apvalioji mediena ir malkinė mediena),

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- b) **kai taikytina**, energijai gaminti naudojami miško pramonės šalutiniai produktai:
 - i) **kai taikytina**, žievės ,
 - ii) skiedros, pjuvenos ir kitos medienos dalelės,
 - iii) **kai taikytina**, juodasis šarmas ir žalia talo alyva,
 - c) **kai taikytina**, energijai gaminti tiesiogiai naudojama vartotojo panaudota mediena,
 - d) iš pradinės žaliavos, kuri į apskaitą neįrašyta pagal 1 dalies a, b arba c punktus, pagamintas apdorotas medienos kuras:
 - i) **kai taikytina**, medžio anglys,
 - ii) medžio granulės ir briketai,
- 2) **kai taikytina**, energijai gaminti naudojama žemės ūkio biomasė (vidaus gamyba, importas ir eksportas):
- a) elektros energijai arba šilumai gaminti naudojami energetiniai augalai (įskaitant trumpos rotacijos želdinius),
 - b) elektros energijai arba šilumai gaminti naudojamos žemės ūkio produktų derliaus liekanos,

- 3) *kai taikytina*, energijai gaminti naudojama organinių atliekų biomasė (vidaus gamyba, importas ir eksportas):
- a) pramonės atliekų organinė frakcija,
 - b) komunalinių atliekų organinė frakcija,
 - c) dumblo atliekos;
- n) galutinis kietosios biomasės energijos suvartojimas (toliau išvardytuose sektoriuose energijai gaminti naudojamos kietosios biomasės kiekis):
- 1) energetikos sektoriuje:
 - a) elektros energija,
 - b) kogeneracija,
 - c) šiluma,
 - 2) pramonėje (suvartojama ir pasigaminama elektros energija, šiluma, kogeneracinė elektros energija ir šiluma),
 - 3) tiesioginis galutinis suvartojimas gyvenamuosiuose būstuose,
 - 4) kitur.

2 dalis

Papildomi energijos vartojimo efektyvumo srities ataskaitų teikimo įpareigojimai

Ši energijos vartojimo efektyvumo srities papildoma informacija įtraukiama pagal 21 straipsnio c punktą:

- a) svarbiausia su teisėkūra susijusi ir nesusijusi politika, priemonės, finansavimo priemonės ir programos, kurios 4 straipsnio b punkte nustatytiems uždaviniams įvykdyti įgyvendintos X-2 ir X-1 metais (X metai – metai, kuriais reikia pateikti ataskaitą), kad būtų skatinamos energetikos paslaugų rinkos, didinamas pastatų energinis naudingumas, naudojamos efektyvaus energijos vartojimo galimybės dujų ir elektros energijos infrastruktūroje ir šildymo bei vėsinimo sektoriuose, gerinamas informavimas ir keliama kvalifikacija, taip pat kitos energijos vartojimo efektyvumo priemonės;
- b) taikant Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnį sutaupyta **suminis** energijos kiekis X-3 ir X-2 metais;
- c) ***energijos kiekis, sutaupyta taikant politikos priemones, skirtas energijos nepritekliui mažinti, pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 11 dalį;***
- d) ***kai taikytina, energijos kiekis, sutaupyta pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies c punktą;***
- e) pažanga kiekviename sektoriuje ir priežastys, kodėl energijos suvartojimas galutinės energijos suvartojimo sektoriuose X-3 ir X-2 metais buvo stabilus arba didėjo;

- f) valstybių narių centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 250 m², patalpų bendras plotas, kuris X-2 ir X-1 metų sausio 1 d. neatitiko Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų energinio naudingumo reikalavimų;
- g) Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų bendras plotas, kuris X-3 ir X-2 metais buvo renovuotas, arba reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupyta energijos kiekis, kaip nurodyta Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 6 dalyje;
- h) X-3 ir X-2 metais atliktų energijos vartojimo auditų skaičius. Be to, **bendras** didelių įmonių, kurioms taikoma Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnio 4 dalis, valstybės narės teritorijoje **numatomas** skaičius ir tose įmonėse X-3 ir X-2 metais atliktų energijos vartojimo auditų skaičius;
- i) elektros energijai taikomas nacionalinis pirminės energijos koeficientas **ir pagrindimas, jei jis skiriasi nuo nustatytojo koeficiento, nurodyto Direktyvos 2012/27/ES IV priedo 3 išnašoje**;
- j) naujų ir renovuotų beveik nulinės energijos pastatų pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį skaičius ir bendrasis plotas X-2 ir X-1 metais, **prireikus grindžiami statistine imtimi**;
- k) nuoroda į interneto svetainę, kurioje galima rasti Direktyvos 2012/27/ES 18 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą energetinių paslaugų teikėjų sąrašą ar sąsają.

X PRIEDAS

SAJUNGOS BIOENERGIJOS TVARUMO ATASKAITA

ES bioenergijos tvarumo ataskaitoje energijos gamybos iš biomasės klausimais, kurią pagal 35 straipsnio 2 dalies d punktą Komisija turi kas dvejus metus pateikti sykiu su energetikos sąjungos būklės ataskaita, pateikiama bent ši informacija:

- a) įvairių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro santykinė nauda aplinkai ir sąnaudos, Sąjungos importo politikos poveikis šiems veiksniams, energetinio saugumo aspektai ir būdai suderinti vidaus produkciją ir importą;
- b) biomasės gamybos ir naudojimo poveikis tvarumui Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse, įskaitant poveikį biologinei įvairovei;
- c) esamo ir prognozuojamo tausios biomasės prieinamumo ir paklausos duomenys ir analizė, įskaitant padidėjusios biomasės paklausos poveikį sektoriams, kuriuose biomasė naudojama;
- d) iš Direktyvos (ES) 2018/...⁺ IX priede išvardytų pradinių žaliavų pagamintų biodegalų technologinė plėtra ***ir naudojimo plėtojimas ir žaliavų prieinamumo bei išteklių konkurencijos įvertinimas*** atsižvelgiant į Direktyvoje 2008/98/EB nustatytus ***žiedinės ekonomikos ir atliekų hierarchijos principus*** ;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- e) informacija apie turimus mokslinių tyrimų rezultatus, susijusius su netiesioginiu žemės paskirties keitimu, atsižvelgiant į visus gamybos būdus, tų rezultatų analizę ir vertinimas, ar galima sumažinti neapibrėžtumo intervalą, nustatytą analizėje, atliktoje apskaičiuojant dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo numatomą išmetamą kiekį, ir ar galima atsižvelgti į galimą Sąjungos politikos, pvz., aplinkos, klimato ir žemės ūkio srityse, poveikį;
- f) nacionalinės priemonės, kurių, laikydamosi Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytų tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio mažinimo kriterijų ir siekdamos apsaugoti dirvožemį, vandenį bei orą, ėmėsi trečiosios valstybės ir valstybės narės, kuriose yra svarbūs Sąjungoje vartojamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro šaltiniai, ir
- g) ***suvestinė informacija iš Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos duomenų bazės.***

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

Teikdama ataskaitas apie išmetamą ŠESD kiekį, sumažintą naudojant biomasę, Komisija naudoja valstybių narių pagal šio reglamento IX priedo 1 dalies b punktą pateiktas vertes, įskaitant numatomo kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, preliminarias vidutines vertes ir susijusį intervalą, nustatytą remiantis jautrumo analize, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/...⁺ VIII priede. Komisija viešai skelbia duomenis, susijusius su vidutiniu preliminarium numatomu kiekiu, išmetamu dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, ir susijusiu intervalu, nustatytu remiantis jautrumo analize. Be to, Komisija įvertina, ar tiesioginio išmetamo kiekio sumažėjimo apskaičiavimas pasikeistų, jei taikant pakaitinį metodą būtų atsižvelgta į šalutinius produktus, ir jei pasikeistų, tai kaip.

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

XI PRIEDAS

SAVANORIŠKOS SCHEMOS, DĖL KURIŲ KOMISIJA PRIĖMĖ SPRENDIMĄ PAGAL DIREKTYVOS (ES) 2018/...⁺ 30 STRAIPSNIO 4 DALĮ

Savanoriškų schemų, dėl kurių Komisija priėmė sprendimą pagal Direktyvos (ES) 2018/...⁺ 30 straipsnio 4 dalį, ataskaitoje, kurią pagal šio reglamento 35 straipsnio 2 dalies e punktą Komisija turi kas dvejus metus pateikti sykiu su energetikos sąjungos būklės ataskaita, Komisija vertina bent:

- a) auditų nepriklausomumą, sąlygas ir dažnumą, tiek atsižvelgiant į tai, kas nurodyta schemos dokumentuose tuo metu, kai Komisija atitinkamą schemą patvirtino, tiek palyginti su pramonės šakos geriausia praktika;
- b) prieinamumą, patirtį ir skaidrumą taikant metodus, pagal kuriuos nustatomi reikalavimų nesilaikymo atvejai ir į juos reaguojama, ypač kaip reaguojama į tuos atvejus, kai schemos dalyviai padaro sunkius pažeidimus arba yra įtariami padarę sunkius pažeidimus;
- c) skaidrumą, ypač atsižvelgiant į schemos prieinamumą, vertimo į vartojamas valstybių ir regionų, kurie yra žaliavų kilmės šalys ir regionai, kalbas prieinamumą, galimybę susipažinti su sertifikuotų operatorių ir atitinkamų sertifikatų sąrašu ir audito ataskaitomis;

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

⁺ OL: prašom įrašyti COD 2016/0382 numerį (atsinaujinančiųjų išteklių energija).

- d) suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, ypač konsultavimąsi su čiabuvių ir vietos bendruomenėmis prieš priimant sprendimus, kai rengiamos ir persvarstomos schemos, taip pat atliekant auditus, ir reagavimą, susijusį su jų įnašu;
- e) bendrą schemos patikimumą, ypač atsižvelgiant į taisykles dėl auditorių ir atitinkamų schemos institucijų akreditavimo, kvalifikacijos ir nepriklausomumo;
- f) **kai taikytina**, schemos atnaujinimą atsižvelgiant į rinką, žaliavų ir sertifikuotų biodegalų kieki pagal kilmės valstybę ir rūšį, dalyvių skaičių;
- g) tai, ar sistemą, pagal kurią atsekami atitikties tvarumo kriterijams, kurie numatomi dalyviui (-iams) pagal schemą, įrodymai, yra patogiu naudoti ir ar ji yra veiksmingai įgyvendinama atsižvelgiant į sistemos paskirtį užkirsti kelią sukčiavimui, visų pirma nustatyti įtariamus sukčiavimo ir kitų pažeidimų atvejus, imtis su jais susijusių veiksmų bei tolesnių priemonių ir, kai taikytina, nustatytų sukčiavimo ar pažeidimų atvejų skaičių;
- h) subjektų galimybes gauti leidimą pripažinti ir stebėti sertifikavimo įstaigas;
- i) sertifikavimo įstaigų pripažinimo arba akreditavimo kriterijus;
- j) sertifikavimo įstaigų stebėjimo taisykles;
- k) būdus, kaip supaprastinti arba pagerinti geriausios praktikos skatinimą.

XII PRIEDAS

NACIONALINĖS APSKAITOS SISTEMOS

37 straipsnyje nurodytą informaciją sudaro:

- a) su veiklos rūšimis ir įrenginiais susiję duomenys ir metodai pagal Direktyvą 2003/87/EB, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą, siekiant užtikrinti pagal ES ATLPS pateiktų ŠESD išmetimo duomenų atitiktį nacionalinės ŠESD apskaitos duomenims;
- b) duomenys, surinkti *atitinkamuose* fluorintų dujų išmetimo sektoriuose taikomo ataskaitų teikimo sistemose, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 517/2014 20 straipsnyje, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą;
- c) teršalų išmetimo duomenys, pamatiniai duomenys ir metodai, apie kuriuos pranešta iš objektų pagal Reglamentą (EB) Nr. 166/2006, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą;
- d) duomenys, pateikti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008;
- e) duomenys, surinkti žemės plotų geografinio atsekamumo sistemoje pagal įgyvendinamas Sąjungos ir valstybių narių programas ir atliekamus tyrimus, įskaitant Statistinių duomenų apie žemės dangą ir žemės naudojimą rinkimo sistemą LUCAS ir programą „Copernicus“.

XIII PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnio 1 dalis
2 straipsnis	—
3 straipsnis	—
4 straipsnis	15 straipsnis
5 straipsnis	37 straipsnio 1 dalis; 37 straipsnio 2 dalis; 37 straipsnio 6 dalis; XII priedas
6 straipsnis	37 straipsnio 3 dalis; 37 straipsnio 7 dalis
7 straipsnis	26 straipsnio 3 dalis; 26 straipsnio 4 dalis; 26 straipsnio 6 dalis; 26 straipsnio 7 dalis; V priedas
8 straipsnis	26 straipsnio 2 dalis; 26 straipsnio 7 dalis
9 straipsnis	37 straipsnio 4 dalis; 37 straipsnio 5 dalis
10 straipsnis	40 straipsnis
11 straipsnis	—
12 straipsnis	39 straipsnis
13 straipsnis	18 straipsnio 1 dalies a punktas; 18 straipsnio 3 dalis; 18 straipsnio 4 dalis; VI priedas
14 straipsnis	18 straipsnio 1 dalies b punktas; 18 straipsnio 2 dalis; 18 straipsnio 3 dalis; 18 straipsnio 4 dalis; VII priedas
15 straipsnis	19 straipsnio 1 dalis; VIII priedo 1 dalis
16 straipsnis	19 straipsnio 3 dalis; VIII priedo 2 dalis
17 straipsnis	19 straipsnio 2 dalis; 19 straipsnio 4 dalis; 19 straipsnio 5 dalis; VIII priedo 3 dalis

18 straipsnis	17 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
19 straipsnis	—
20 straipsnis	—
21 straipsnis	29 straipsnio 1 dalies c punktas; 29 straipsnio 5 dalis; 29 straipsnio 7 dalis
22 straipsnis	—
23 straipsnis	41 straipsnio 1 dalies d punktas, 41 straipsnio 1 dalies e punktas; 41 straipsnio 1 dalies f punktas; 41 straipsnio 1 dalies g punktas; 41 straipsnio 1 dalies h punktas
24 straipsnis	42 straipsnis
25 straipsnis	—
26 straipsnis	44 straipsnio 1 dalies a punktas, 44 straipsnio 2 dalis, 44 straipsnio 3 dalis, 44 straipsnio 6 dalis
27 straipsnis	—
28 straipsnis	57 straipsnis
29 straipsnis	—